



De onverwachte hinderpaal, of, het beletzel zonder beletzel : blijspel

<https://hdl.handle.net/1874/367118>

BIBLIOTHEEK DER RIJKSUNIVERSITEIT
TE UTRECHT

1929

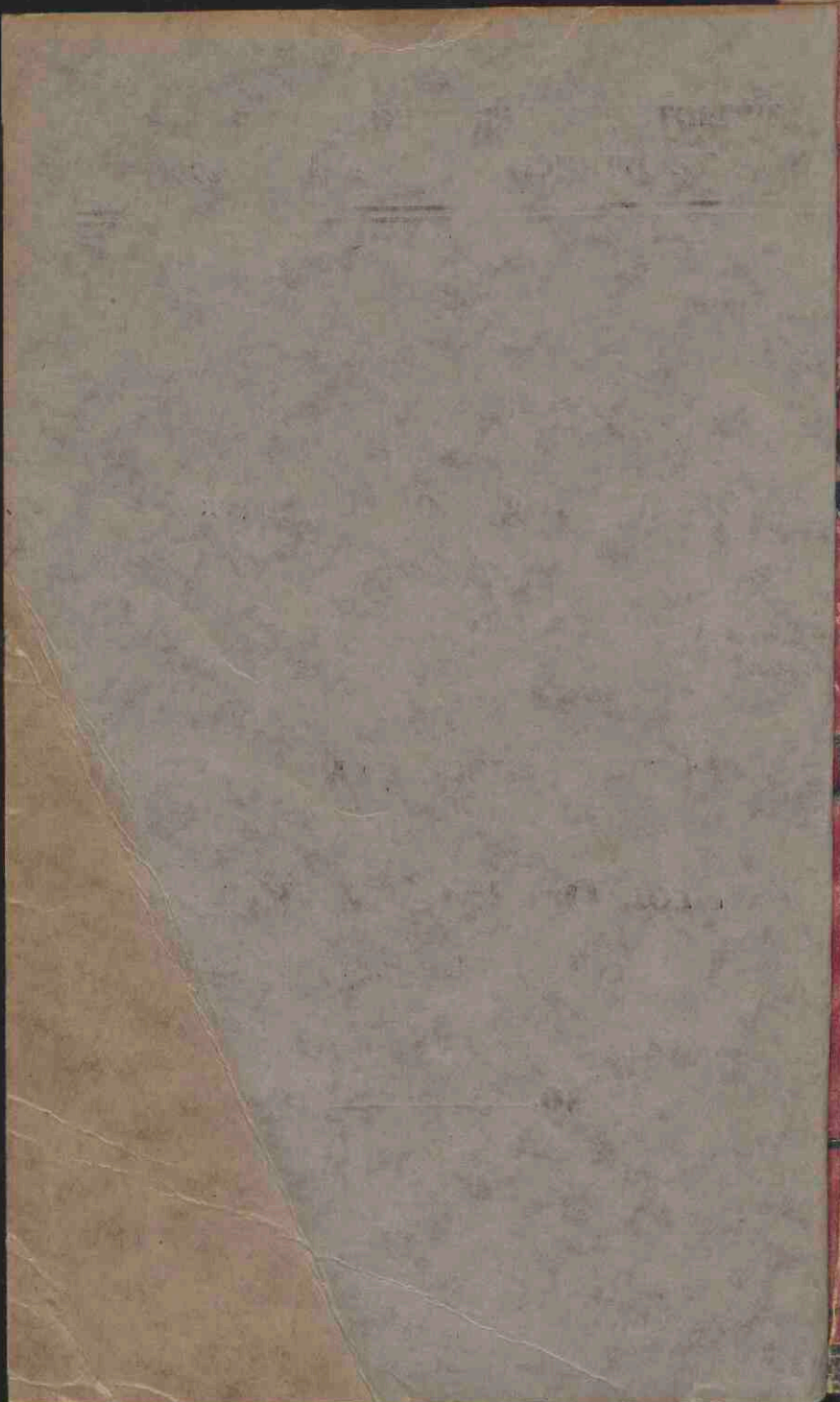
Verzameling tooneelstukken

uit de

nalatenschap van

Prof. Dr. J. te WINKEL

No. 123



Dr. J. T. Michel
M. 340





B E R I C H T.

Dit stuk is eene vrije vertaaling van L'obstacle imprevu; ou, l'obstacle sans obstacle, van den Heere DESTOUCHES: mijne bijzondere goede vriendin, de beroemde Juffr. WOLFF, Geb. BEKKER, heeft in het eerste Deel haarer Mengelpoëzije, eene vertaaling van de zeven eerste tooneelen daarvan geplaatst, tot eene proeve van verzen, naar haare gedachten voor het Tooneel best geschikt; die verkiezing droeg mijne goedkeuring weg, en ik oordeelde het stuk wel eene volkomene vertaaling waardig, waarom ik het, in den voorgeselden smaak van mijne vriendin voltooide, zonder iets aan haare proeve te veranderen; wel verzekerd zijnde, dat het mij niet dan tot eere konde verstrekken, de gemelde tooneelen van haar Ed. letterlijk overgenomen te hebben.

(Amst. 1706)

P E R S O O N A A D J E N .

GERARD, *Vader van Hendrik.*

EERRIJK, *een bejaard Heer.*

JULIA, *eene jonge Juffer.*

DE GRAAVIN VAN ADELSTEIN.

EMILIA, *haare Dochter.*

LEANDER, *Minnaar van Julia.*

HENDRIK, *een Petitmaitre.*

BETJE, *Kamenier van Julia.*

KAREL, *Knecht van Leander.*

PASQUIN, *Kamerdienaar van Hendrik.*

Het Tooneel is in het huis van Gerard.

DE ONVERWACHTE HINDERPAAL;

OF,

HET BELETZEL ZONDER BELETZEL:

B L I J S P E L. n.l. Fr. v. Deshoulières
1706

E E R S T E B E D R I J F.
E E R S T E T O O N E E L.

H E N D R I K , P A S Q U I N .

Zij komen elk van een bijzondere zijde op het Tooneel.

H E N D R I K : *zonder Pasquin te zien.*

Is om te lachen! — nu, ik volg mijn eigen hoofd:
O! schikte ik mij naar uw bevelen,
Dan ware ik van verstand beroofd.

P A S Q U I N .

Zie daar mijn' losbol; hij is boos; wat mag er scheelen?

H E N D R I K .

Is dit manier van doen? het is met ons gedaan —
Daar is niet met u omtegaan.

P A S Q U I N .

Maar van wien spreekt gij toch? verklaar u eens wat nader:

A

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

2 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

Op wien zijt gij zo boos? wie deed het nu toch weêr?

H E N D R I K.

Op wie? wel op den ouden Heer.

P A S Q U I N.

Wat zegt gij daar!

H E N D R I K.

Ja, op mijn vader;

Maar 'k breek met hem, ik ben dat weêrgaês leven moê.

P A S Q U I N.

Gij spreekt eerbiedig van een' vader! maar zie toe!

Had hij u eens gehoord!

H E N D R I K.

Dat mogt ik zeer wel lijden;

Ik denk mij langer niet te mijden;

'k Heb lang genoeg zijn slaaf geweest;

Ja, hoorde hij mij maar!

P A S Q U I N.

Houd u slechts zo kloekmoedig!

Papa, dit weet ge, is niet heel goedig;

Niet al te makkelijk van geest.

H E N D R I K.

Zo! denkt gij dan dat ik nog voor hem ben bevreesd?

Een man als ik! die reeds met jonge liên verkeerde:

Die schroom kwam mogelijk te pas

Toen ik een kleine jonge was,

En bij Monsieur een lesje leerde.

P A S Q U I N.

Wat snoeft gij weêr op uwen moed!
 Verwaandheid weet u fraai te blinden:
 Mijnheer uw vader zou, wat goed,
 Er juist geen zwaarigheid in vinden,
 Om u te leeren dat gij nog een jongen waart:
 Ik oordeel uit zijn strengen aart.

H E N D R I K.

Hoe, hij! — laat hem dat eens bekijken;
 Dan zal ik hem... *(Hij trekt zijn' hoed diep in de oogen.)*

P A S Q U I N.

Zwijg, zwijg, daar komt de goede man.

H E N D R I K.

De drommel! ik ga strijken.

P A S Q U I N.

Blijf hier, Mijnheer, waar loopt gij dan?
 'k Zag mis; gij hoeft niet te vertrekken.

H E N D R I K.

Hoe is het! durft gij met mij gekken?

Ik ben er waarlijk van ontfeld;

En dat om niet met al: maar 't moet niet weêr gebeuren,
 Of — 'k zal u van malkander scheuren.

P A S Q U I N.

Wel nu nog mooier! o mijn hemel! dat's een held!
 Wat had hij 't op zijn lijf! wat sloeg hij wreede blikken!
 Maar zeker, heb ik u doen schrikken?

4 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

Ik meende dat gij hem dorst slaan?

H E N D R I K.

'k Heb nog zoo'n zwak voor hem; 'k moet dat te boven komen;

Zie daar, dit heb ik voorgenomen:

Dat zwak zal uit mijn hart van daan:

O zo hij nu verscheen! het zou er drommels daagen.

Lach niet Pasquin: o kwam hy maar!

Ik laat my nu niet weêr vertzaagen.

P A S Q U I N.

Gij wacht hem, vluchtende, niet waar?

Zo kunt gij best een proef van uwe stoutheid geeven —

Gij hebt altijd een hoope praats,

Maar ik ken u en uwe maats,

Die Petit-maitres, die zo bang zijn voor hun leven —

Dat zij zo: hoor Mijnheer, zo 'k iets op u vermag,

Ik bid, verbeter uw gedrag;

Breek met die jongens, die u t'eenemaal bederven;

Doe 't geen uw vader u gebiedt;

Hij is tog zo verbitterd niet,

Of 't is nog in uw magt vergifnis te verwerven.

H E N D R I K.

Inpertinente vent! wat geeft mijn vader u

Om mij uw zedenleer baldadig voor te preken?

Beloopt die som nog wat?

P A S Q U I N.

Hoe nu!

Zie daar, uw vader zegt; (wie durft hem tegenspreken?)
 Dat ik in 't kwaade u stijf; en, tusfchen ons gezeid,
 'k Gebruikte ook steeds met u te veel infchiklijkheid;
 Dat is u honderdmaal gebleeken.

H E N D R I K.

Wel, knaapje, hebt gij 't hart, ga op deez' trant eens voort:
 Ik luister, spreek nog één zoo'n woord.

P A S Q U I N.

Ja zie, al moest ik er om lijden,
 Ik stel thans mijn belang ter zijden:
 Voldoe uws vaders eisch; 't is tog een eertlijk man;
 Hoe fatans hij ook grommen kan.

H E N D R I K.

Wel nu wat eischt hij toch? hoe moet ik mij gedraagen,
 Om hem niet fchriklijk te mishaaagen?

P A S Q U I N.

Mijnheer uw vader eischt niet veel;
 Hij wil dat gij het tegendeel
 Zult doen, van alles 't geen we u daaglijks zien bedrijven;
 Dit zal u in zijn gunst doen blijven;
 Dan zal hij niet meer op u kijken.

H E N D R I K.

Welke euveldaaden heb ik dan roch nitgevoerd?

P A S Q U I N.

Nu, zijt dus niet ontroerd;
 Wij zijn nog aan geene euveldaaden;

6 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL;

Wij zijn nog maar aan zottigheên:

Nog eens, ei lieve laat u raaden!

Vergun mij...

H E N D R I K.

Nu, 't is wel: spreek op: ik ben te vreên,

P A S Q U I N.

Zult gij mijn stout bestaan verschoonen,
Indien ik onderneeme u aan u zelv' te toonen?

H E N D R I K.

Ga voort,

P A S Q U I N.

Bedenk het zelf: is dat fatsoen?

('t Is echter zo uw wijz' van doen:)

Daar stapt gij als een gek, (ik zag het met mijne oogen,)

Deez' morgen, bij Mijnheer uw' vader, in de zaal:

Hij gromde juist wel wat, maar sprak gezonde taal;

Hield u uw pligten voor; hij zelf was ook bewoogen;

En wat was 't antwoord? niets dan loutre malligheid,

H E N D R I K.

Mijn antwoord?

P A S Q U I N.

Ja Mijnheer, uw antwoord.

H E N D R I K.

Schoon bescheid!

P A S Q U I N.

Het is of gij 't niet kunt gelooven!

Het gaat uw groot verstand te boven!
 Maar mij ontglipte niet één woord;
 En zo gij u daar niet aan stoort,
 Dan frekt het volgende u mischien nog eens tot voordeel.

H E N D R I K.

Begiu; laat zien hoe 'k met bedaarde zinnen oordeel.

P A S Q U I N: *hij neemt de houding
 aan van een' Petit-maitre, die onbesuist insluift;
 en vervolgens verbeeldt hij den vader.*

Zie daar, zo tradt gij in 't vertrek,

En lolde intusfchen als een gek:

Malbrouk s'en va; zo kwaamt ge al huplend aangesprongen:

„ Zo zijt gij daar Sinjeur! ” *Uw dienaar.* „ Slechte jongen!

„ Waar hebt gy weêr den gantschen nacht,

„ In laag gezelschap doorgebracht? ”

Wat duivel nou! 'k heb, bij mijn vrienden,

In 't Nieuwe Wapen gesoupeerd,

En mij charmant gediverteerd:

Toen gingen wij naar 't Bal, om nog meer vreugdste vinden;

Toen hebben wij gedanst; 't was zeer brillant, dit Bal.

„ Zwijs logenaar. ” *Mijnheer!* „ Jou guit! ik weet het al;

„ Ik heb u na doen gaan; nog eens, zo gij uw leven

„ Niet wilt verbeteren, uw paspoort is geschreeven,

„ En op mijn woord van eer, consyn,

„ De Wijk zal rasch uw voorland zijn. ”

'k Geloof waarachtig dat het kijven,

8 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL.

- Indien gij wilt in 't leven blijven,*
Uw panacée is. „ Zoi! zwijg jij wanneer ik spreek.
„ Wat denkt gij, heb ik stof om uw gedrag te prijzen?
„ En zo ik eens uw vonnis streek,
„ Moet u dat vonnis niet doen eizen?
„ Ik vind in mijnen zoon mijn allergrootst verdriet;
„ 'k Word raazend, daar men u steeds ziet
„ In 't schandlijk bijzijn van die aapen,
„ Die ligte, zotte, woeste knaapen,
„ Die Petit-maîtres, wier gedrag zo spoorloos is;
„ Strekt dit mij niet tot ergernis?
„ Heb ik geen reden om te klaagen? —
„ En als ik u dien hoed zie draagen,
„ Waaronder gij, net als een rechte speelhuisploert,
„ Zo onbeschoft, zo haatlijk loert;
„ Dien hoed, die uw gelaat ten vollen kan bedekken,
„ Zie ik voords uwe schoenen aan,
„ Zo spooreloos gegespt, als een der eerste gekken,
„ Daar ik u ooit mede uit zie gaan...
„ En wat coëffure! zie dat hair! beschouw dat linnen!
„ Die henry-quatres! — wel gij ziet er lekker uit!
„ Emilia, uw lieve bruid,
„ Moet u zeer tederlijk beminnen...
„ Maar 't volgend' geeft mij meer chagrin:
„ Gij snuift, gij rookt, gij vloekt, gij zuipt liqueur als wijn;
„ Gij pocht zelfs op de gaaf van sterk te kunnen drinken;

„ En als gij 's nachts zijt aan 't rinkinken,
„ Dan, weê den burgerman die u, jou schelm! ontmoet;

„ En met dit al zijt gij een bloed,
„ Een laffe jongen, diep versmaad bij dappre lieden.”

Wat satan! zoudt gij mij al deese pret verbieden?

Ik doe als ieder, en ik volg de mode na.

„ Die mode zult gij rasch verlaaten.”

Wij zullen zien. „ Jou kwast! wij zullen zien?” *Wel ja;*

Ik lach wel hartlijk om uw praaten.

„ Waar is mijn stok, kom hier, jou kleine deugeniet!”

H E N D R I K, *den stok ontwijkende,*

Houd stil! wat wilt gij doen?

P A S Q U I N.

U braaf de ribben smeeren

U door den stok bekeeren.

H E N D R I K.

Sla toe, zo 't leven u verdriet!

P A S Q U I N.

Vergeef het mij, Mijnheer; mijn drift was zo aan 't zieden,

Zo waar, 'k verbeeldde mij dat ik uw vader was:

De beenen kwamen schoon te pas;

Gij zocht uw veiligheid in 't vlieden.

Gij weet, Mijnheer uw vader is gewoon,

Vooral, *(Hij buigt zig,)*

omtrent Mijnheer zijn' zoon,

Het dreigen aan het doen te knoopen:

Daar had wis klopzak op geloopen:

10 DE ONVERWACHTTE HINDERPAAL:

Maar 'k spreek eens uit een andren toon:
Gij zult, dat weet gij zelf, welhaast in 't huwlijk treden:
Verander toch van zeden!

Mevrouw van Adelstein is hier reeds gelogeed,
Als mede Emilia; gij doet geheel verkeerd;

Zij zien alle uwe dolligheden.
Het aadlijk Gelderland roemt op de schoone maagd,
Die gij maar al te veel behaagt:
Foei! zijn dat onbesproken zeden?

En meent ge op deezen trant te leeven na uw trouw?

H E N D R I K.

Wel uilskop! neemt nu een fatsoenlijk man een vrouw

Om zijn gedrag te reformeeren?

'k Wou wel eens zien dat mij een wijf ooit zou regeeren:

Maar kom, laat ik u eens vertellen, beste maat,

Hoe 't zo al meest met mij en andre Heertjes gaat:

Wij zijn inschikkèlijk, bescheiden, heusch, blijmoedig,

En in 't belooven overvloedig,

Tot dat het huwlijks-klokje slaat;

Dan, serviteur Mevrouw! wij leeven als voorheenen,

En gaan weér onzen ouden gang.

P A S Q U I N.

En met de Dames, zou ik meenen,

Duurt de ingetogenheid niet lang?

Zij wreken zig gewis van 's mans ontrouwigheden:

't *Rel air* is zichtbaar in verfoeielijke zeden.

H E N D R I K.

't Kan zijn ; wat raakt dat mij ? maar luister eens, mijn vriend ;
 Emilia werd nooit, dan koel, van mij bemind,
 En denklijk zal ik haar weldra niet meer beminnen.

P A S Q U I N.

Wat fouten vindt ge in haar ? dat kan ik niet verzinnen.

H E N D R I K.

Dit is er altoos een ; zij heeft te veel verstand.

P A S Q U I N.

Te veel verstand ! gij hebt gelijk ; dat's onverdraaglijk.

H E N D R I K.

Zij denkt te veel ; 'k zie steeds een boek in haare hand ;
 Zij weet zeer veel, en zie dat's voor mij onbchaaglijk.

P A S Q U I N.

Kom, dat's nog oude roest ; zij komt uit Gelderland ;
 De groote wereld doet dat stroeve wel verdwijnen ;
 Zij moet maar eens brillant op 't groot Concert verschijnen ;
 Ik ken de meisjes ; weg dan boeken !

H E N D R I K.

Haare min,

Is die van een roman-heldin ;

Nooit ziet zij mij of 'k hoor haar spreken,

Van *sympatie*, van *sentimens*, van tederheid,

Ja, wat weet ik het ? van een hart dat voor mij pleit ;

Ik kan mijn' kop niet met die wisjewasjes breeken ;

'k Versta de helft ook niet van alles wat zij praat.

12 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

P A S Q U I N.

O dat begrijp ik klaar, dat gij haar niet verstaat;
Wel dat's Latyn voor onze Heertjes, naar ik reken;
En, 'k weet het, gij zijt ook *du ton!*
De reden is bij u — *chanson.*

H E N D R I K.

Maar, broértje lief, gij zult mij toestaan dat die andre,
Wier moeder overleed, en die mijn vader hier
Ook heeft in huis gebragt...

P A S Q U I N.

Ja wij verstaan elkandre:

De schoone Julia heeft een veel edler zwier:
't Humeur der Dames scheelt in alles mag men zeggen:
Emilia is stil, is huislijk, is bedaard;
Zij doet niets zonder overleggen:
Hoe blijde is Julia! hoe levendig van aart!
Ja, de eerste is wat heel stijf, hoe zij zig op laat' fieren;
De tweede heeft all' die bevallige manieren,
Der groote wereld, zo veel waard':
Ik koos Emilia om deeglijk meê te trouwen,
Maar 'k zou voor mijn maitres, dat vive schelmtje houên.

H E N D R I K.

Uw vrouw is kamenier der schoone die 'k bemin;
'k Moest haar eens in vertrouwen spreken;
't Is noodig dat ik haar eerst winn'.

P A S Q U I N.

Sus wat! zij is mijn vrouw; laat vrij dat opzet steecken.

H E N D R I K.

Jou zot!

P A S Q U I N.

Ja, zot of niet: hoor, weet gij wat, Mijnheer;
Ik ben niet *du bon ton*; ik min mijn Betje zeer.

H E N D R I K.

Is dit een reden dat ik niet met haar mag praaften?

P A S Q U I N.

Als ik 'er bij ben, val maar anders moet gij 't laaten:
Nog eens; 'k verbied het u.

H E N D R I K.

Weet gij wel wat gij zegt?

P A S Q U I N.

Zeer wel: gij hebt als Heer, maar ik — als man mijn recht.

O! o ik ken uw looze sfreeken!

'k Ga u met loode schoenen na.

H E N D R I K.

In spijt van u, ik wil en zal uw vrouwtje spreeken.

Daar komt nu juist Emilia,

14 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

TWEEDE TOONEEL.

EMILIA, HENDRIK, PASQUIN.

EMILIA: *zonder hen te zien.*

Ik vrees geduurig dat me iets droefs zal overkomen:

't Schijnt dikwijls of hij mij ontvliedt:

'k Heb hem sinds gisteren niet vernomen:

O dit gedrag behaagt mij niet!

PASQUIN, *stl.*

Verstaat gij dit?

HENDRIK, *stl.*

Gewis! zie, 't is maar niet te ontveinzen,

't Is tog een engelín, in weêrwil van haar peinzen,

Dar mij zo zeer verveelt; ik zie dat meer en meer.

EMILIA.

Wel zo! waart gij daar zelf, Mijnheer?

Gij schijnt verdrietig?

HENDRIK.

Ja, ik had het nimmer kwaader,

Zo drommels kijft en raast mijn vader:

Ik deed mijn klagten aan deez' man,

Dien ik gerust vertrouwen kan.

EMILIA.

Hoe! aan Pasquin? dat komt mij waarlijk vreemd te vooren!

Wel, Hendrik! moest ik het niet zijn,
 Die uw vermaak, die uw chagrin,
 Die alles wat u raakt moest hooren?
 vertroost men zig niet liefst bij haar die ons bemint?
 'k Heb uw vertrouwen ook verlooren!
 Ik zie, dat gij in mij geen welgevallen vindt.

H E N D R I K.

Wel nu, of gij mij kunt behaagen,
 Behoeft ge alleen' Pasquin te vraagen;
 Geloof hem vrij, hij spreekt véél waar.

E M I L I A.

Aan hem! die uitvlucht vind ik raar;
 Zij kan mij ook geheel niet smaaken:
 Zoekt gij u daar slechts afteemaaken?
 Mispunt gij mij dat zoet vermaak,
 Om 't geen gij voor mij voelt mij zelve ook meêtedeelen?
 Weer dat ik die verkiezing wraak.

H E N D R I K.

Ik vrees u eindlijk te verveelen,
 Zo dikwijls heb ik 't reeds gezegd;
 Zie daar, dat meen ik zeer oprecht.

P A S Q U I N.

Gij kent de Dames niet, als gij zo denkt; het vlijen
 Mag al wat vrouw is gaarne lijén.

E M I L I A.

Die man begrijpt het wel; maar als men lof ontvangt,

16 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL!

Van hem die ons bemint, o dan kan lof verrukken!
Dan heeft het hart wat het verlangt,
En smaakt genoegens, door geen woorden uitedrukken;
Dan, ach! dan stel ik roem op prijs.

H E N D R I K.

Wat dat belangt, elk vrijt op zijne wijs:
Voor mij ik haat dat lastig teemen;
Dat moet mij niemand kwalijk neemen:
Eéns zeg ik: „ ’k heb u lief,” en dan is ’t afgedaan;
’k Begin nooit weér van vooren aan:
Foei, ’k walg van dat zoetzappig vrijen;
Hoe geklijk zijn deez talmerijen:
„ Gij weet dat ik van liefde kwijn!
„ ’k Bemin u als mijn eigen leven!
„ Wat zijt gij schoon! ach kost gij mij het ja-woord geeven!
„ Zal ik nooit zo gelukkig zijn?”
Daar hij een antwoord krijgt, zo als hij honderd keeren,
Van zijn beminlijk meisje kreeg:
Hij snapt van liefde, en ’t hart is leêg;
De drift schijnt daaglijks te vermeêren,
Terwijl het nieuwe paar niet zelden ondervindt,
Dat het van liefde praat wanneer ’t niet meer bemint.

R M I L I A.

Mijnheer gij pleit met vrij wat oordeel,
Voor de onverschilligheid, die gij
Zo duidelijk betoont voor mij:

Ik deed met uw gezegdens voordeel,

Indien ik rasch verandren kon,

Maar ach, ik ben geen zier *du ton*:

Mijn hart bleef steeds getrouw, daar 't eens oprecht beminde;

Daarbij, mijn smaak was nimmer wuft;

En weet gij wat ik in u vinde?

Geen liefde, maar veel valsch vernuft.

H E N D R I K, *tegen Pasquin.*

Geen liefde! ik min u niet! hoe zal 't nog langer weezen?

Zie eens hoe ik behandeld word!

Kom, wees gij rechter: wie heeft ongelijk in deezen?

P A S Q U I N.

Wel die, die van uw tweeën de waarheid doet te kort.

H E N D R I K.

Mijn Kamerdienaar weet mijn innigst overleggen;

Zie daar, laat hij u alles zeggen;

U zeggen hoe ik u bemin.

P A S Q U I N.

Ja wel!

Zie, zoo'n getuigenis is maar een bagatel:

Geen man is zo verliefd als hij; dit kan ik zweeren

Hij heeft maar één gebrek, dat moet hij corrigeeren.

E M I L I A.

Waarin bestaat dat dan?

P A S Q U I N.

Ach, hij bemint te sterk!

B

Ik was daar nog aan 't werk,
Om hem de maatigheid, in deezen, aantepreeken.

EMILIA.

Wel zo, Mijnheer! dat zwak is mij nog niet gebleeken,
En schoon ge op tedre minnaars schimpt,
Op dat gij uw gedrag beglimpt,
De zuivre liefde rust op stille minzaamheden;
Zij wordt gevoed door zachte zeden:
Nog eens, 'k bemijn u! als men 't hart in de oogen ziet,
Verveelt de oprechte minnaar niet:
Maar waarom veinst gij toch? beken het maar vrijwillig.

HENDRIK.

Mijn lieve Emilia! 'k vind u zo taamlijk grillig:
Nu, eischt zij dat ik zweeren zal
Hoe zeer ik u bemijn? — ik zweer 't, u ten geval!

PASQUIN.

En, op mijn woord, hij kan ook zweeren,
Dat gij hem kunt genoeg *charmeeren*,
Voor iemand die, naar allen schijn,
Ook binnen kort zijn vrouw zal zijn.

EMILIA.

Zie daar, Heer Hendrik, daar, daar moest ik u verwachten:
Ik ben voor u geschikt, niet waar?
Gij hebt des recht om mij, bij voorraad, te verachten:
't Hangt slechts aan u; 't is alles klaar;
Dus is het niet met mij gelegen:

Mijn hart bemint oprecht en trouw,
 Ja wordt u daaglijksch meer genegen,
 Nu ik in u mijn'man aanschouw.
 't Gevoelig hart van eene vrouw,
 (Is zij dien zoeten naam slechts waardig,)

Bemint nooit vuriger dan als dit pligt gebiedt...

Maar 'k merk het, gij verstaat mij niet.

P A S Q U I N.

Mejuffrouw, gij spreekt wél; maar vindt gij dit niet aardig?

Mijnheer verstaat u niet, gij hebt dat goed gevat;

Gelukkig zou hij zijn met zulk een vrouw; maar dat
 Is Algreba voor hem, en gij weet van geen mode:

Dat Gelderland — ik zeg het noode,

Maar 't is tog zo, weet niet hoe men in Holland leeft;

't Is noodig dat men u daar eens een schets van geeft:

Dus vrijt men te Amsteldam, en andre groote steden,

Zo als te Rotterdam, te Leiden, in den Haag,

(Ik zie die fratsen alle daag:)

Men komt met zeer veel airs in een gezelschap treden;

Men gluurt, men loert, men zweeft de kamers open nêr,

En loopt al neurend heen en weêr,

Tot men een Dame ziet die 't meest ons kan bekooren;

Men doet haar duizend gekheên hooren;

Men is attent, beleefd — gallant;

Men lonkt haar aan, men drukt haar hand;

Men zweert, bij 't aangenaam vermogen

20 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

Der liefde, en bij haar drijvende oogen,
Een drift die men niet voelt, ja — nimmer werd gewaar:
Indien de Dame toont, (nu dat geschied zéér zelden,) —
Dat dit haar niet gevalt, zie daar,
Wat doen dan onze helden?
Zij lachen met de fiere maagd,
En komen nooit weêrom; maar zo' de jonker slaagt,
Dan wordt er een verdrag geslooten,
En voortaan zijn zij deelgenooten
Van al de vreugd die ooit de groote wereld biedt;
Daar de eene is, is ook de andre;
't Is vast dat men hun beiden ziet;
Men loopt naar de Opera en Schouwburg met elkandre
Er is geen Bal, geen groot Concert, geen Danspartij,
Of onze vrienden zijn 'er bij;
Men rijdt te paard, men touwt, men eet, lacht met 't *betaamen*;
Men heeft één koets, men woont bijkans te zamen:
Men is *du ton*, wel hoe, en gantsch geen burgerlui:
Zie daar dit is de rol die onze liefjes spelen;
En komt het akelig verveelen,
O dan ontwijken zij die lelijke onweêrsbui,
Die veeltijds uit het wederzijds verwijten
Ontstaat; men meidt ja schuwt elkaer;
Mijnheer gaat hier, Madame daar,
Om zig op nieuw galant te kwijten:
Men vindt wel rasch wat anders uit;

En, op dat ik 't sermoentje sluit',
Zie daar, Mejuffrouw, dit heet liefde in onze dagen.

E M I L I A.

Zo waarlijk! evenwel, mij kan zij niet behaagen;
En gij, Mijnheer, stelt gij op mijn bezitting prijs,
Bemin me op de onderweefche wijs.

H E N D R I K.

Ik kan onmogelijk ooit sterker u beminnen,
Dan ik op heden u bemin.

E M I L I A.

Zeer wel, Mijnheer, stel dan dit huwlijk uit uw zinnen,
Of heb mij lief naar mijnen zin:
't Zal ten dien einde dienftig weezen,
Dat wij de *Siegward* zamen leezen,
Met alle die Romans waardoor zig 't hart bereidt,
Voor al 't verruklijke der huwlijks tederheid.

H E N D R I K.

Nog fraaier! hoe! ik zou met zulke zotternijen
Mijn hersfens breeken, om u naar uw' zin te vrijen!
Wel zie, ik las voor mij, denk wat gij wilt, althans
Nog liever Operaas dan zulk tuig van Romans.

E M I L I A.

Wilt gij mij van uw liefde een vriendlijk teken geeven,
Dan moet gij mijn verzoek niet langer tegenstreeven...
Ei zie daar komt mijn Moedet aan.

23 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL.

HENDRIK, *fil.*

De drommel speelt 'er mee: hoe kom ik hier van daan?

DERDE TOONEEL.

DE GRAAVIN, EMILIA, HENDRIK, PASQUIN.

DE GRAAVIN.

Dag schoonzoon!

HENDRIK, *fil.*

Schoonzoon! wel de henker moet' haar haalen.

Dag schoonzoon! foei, dat's lompt zij komt wis uit Westphaalen.

DE GRAAVIN.

Waar spraakt gij van? ei nu, breek uw gesprek niet af.

EMILIA.

Mama, ik zal 't u zeggen; 'k gaf

Mijnheer een zekren raad; 'k sprak van Romans te leezen.

DE GRAAVIN.

Gij deed zeer wijslijk kind; ô een Roman,

Is alles wat men leezen kan;

'k Heb u die altoos aangepreezen:

Wat heeft mijn waarde Graaf daar veel in gestudeerd!

Wat heb ik veel daaruit geleerd!

Wij lazzen dag en nacht; dan was 't: „*Mon cœur! ma chère!*”

Bij ieder woordje dat op onze lippen kwam:
Hoe teder waren wij met *Siegward!* ach hij nam
Mij bij de hand; helaas!

H E N D R I K, *fil.*

Alweêr die oude affaire;
De Graaf van Adelstein komt voort op het tapijt.

D E G R A A V I N.

Mijn dochter, dat was een verrukkelijke tijd!

H E N D R I K, *fil.*

Dat dit-en-datze wijf! ik kan het niet verdraagen.

D E G R A A V I N.

De Cijrus lezen wij rits door in zeven dagen.
Ons hart!... die tederheid!... maar och, die goede Heer!
De Graaf van Adelstein! ik zie hem nimmer weêr.

P A S Q U I N.

'k Bezef 't gevolg van dit zo zielvertedrend leezen...
Gij hebt elkanderen ook snoorlijk warm bemind!

D E G R A A V I N.

Ja dat verzeker 'k u, mijn vriend.
Maar schoonzoon, zeg! gij zwijgt! hoe droevig staat uw wezen!

H E N D R I K.

'k Bewonder u Mevrouw!

D E G R A A V I N.

Bewonder liever haar
Met wie gij in den echt zult treden.

24 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

EMILIA.

O moei hem niet, Mevrouw; hij's knorrig.

DE GRAAVIN.

Hij?

EMILIA.

't Is waar.

DE GRAAVIN.

En mag ik vraagen om wat reden?

Erken vrij dat Emilia

Verstand en schoonheid heeft, ja, zonder wedergaê
Beleezen, ..

HENDRIK.

Hoor, Graavin! ik zal het niet ontveinzen,

Ik haat het leezen in een vrouw;

Ik haat dat ingespannen peinzen:

De Dame die ik nog eens trouw,

Moet, ja zeer mooi zijn, maar niets weeten dan van kleeden,

Coëffeeren, van de mode; ik kom er maar voor uit!

Neen geen favante wordt mijn bruid,

Hiertoe ben ik nooit te overreden.

DE GRAAVIN.

O 'k zie het al, gij mint geenzins Emilia,

Gij kunt haar' luister niet gedoogen;

Haar oordeel, haare deugd, straalt u te sterk in de oogen;

Loop jij jou malle nufjes na;

Een heertje zo als gij voegt best bij die *coquettes*;

Snap met haar wat *fleurettes*;
Daar ligt, ô jonker! ik beken 't,
Uw grootst, uw eenigste talent.

H E N D R I K.

Die Dames kunnen mij oneindig meer behaagen,
Dan een die zig altoos beroept op haar' Autheur;
O! die savantes, foei! zij zijn niet te verdraagen;
Op zulken valt nooit mijne keur.

P A S Q U I N.

En hoor. Mevrouw, dit zijn de reden:
Gij mint Geleerden die voor de Ouden zijn, Mijaheer
Is voor de nieuwen — Zacht! wie stapt daar naar beneden?
't Is de Patroon — Mijn rol is uit, ik zeg niets meer.

VIERDE TOONEEL.

DE GRAAVIN, EMILIA, GERARD, HENDRIK.

G E R A R D.

Ik hoor, Mevrouw, dat gij me al weêr begeert te spreken?

D E G R A A V I N.

Dat is zo.

G E R A R D.

Talm dan niet: nu, hebt gij haast gedaan?

B 5

26 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

DE GRAAVIN.

'k Begon nog niet.

GERARD.

Wel nu, begin dan maar; kom aan;

Wil mij mijn hoofd niet langer breeken;

'k Ben vol gedachten op een zaak van veel belang.

DE GRAAVIN.

Wat zijt gij onbeteeft! men kan niet met u praaen!

'k Wilde u van mijn proces...

GERARD.

Al weér dien koekoeksang!

DE GRAAVIN.

Nu, mag ik mij gerust op uwe zorg verlaaten?

O ga eens naar den Rechter toe,

En leg hem nog een keer de gantsche zaak te vooren.

GERARD.

Hoor eens, Meyrouw, 'k ben u, en uw proces zo moé

Dat ik er niet meer van wil hooren:

'k Verzuimde niets in uwe zaak,

Op dat toch dat proces eens van den spijker raak':

'k Zond aan, (je weet wien 'k meen?) een zakje met ducaaten;

'k Zond aan Mijnheer den President,

(Dien ouden snoeper, dien je zeker ook wel kent?)

Twée lieve vrouwtjes die bevallig konnen praaen,

Om over uw proces te keuvien: aan Monsieur

Van Grijpwel, uwen Procureur,

Een heelen kabbeljaauw, een haas, en zes patrijzen —
 Wat denkt gij, zal men nu geen billijk vonnis wijzen?

D E G R A A V I N.

Wel zo ik nu mijn zaak verlies, dat moet gezegd,
 Dan is er in ons Land noch billijkheid, noch recht;
 Nu ben ik ook gerust: maar 'k moet u nog iets vraagen:
 Wat doen wij met de jonge lui?

G E R A R D, *ongeduldig en knorrig.*

Daar, dat is weêr een nieuw gebrui.

D E G R A A V I N.

Zeg maar hoe 't u meest zal behaagen?
 Of wilt gij liever wachten, dat
 Het vonnis is geslagen,

En ik bezitser ben van eenen grooten schat?

'k Zal mij geheel aan u gedraagen:

Ik doe zo als gij 't gaarne ziet:

Wil dat eens nader overleggen.

E M I L I A.

Ik neem de vrijheid om te zeggen, ..

G E R A R D.

Juffrouw, men vraagt uw meening niet.

H E N D R I K.

Wat mij betreft, mij dunkt, wij hebben niet te spoeden.

G E R A R D.

Zwijg jij! jou *dunkte* wordt niet gevraagd. Wel nu Mevrouw?

't Proces heeft niets gemeens met hunnen trouw:

85 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

Uw Dochter, kan ik wel vermoeden,
Verdient, maar ook behoeft een' man...
Kijk! lieve tijd, daar bloost zij van!
Ik zelf heb haast — ja ik! en 'k zag mij gaarne ontheven
Van deezen ligtmis, dien ik haat om zijn gedrag:
Ik stel 't op morgen; op dien dag
Denk ik mij ook een vrouw te geeven.

H E N D R I K.

Hoe Vader! gij?

G E R A R D.

Ja, ik.

H E N D R I K.

Als ik u bidden mag,

Bedenk u well!

G E R A R D.

Ik denk, en zie nog daar beneven,
Dat gij een zot zijt, weet gij 't nu?
Wat duivel meent gij dan, dat slechts het trouwen u
En uws gelijk alleen zou voegen?

D E G R A A V I N.

En met wie gaat gij toch ter trouw?

G E R A R D.

Dat's mijn, niet uwe zaak, Mevrouw.

D E G R A A V I N.

Dat is zo: nu, het is dan met uw volgenoegen,

Dat mijne dochter en uw zoon...

GERARD.

Ja, zeg ik immers, ja! al weêr die zelfde toon!
Wat zegt Emilia?

EMILIA.

Zo als 't u zal behaagen.

GERARD.

En jij, Sinjeur, moet ik ook uw bewilging vraagen?

HENDRIK.

Papa!... ik bid u... wees zo goed....

DE GRAAVIN.

'k Ga heen. Ik groet u.

GERARD.

Wees gegroet.

Hoe! blijft gij hier nog staan?

HENDRIK.

Ik bid u, laat mij smeeken!

GERARD.

Kom, pakje! schielijk! hoe, zou jij mij tegenspreeken?

V I J F D E T O O N E E L.

GERARD,

Dat rust! he! dat's er door! 'k heb 't kort en klaar gezegd;
Nu zijn zij van mijn trouw ten vollen onderrecht:

30 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

Ik kan het juist wel niet ontkennen,
Daar's nog een kleine zwaarigheid;
Maar dat zal wel wat wennen.

Ja zie, 't is tog een lieve meid.

Die kleine zwaarigheid dient echter weggenomen,

Indien ik tot mijn' wensch zal komen:

'k Weet niet of zij mij hebben wil;

Maar dit is 't mooist, ze is mijn Pupil;

En ben ik jong noch vlug, galant, noch fraai van leden,

Bij mij is evenwel 't gezach:

Kan ik de kamenier, die veel bij haar vermag,

Maar eens in mijn belang doen treden.

ZESDE TOONEEL.

GERARD, BETJE.

BETJE, *stil.*

Ei kijk! daar is de man die altoos gromt of raast;
Die bullebak die elk verbaast;
Maar hij 's aan mij gewaagd; ik hoest eens in zijn kijken;
Laat hij beginnen, o 'k zal hem niets schuldig blijven;
Patroon! 'k beloof je een frische beurt.

GERARD.

Dag Betje!

BETJE.

Dag Mijnheer!

GERARD.

Hoe! kwalijk gehumeurd?

BETJE.

Dan slacht ik u nog maar.

GERARD.

Juffrouw, is 't u vergeeten

Met wien gij praat?

BETJE.

Is 't u vergeeten hoe gij praat?

GERARD.

Jou snaverfnel! moet ik u andermaal doen weeten,
Dat niemand in mijn huis dus met mij omme gaat?

BETJE.

Ja, ja! ik weet het wel, gij wordt ten eersten kwaad,

Dat is mij duizendmaal gebleeken:

Wie in uw huis heeft moed, dan ik?

Ha, ha! ik durf u tegenspreken:

Tut, tut, hoop nooit dat ik voor uwe gramfchap fchrik.

GERARD.

Wel Betje!

BETJE.

Wel Mijnheer!

32 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

GERARD.

Weet dat ik zulke kuuren
Van u niet langer zal verduuren.

BETJE.

Weet dat een knorrepot me afgrijzelijk verveelt,

GERARD.

Nu hoor: gij weet, ik zorg voor Julia's belangen;
Ik heb haar in mijn huis ontvaagen,
En haar veel weldaen toegedeeld.

BETJE.

Ja! maar in 't Fransche school had zij het aangenaamer,
(Daar hadden wij een vrije kamer,)

Dan in dit vochtig, doodsch, dit slecht apartment:
'k Hoop dat ge ons daar haast wederzendt?

Doch om ons dit verdriet een weinig te verzoeten,
Steekt gij ons in den rouw, van 't hoofd tot aan de voeten,
Om dat haar moeder stierf... ei, 't was haar moeder niet!

Maar komt Mijnheer haar oom uit Indje,
(Zij wacht hem alle daag,) dan vindje

Zeer rijklijk u voldaan, voor 't geen gij nu verschieft:

'k Hoop niet dat gij dit anders hiet?

'k Heb nog een woordje te uwer stichting:

Hij die zijn schuld betaalt, heeft die zo veel verpligting?

GERARD.

Zie daar, zo spreekt, jou stoute meid!

De haatelijke ondankbaarheid:

Kan hij mijn zorg voor haar beloonen?
Zij moet mij ook erkentnis toonen.

B E T J E.

En op wat wijz' moest dat geschiên?

G E R A R D.

Wel! mij beminnen.

B E T J E.

Loop! o dat kan nooit geschiên;

Gij vergt haar veel te veel.

G E R A R D.

En durft gij mij dit zeggen?

B E T J E.

Heel wel; 't is immers waar? gij zelf zijt in 't geval;

Maar 'k wil heel goed zijn, kom, ik zal

U dit eens netjes uit gaan leggen:

Bedenk maar eens, hoe norsch, hoe stuursch gij u gedraagt;

Van dat de lieve morgen daagt,

Tot dat de nacht verschijnt om u naar bed te drijven,

Zo doet gij niets dan grommen, raazen, kijven;

Gij ligt met ieder overhoop:

Wat zijt gij haastig! deun! — hoor, gij steekt vol gebreken,

En ik ben de eenigste die u durft tegenspreken:

Zeg mij wie zoo'n portrait beminnen kan? loop, loop!

Men kan, wat hoeven wij hier langer van te praaten?

Niets voor u doen, dan voor u vreezen, en u haaten.

GERARD, *stil.*

Daar is wat aan, zij jukt ook juist nog alles niet:

Wat zal ik doen, 'k heb haar van nooden.

Nu Betje, 'k vat de zaak weêr op daar ik die liet:

Haar moeder is dan bij de dooden;

Zij heeft geen maagfchap dan haar' Oom, mijn ouden vriend,

Die zig nog buiten 's lands bevindt;

Ik heb haar in mijn huis genomen.

BETJE.

Nu ja dat weet ik wel; (*Stil.*) en 't is mij ook zêér leed.

GERARD.

Maar 't geen gij nog niet weet,

Is dit, dat ik van hem een volmagt heb bekomen,

Op dat ik zijne nicht in 't huwelijk befteed',

Indien zij trouwt, dat moet gij niet vergeeten,

Naar mijn genoegen, wel te weetén.

BETJE.

Zie, dat's nog eerst een Oom! die Eerrijk, dat's een man!

Hij zondt voor haar, niet zo? ruim honderd-duizend gulden,

En Julia heeft weinig schulden;

Gij krijgt daar uw vershot ligt' van?

Hij doet nog meer, hij wil dat zij haar jaaren

In 't huwlijk slieten zal, met hem die haar waardeert;

'k Ben doodlijk op dien Oom, dat voel ik, *gecharmeerd*;

Of hij ons meisjes kent! kwam hij maar aangevaaren!

Ei wat, ons leven is een oogenblik of twee,

Ligt' slijt men die in rust en vree:
De Hemel wil dien Oom toch lang in 't leven spaaren.

GERARD.

Maar heeft zij reeds een keus gedaan?
Of is haar hart nog vrij gebleeven?

BETJE.

Wel heb ik nu nog van mijn leven!
- Wel man! waar kom je toch van daan?
Elk meisje wordt gevrijd; wie zou dat wederstreeven?
Ja wel bemint dat jonge hart!
En 'k vrees, voorzeker wel met reden,
Dat haar Leanders afzijn finart:
Zij zag hem in het school, nu ruim drie jaar geleden;
Wel nu, daar had men toen 't geval.

GERARD.

Die jongens zijn ook overal!
Ja, sluit de meisjes op, zij zullen die tog vinden.

BETJE.

De liefde sloop in 't hart van deeze jonge vrienden.

GERARD.

Dat's erger!

BETJE.

Dat's 't niet all', de liefde deed veel meer.

GERARD.

Nog meer! de duiker! och, ik beef!

B E T J E.

Ja zie, Mijnheer,
Zij namen vóór, om zig in 't huwlijk te verbinden;
(Want zie zij meenden het oprecht,)

Maar Julia heeft hem gezegd:

„ Mijne moeder heeft mij stil, 'k was nog een kind, begeeven;
„ Ik heb haar nauwelijks gekend;
„ 'k Ben arm; 'k heb niets om van te leeven,
„ Dan 't jaargeld dat mijn Oom mij uit Oostindie zendt?“
Die openhartigheid kon hem nog meer bekooren.

G E R A R D.

Nu, was de jongen rijk? of heeft hij 't niet gezegd?

B E T J E.

Heb maar geduld, gij zult het hooren:
Hij had een magtig fonds van — liefde en tederheid;
Had veel verstands, dacht wel; nu zult gij 't reeds bevatten.

G E R A R D.

Kom, waren dat all' zijne schatten,
Dan zag 't er droevig uit; leef eens van zulke waar.

B E T J E.

Hierop besloot het lieve paar,
Om van elkander afteſcheiden,
Terwijl wij, (ik ook,) droevig ſchreiden:
„ Het moet zo zijn, vaarwel! ik ga;
„ 'k Zoek elders mijn fortuin; vaarwel, mijn Julia!“
Zo ſprak hij ſnikkende, „ gij ziet mij ook niet weder,

„ Voor dat ik u en mij gelukkig maaken kan.”

Die lieve jongen! wat beminde hij haar teder!

'k Zag nooit beminnelijker man:

Hij ging, wáár, weet men niet; dat heeft hij ons verborgen:

Hij schreef in al dien tijd ook niet.

Het hart van Julia verteert door stille zorgen;

Maar haar gezond verstand verbergt dat zielsverdriet;

Zij poogt zig zelf wel te overwinnen,

Maar liefde heerscht; zij blijft beminnen.

GERARD.

Zijn oogmerk, o dat is zeer zeker, lieve Bet!

Indien gij daar maar eens op let,

Gij kent gewis die jonge snaaken,

Was slechts, bij haar fortuin te maaken.

BETJE.

Hij had een' knecht, dat ook een raare jongen was.

GERARD.

En die wist u ook te behaagen?

BETJE.

Wel nu... Mijnheer, dat hoef je niet te vraagen,

Dat komt zo in het rijm te pas:

Gij weet de kamenier moet steeds den knecht beminnen,

Van 't heerschap dat haar dame vrijt!

GERARD.

Maar kind, hoe ging het na dien tijd?

Zeg, stelde Julia hem niet uit haare zinnen?

38 DE ONVERWACHTTE HINDERPAAL:

B E T J E.

'k Zeg uit haar zinnen! ja! zij mint hem meer en mēer,

'k Loof hij 's altoos in haar gedachten;

Maar wat mij zelv betreft, Mijnheer —

Ik maakte wat meer haast; ik kon zo lang niet wachten.

Hij die afwezig is krijgt altoos ongelijk.

Pasquin kwam op de baan, en, kijk,

Ik ondernam om dien, wat kostelijk, te rouwen,

G E R A R D.

Hij is een eerlijk man, die keus kan u nooit rouwen:

Maar hoor eens, lief! zou Julia

Niet zo veel moeds als gij bezitten?

B E T J E.

Mooglijk ja!

Wien schikt gij toch voor haar? dat dien ik eerst te weeten.

G E R A R D.

Dat's waar; dat zou ik wel vergeeten:

Hij is niet jong.

B E T J E.

Zwijg stil! niet jong? — zij neemt hem niet;

En ik zou de eerste zijn, zie, dat beken ik garen,

Die haar zoo'n zotte daad ontried.

G E R A R D.

Nu, nu! hij 's ook niet oud; hij is zo van mijn jaaren:

Zij kan, indien zij wil, met hem, naar allen schijn,

Nog tamelijk gelukkig zijn.

B E T J E.

O mij! ik beef! ik trill! zwijg! laat mij wat bedaaren!

G E R A R D.

Gij schudt gelijk een blad! wat is u wedervaaren?

Wat scheelt er aan?

B E T J E.

Och, och! ik raad, ik raad het al.

G E R A R D.

Wat hamer, Betje! ben je mal?

Gij raadt het al! is dat een zaak om van te beeven?

B E T J E.

O mij ik grow er van! gij zijt het zelf, ja gij,

Dien gij aan Julia wilt geeven!

G E R A R D.

Wel ja, dat's wel gegist; 'k neem Julia voor mij.

B E T J E.

Wel nu befef ik eerst de reden,

Waarom ik heel den dag zó knorrig ben geweest;

Ik was op elk — ook op mijn goeden man, te onvreden;

Dat heet ik voorgevoel: ik heb het wel gevreesd,

Dat eenig ongeluk ons dreigde.

G E R A R D.

Zult gij zwijgen?

B E T J E.

Daar komt mijn dame zelf; zeg dat zij u *charmeert*:

C. †

40 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL;

Zij heeft geen veinzerij geleerd:
Gij zult een duidelijk antwoord krijgen.

ZEVENDE TOONEEL.

JULIA, GERARD, BETJE,

GERARD.

Drie woorden zijn genoeg: ik min u: 'k heb geen' tijd
Om daar met u veel van te spreken.

JULIA.

Wel gij zijt
Thans zeer galant! zal 't lange duuren? —
Zeg Bet, hoe staat mij deez' coëffure?

BETJE.

O! beeldig mooi!

GERARD.

Zie daar, hoe of de meisjes zijn!
En 't is haar ook niet afteleeren;
Dat snapt den gantschen dag van modes, van coëffeeren...

JULIA.

En hoe vindt gij dit krip?

BETJE.

Zeer wit, en magtig fijn!

GERARD.

'k Zeg basta, met die talmerijen,
'k Moet u iets ernstigs doen verstaan;
't Is al uwe aandacht waard', welaan.

JULIA.

Iets ernstigs? o zwijg stil! 'k poog alles te vermeien,
Wat mijne vreugd vernielt, en mijn verdriet verzwaart;

'k Volg weêr de neiging van mijn' aart:

'k Heb lang genoeg getreurd.

GERARD.

Hoor mij ten minsten spreken.

JULIA.

Maar Betje, zeg mij toch, hoe staat

Dit duister sleepend rouwgewaad?

Doet het mij niet te sterk verbleeken?

Mij dunkt ik zie er aklig uit!

GERARD.

't Is best dat ik dit praatje stuit'...

RETJE.

Het staat u allerliefst; zo waar, men zou u steelen:

Maar zeg, hoe staat het mij? verlelijkt het mij niet?

GERARD.

Dar's onverdraagelijk!

JULIA.

Wel Betje lief! gij ziet

Et waarlijk snoepig uit.

42 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

GERARD.

Kom, wat kan mij dat scheelen?
'k Zeg nogmaals dat dit mij verdriet.

BETJE.

Ja! zegt gij dar! 't kan heel wel weezen;
Want 'k draag met blijdschap deezen rouw:
Wel foei! wel foei! was dat een vrouw!
Gij moet mijn vreugd uit mijn gelaat wel kunnen leezen;
Ik zou wel dansen om haar' dood:
U te verlaaten! 't is te snood!

En waar zij is beland u nimmer te doen weeten!
Te trouwen met een schatrijk man!

Niet naar u om te zien! ik zeg, wie hoort er van!
Kom, zo een moeder is gemaklijk te vergeeten:
Verliefd te worden in haar ouden dag! en weér
Te trouwen met een jongen Heer,
Wiens besje zij kon heeten!

Ja dan ook nog, bij testament,
All' haare schatten aan zoo'n vent,
Ook tot een duit toe natelaaten,
En u te ontërven! zie, ik moet, ik wil haar haaten:
Heeft Monsieur Satan haar niet in zijn rijk gevoerd,
Dan liet hij het, bevreesd, dat zij in 't hoofd mogt krijgen
Hem voor haar vierden man te neemen.

JULIA.

Laat ons zwijgen

Van iets dat mij zo treft, en mijne ziel ontroert;
't Was toch...

B E T J E.

O zeg het niet! uw moeder? 't kan niet weezen;
Mij dunkt daar is niet voor te vreezen.

G E R A R D,

Nu, hoor dan eindelijk wat ik u zeggen zou.

B E T J E.

Ja luister! luister! o Juffrouw,
Mijnheer zal u wat moois vertellen!
Geloof mij, 't zijn geen bagatellen:
Hij heeft voor u een' man — een' man Juffrouw!

J U L I A.

Een mant

Hoor Betje, spreek daar nooit meer van;
Wilt gij mij niet te onvræden maaken,
Dan moet gij aan dat punt niet raaken.

B E T J E,

Neen, gij zult dansen, gij zult schaaren, als gij hoort
Wien uwe schoonheid heeft bekoord;
Wie u ten huwelijk komt vraagen.

J U L I A.

Nu dat heeft weinig schijn;
Al zou 't de liefde zelve zijn,
Nooit zou hij tog, gelijk Leander, mij behaagen.

44 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

B E T J E.

Zo men de liefde aan u ten echtgenoot thans biedt,
Dan is het de Papa van all' die Cupidootjes,
Die dartelende liefdegoodjes;
Zo als gij welhaast zelve ziet.

G E R A R D.

't Is wel heel vreemd van min te praaften
Wanneer men van een huwlijk spreekt;
De reden is de zaak; wil u op mij verlaaten;
Hij is wel gek die met de min zijn hersfens breekt.

J U L I A.

Die redeneert zal nooit in 't huwlijk treden;
Die regel steunt op vrij wat reden:
'k Hang er, met uw verlot Mijnheer, mijn zegel aan.

G E R A R D.

Nu, wilt gij mij dan niet verstaan?
Wilt gij niet hooren?

J U L I A.

Ja, uit eerbied voor uw jaaren;
Kom, wil uw voorstel mij verklaaren,
Maar spoedig, op dat ik u spoedig af kan slaan.

G E R A R D.

Verkiest gij op dien toon te zingen?
Bedenk u wel, ik kan u dwingen:
Hoor Julia! ik spreek uit kracht
Der wettige, onbetwistbre magt.

Mij door uw' oom verleend, om u ten echt te geeven;

Wel nu, dat ik in dit geval

Mij selv' de naaste ben, zal niemand tegenstreeven;

Des maak ik u bekend dat ik u trouwen zal.

JULIA.

En ik verzeker u, uit kracht van het vermogen

Mij op mij zelve toegestaan,

Door reden en Natuur, dat ik, hoe 't ook moog' gaan,

Nog liever sterf dan u als minnaar te gedoogen.

GERARD.

Dan moet gij deezen dag nog weder uit mijne oogen:

Of trouwen, of naar school; kies wijslijk Julia.

Ik ben uw dienaar.

AGTSTE TOONEEL.

JULIA, BETJE.

BETJE, *hem spottende naziende.*

Wel nu ja!

Zie daar de rechte man om meisjes te bekooren:

Hoe minlijk! hoe galant! men moet wel naar hem hooren!

JULIA.

Maar zou hij 't meenen, Bet?

BETJE.

Gewis.

46 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

Wat denkt gij dat hij een nieuwmodisch minnaar is?

Hij had mij reeds gepolst, en heeft gewis wel reden,

Om met u in den echt te treden:

De reden is de zaak, als men van trouwen spreekt;

Hij is wel gek die met de min zijn hersfens breekt.

Die arme sukkel! — Maar gij zult tog moeten kiezen.

JULIA.

Het school.

BETJE, *glimlachende.*

Zo troost ge u dan dien minnaar te verliezen?

JULIA.

'k Weet zeker dat ik binnen kort

Door mijnen oom beveiligd word;

Hij heeft, reeds lang geleên, zijne overkomst geschreeven,

BETJE.

Maar 'k wenschte mijn meesteres wel goeden raad te geeven,

Om hier te blijven, zonder dat

Zij met dien paai in 't huwlijk trad.

JULIA.

Wel, als ik moeds genoeg bezat,

Dan wist ik iets om school en huwelijk te ontduiken;

Maar 't zou gevaarlijk zijn dat middel te gebruiken.

BETJE.

Denk om den paai maar, of dan waagt gij ligtlijk wat.

JULIA.

Hoor Bet, ik heb vernomen,

Van 't uur af aan dat ik ben in dit huis gekomen,
Dat Hendrik mij met drift bemint.

B E T J E.

Ha, ha! lang leeve de coquetten!

J U L I A.

Dat zwak is ver van mij, mijn kind,
Ik wil mijn' dwingland slechts beletten,
Dat hij mij niet vervolg' — zijn onbescheid ten loon,
Schenk ik hem in zijn' zoon,

Een' medeminaar — dees, een zot in alle deelen,
Zal doen all' wat ik wil; en, daar zij zaam krakeelen,
Blijft vast de hoofdzak uitgesteld:

Hoe vindt gij 't?

B E T J E.

Allerfijest! — Pasquin word' rasch verteld,
Dat gij zijn' Heer bemint; dat gij...

J U L I A.

Maar toch te zorgen,
Dat het geheim voor hem volkomen blijv' verborgen.

B E T J E.

Voorzeker Juffrouw, geen geheim is hem vertrouwd;
Hij is geen Betje; *(Op haar hart wijzende.)*
hier — ho, ho! zo trouw als goud.

J U L I A.

Maar hebt gij 't hart wel om uw manshoofd te bedriegen?

B E T J E.

Ja let maar eens of ik niet meesterlijk zal liegen;

48 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

't Is eigen aan een vrouw dat zij haar' man bedott';
 't Is zuivere Natuur ——— kom, kom Juffrouw, gij spot
 Met mij; ik zal die zaak wel naar vereisch bestaeken.
 Ga in uw kamer, ik zal mijn' Pasquin gaan spreekken,
 En stookken 't vuur van twist zo meesterlijk, dat gij
 Voldaan zult weezen over mij.

J U L I A.

Maar zullen wij de rust niet uit dit huis verdrijven?

B E T J E.

Zo veel te beter, 'k haat de rust,
 En schuw het huis waarin men nimmer eens hoort kijven;
 Ik stel, dat vrede 't vuur der samenleving bluscht ———
 't Zal dan eens recht vermaaklijk weezen!
 Een oude gek die met geweld bemint;
 Die in zijn' zoon zijn medevrijer vindt —
 De vader norsch, brutaal; de zoon, een zot der zotten;
 Een minnaares, die ik met beiden sijn zie spotten,
 En daardoor 't noodige uitstel wint —
 Ja wel, ik sterf reeds van verlangen,
 Om die comedie aantevangen;
 Enwat ik immer ook bedreef als dienstbre geest,
 Nooit ben ik zo vol moeds geweest.

Einde van het eerste Bedrijf.

T W E E D E B E D R I J F.

E E R S T E T O O N E E L.

H E N D R I K , P A S Q U I N .

H E N D R I K .

W el ! was ik niet met reden
 Zo duivelsch op Papa te onvreden ? —
 De schoone Julia te willen trouwen ! — 'k zeg
 Het schreeuwt om wraak, Pasquin — wat spoorloos overleg !

P A S Q U I N .

Maar, zo 't mij vrijstaat u te vraagen,
 Wat reden hebt gij toch tot klaagen ?
 Gij krijgt de keus uws vaders uit,
 Als of hij vrijde naar uw bruid !
 Wel laat het meisje hem bekooren,
 Dat de onde slumpert voor 't geweld der min bezwijk' ;
 Hij heeft, wat dat betreft, geen ander ongelijk,
 Dan dat hij zijn verstand op éénmaal heeft verlooren.

H E N D R I K .

Dat 's nu 't verstand ; maar ik zal zorgen voor zijne eer ;
 Hij zal die zothed nooit bedrieven.

D.

P A S Q U I N.

Zie daar de beste zoon! — Mijnheer!
Hoe kan uw Vader op u kijven!

H E N D R I K.

Meest bolt het mij, dat Julia
Bij mij haar' bijstand zoekt; 'k zweer hem mijne ongenaé -
Ik zal hem dol en raazend maaken.

P A S Q U I N.

Een prijzelijk besluit! — wie kan dat opzet wraaken!

H E N D R I K.

Pasquin! geloofme, ik zou
Om het bezit van zulk eene allerliefste vrouw,
Monsieur den duivel zelfs trotseeren.

P A S Q U I N.

O 'k weet het wel! alleen,
Verstaat ge armeën; ho! dan kunt ge u schoon verweeren;
Maar vindt gij uw partij dan zijt gij fluks ter been —
Wij zullen zien hoe gij uw' vader zult braveeren.

H E N D R I K.

Nu ja, wij zullen 't zien — denk ondertusfchen niet
Dat liefde alleen mijn hart gebiedt;
Zo ik mijn *but* niet mag berijken,
Zult gij mij naauwlijks zuur zien kijken:
Een die zijn wereld kent is schootvrij voor 't verdriet
Der min — mag ik hetkind niet tot mijn vrouw verwerven,
Ho, ho! dat zal mij niet doen fterven;

Ik neem Emelia: 't is mij genoeg Pasquin,
 Dat ik mijn' Vader eens recht hinderlijk zal zijn:
 En heeft hij 't niet verdiend voor zijn onzinnig knorren?
 Dat duivelsche gebrom; dat eeuwig, eeuwig morren,

Heeft mij, paibleu! te lang verveeld;
 Geld krijg ik niet, net of men, heden,
 Den rang van jonker kan bekleeden,
 Indien men niet met schijven speelt!

Ik heb reeds lang getracht mijn hart eens optehaalen,
 En hem gevoelig te betaalen;
 Thans is het tijd, en 't moet 'er door:
 De wraak krijgt nu alleen gehoor;

Ik zal het lieve kind geen oogenblik verlaten,
 En zo hartstogtelijk van mijn verlangens praten,
 Als of haar vrolijk oog mij waarlijk had gegriefd,
 En ik tot stervens waar verliefd.

P A S Q U I N.

Maar door dat all' zult gij uw' Vader hoogst bedroeven.

H E N D R I K.

Wel goed, daartoe zou ik het uiterste beproeven.

P A S Q U I N.

En Julia verkrijgt gij niet.

H E N D R I K.

A la bonheure vriend; dat is een ligt verdriet.

P A S Q U I N.

Ja maar, Emelia zal u dan ook verzenden.

D 2

52 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

H E N D R I K.

Ei, ei! of wij het zwak der kunne nog niet kenden?
Die mij bemint, bidt altijd aan;
En hoe het daarmede ook moog' gaan;
Geen vrouw, te beter vrij — wat kan ik toch verliezen?

P A S Q U I N.

Geen vrouw te grooter Libertin:
Op dat gij minder zot zoudt zijn,
Wil men voor u een vrouw verkiezen.

H E N D R I K.

Dan spaar' men alle moeite vrij;
Geen twintig vrouwen kunnen mij
Beletten naar mijn' smaak te leeven;
Wie haget zou een wijf zo veel vermogen geeven?
Niets is zo zoet, zo aangenaam,
Dan nooit het hart te wederstreeven;
Te spotten met de faam:
't Is schandel en, wat zal toch de wereld daar van zeggen?
Zijn sprookjes, die 't vermaak aan wreede boeiens leggen:
't Is lastig slaaf te zijn van eer en goeden naam:
Weg weg met all' die viezevazen;
Ik volg mijn vrienden! — ha! dat zijn eerst noble baazen!

P A S Q U I N.

't Is billijk dat ge uw vrienden eert;
Gij zijt hun meesterstuk, volkomen uitgeleerd,
De liefste jongen, die men immer kan aanschouwen —

Maar inderdaad, zo gij met Julia wilt trouwen
Zal uw Papa alleen geen tegenstreever zijn.

H E N D R I K.

Wie dan nog meer, Pasquin?

P A S Q U I N.

Een feeks als zij begint — Mevrouw van Adelstein:
Ik vrees dat zij haar hert eens aan u op zal haalen:

Men zegt dat zij wel vijftig maalen,

Mijnheer den Graaf, waarvan de dood haar heeft verlost,

Te deerlijk heeft afgerost.

H E N D R I K.

Ik zal haar 't rofsen wel verleeren,

En mij wat beter dan Mijnheer de Graaf verweeren.

P A S Q U I N.

Wel nu daar is zij reeds; zit vast nu in de zaal,

Of zij behaalt den zegepraal,

En dat zou schande zijn; gij moet verwinnaar keeren.

T W E E D E T O O N E E L.

De voorigen, DE GRAAVIN.

D E G R A A V I N.

Wat doet gij hier Mijnheer? en waarom vind ik u
Niet bij mijn dochter? — 'k wil niet hoopen,

54 DE ONVÉRWACHTE HINDERPAAL;

Dat gij van haar begeert dat zij u na zal loopen?

HENDRIK.

Geenzins Mevrouw; maar gij ———

DE GRAAVIN.

Wel nu?

HENDRIK.

Gij wilt niet dat men haar zal in 't bijzonder spreken.

DE GRAAVIN.

Nu ja; maar was zij dan alleen?

HENDRIK.

Ik vreesde 't.

DE GRAAVIN.

Wel Mijnheer, gij zijt thans ongemeen!
Doch die omzichtigheid is juist geen gunstig teken.
't Verwondert mij niet, dat mijn kind
In uw gedrag geen blijk van waare liefde vindt;
En haar verdenkingen zijn niet ontbloot van reden.

HENDRIK.

Waarom, Mevrouw?

DE GRAAVIN.

Waarom! om dat ik al te klaar
Bespuur uwe onverschilligheid voor haar:
Blind voor verdiensten, deugd, en minnelijk zeden....
Maar gij vergeet, Mijnheer, uit welk een bloed zij sproot,
Waar Bertrand, Heer van Adelflein, de vader
Van mijn grootvaders vader, niet reeds dood,

Die dappre held zou u wel nader
Doen zien, wat eer men schuldig is
Aan telgen uit mijn' flam.

H E N D R I K.

Met uw verlof, ik gis

Dat zo wij wilden roemen

Op bestevaders....

F A S Q U I N.

O! dan zou ik Willem noemen:

Mevrouw dat was een man, die, op mijn woord van eer,
Wel twintig Bertrands geldt, zo niet nog tienmaal meer:
Zie daar dat's dingtaal naar ik reken.

D E G R A A V I N.

Ei, ei! nu ja, men kent den adel van het land
Daar men de vrouwen koopt — een' prijs stelt op zijn hand.
Gij Heeren handelaars, volleerd in slinksche streeken,
Vrijt naar een prijscourant, en dan durft gij nog spreken...

H E N D R I K.

Zo is 't al wel, Mevrouw! wilt gij

Dat een verstandig man een kweinend minnaar zij?

Dat tedre kan alleen' een laffen zot behaagen.

Ik heb Emelia, uw kind,

Nu reeds twee maanden lang bemind;

Mij dunkt gij hebt geen reën tot klaagen!

Als dat nog niet standvastig is,

Dan ben ik 't spoor wel duivelsch mis.

56 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

PASQUIN.

Begrijp, Mevrouw! het zijn tog meer dan zestig dagen,
Twee maanden zijn twee eeuwen, voor
Een' man van smaak.

DE GRAAVIN.

Wel wat ik hoor!

Maar 't is niet moeilijk uw gedachten te doorgonden:
Gij kunt gelukkig zijn; gelukkiger mijn vriend,
Ja tienmaal meer, dan gij verdient:
In mijne Emilia hebt gij een schat gevonden —
Maar 't jonkertje is voorall' een vijand van verbonden,

HENDRIK.

Voor 't minst besloot ik niet, Mevrouw!
Dat ik haar tot mijn' dood oprecht beminnen zou;
En niets of niemand, wat ik dan ook had te duchten,
Zou mij, ondanks mij zelv', doen zuchten,

PASQUIN.

Al had ge ook Bertrands bij de hoop in uw geslacht.

DE GRAAVIN.

Zo wordt, om kort te gaan, mijn dochter dan veracht?

HENDRIK.

Daar kan ik thans niet veel op zeggen.

PASQUIN.

Wij zullen 't nog eens overleggen.

HENDRIK.

Welligtlijk dat de min mijn hart weér overheert —
Maar voor van daag ben ik niet wel *gedisponceerd*.

P A S Q U I N.

Gij weet, Mevrouw, er zijn in 't minnen en behaagen,
Verschrikelijke donkre dagen,

D E G R A A V I N.

Ik heb dat onbescheid reeds lang genoeg geduld —
Zo dat gij dan, Mijnheer! mijn kind niet trouwen zult?

P A S Q U I N.

Ho! dat 's wat anders zou ik meenen.

D E G R A A V I N.

Wat anders!

H E N D R I K.

Ja; of moet de liefde ons dan verëenen?
In tegendeel, Mevrouw, ik vind

Dat men wel veiligst trouwt, wanneer men 't minst bemint.

D E G R A A V I N.

Een schoone stelling, beste vrind!

Maar in ons adelijk huis werd nooit een echt geslooten,
Ofliefde was de bron waaruit die was gesprooten,

P A S Q U I N, *lachende.*

In geen twee honderd jaar,

Was in Mijnheers geslacht zulk een armhartig paar.

D E G R A A V I N.

Als hij mijn schoonzoon is, breng ik hem ligt' tot reden —

'k Wil dat mijn dochter van haar' man worde aangebeden.

H E N D R I K.

Zoek zulk een' zotskap in uw adlijk Gelderland.

58 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

PASQUIN.

Lands wijs lands eer, Mevrouw ! hier blaakt men zonder brand.

HENDRIK.

Om kort te gaan, Mevrouw ! kunt gij een ander vinden,
Dan raad ik u, als vriend, uw Dochter te verbinden.

PASQUIN.

Zie daar de beste raad, dien hij, als eerlijk man,
U immer geeven kan.

DE GRAAVIN.

Zeer wel, Mijnheer: zo dat gij dan, naar 'k reken,
Uw woord niet acht, wanneer gij goedvindt het te breeken?
Welligt' dat zulks almede een kostlijke ervenis,
Van uw doorluchtig stamhuis is?

PASQUIN.

Wel zekerlijk, Mevrouw ; dat's zonder tegenspreken.

DE GRAAVIN.

Nu goed, maar 'k zweer dat hij welhaast verneemen zal,
De wet van mijn geslacht in zulk een laag geval.

HENDRIK.

Een wet! wat is die wet?

DE GRAAVIN.

Ik zal ze u openbaaren:

Wij volgden die reeds sinds onheugelijke jaaren:

Als men een telg uit ons hoog adelijk geslacht,

Door minnaarij in opspraak heeft gebragt,

Is men verplicht zijn woord, daar wij gerust op bouwden

Als eerlijk man, volstrekte houden

Doch, met dat all' geen dwinglandij
 Als men zijn woord verbreekt; alleenlijk volgen wij
 Een overoud gebruik, dat juist niet veel betekent.

P A S Q U I N.

Wat is die benzeling, ten naauwsten uitgerekend?

D E G R A A V I N.

Indien de vader der gehoonde dochter leeft,
 Is hij verplicht hem, die zijn woord geschonden heeft,
 Den kling door 't eerloos hart te booren;
 En heeft de dochter deez' haar' wrecker reeds verlooren,
 Dan moet de naaste bloedverwant,
 Zijn plaats vervangen, en de schand
 Herstellen door het bloed des booswichts te vergieten;
 Hij moet den onverlaat dwars door de hersfens schieten —

Wel nu! verstaat gij mij, Mijnheer?

De Graaf van Adelstein, gij weet het, is niet meer,

Maar dat zal u niet vrij doen loopen:

Mijn neef is hier — des zult gij 't met den dood bekoopen.

H E N D R I K.

De duivel haal' mij, als ik niet

Moet lachen om die wet.

P A S Q U I N, *na hartig gelachen te hebben.*

Ik kan gelijk gij ziet,

Niet staan van 't lachen, 'k vind het dan bijzonder kluchtig;

Mevrouw! uw stamhuis is in waarheid wel doorluchtig;

Het Geldersch adel schijnt er overal doorheen.

60 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

DE GRAAVIN, *Pasquin een' klap geevende.*
Daar schelm! — En gij, Mijnheer, geloof vrij al het geen
Ik heb gezegd; gij moet verkiezen,
Of 't leven binnen 't uur verliezen —
Vaarwel! — ik ben uw Dienaares.

DERDE TOONEEL.

HENDRIK, PASQUIN.

PASQUIN.

Die klap was ruim zo goed, Mijnheer! als andren zes.
Nu is het manifest van oorlog uitgegeeven;
Zie hier 't met bloedroode inkt op mijne wang geschreeven:
Ja de aanval is alreë geschied;
Maar op mijn grondgebied,
En dat's niet billijk, want ik was tog de verkeerde,
'k Was slechts geëllieerde;
En nog getrooste ik 't mij had ze u ook wat gestreeld,
En van die Geldersche caresfes meêgedeeild.

HENDRIK.

'k Was bang genoeg Pasquin.

PASQUIN.

Hoe! bang?

H E N D R I K.

Dat is te zeggen.....

P A S Q U I N.

Ja, ja, ik weet volmaakt uw meening uitleggen:
Gij waart zo zeer niet bang voor 't ranslen van Mevrouw,
Als daarvoor dat zij ranslen zou.

H E N D R I K.

'k Moest haar vertoornen om mijn' Vader te *attaqueren*.

P A S Q U I N.

Ja maar, die Vader: 'k wil wel zweeren
Dat hij verduiveld kwaad zal weezen om den trek:
En wie zal hem uw min voor Julia verklaaren?

H E N D R I K.

Wilt gij het doen Pasquin?

P A S Q U I N.

Wel zijt gij spasl gek!

'k Heb aan mijn oorvijs nog genoeg voor twintig jaaren:
Beveiligt door mijn' rug en nek,
Zoudt gij den aanval doen; ik zou voor waaghals speelen:
Neen, 'k heb geen trek Mijnheer om in die eer te deelen....
Maar och! daar is Papa: en vrij verstoord.

H E N D R I K.

Pasquin!

'k Zal hem ontwijken tot hij meer bedaard zal zijn.

VIERDE TOONEEL.

De yobrigen , GERARD.

GERARD , *tegen Hendrik die vertrekken wil,*

Blijf hier; 'k heb u gezocht.

PASQUIN.

Maar ik kan wel vertrekken!

Niet waar Mijnheer?

GERARD.

Neen schelm!

PASQUIN, *ter zijde.*

Te droes hij rook reeds lont!

HENDRIK.

Wat heeft mijn Vader mij te ontdekken?

GERARD.

Al fraaie stukjes, zoon! die mij tot schand verstrekken,

En u verheffen tot den rang van vagebond —

Is dat dan 't voordeel dat gij deed met all' mijn zorgen!

'k Weet alle uw staaltjes; niets is meer voor mij verborgen.

O ongelukkige! gij zijt mijn zoon niet meer.

PASQUIN, *stet tegen Hendrik.*

Sa sa! toe! lustig nu, Mijnheer.

G E R A R D.

Wat zegt gij hem?

P A S Q U I N.

Dat hij u hooglijk heeft beledigd,
Mijnheer, en zorgen moet dat gij weêr wordt bevredigd.

G E R A R D, *tegen Pasquin.*Ga daarvan daan. (*Tegen Hendrik.*)

Gij hebt dan, tot mijn schand,
Uw woord gebroken, en Emelia uw hand
Geweigerd? Hendrik! foei wat laagheid!

H E N D R I K.

En wat leven,

Om zulk een bagatel! — Mevrouw van Adelstein,
Heeft u wel spoedig het bericht daarvangegeven;
Dat Geldersch Volkje moet wel duivels snapziek zijn.

G E R A R D.

Gij zijt een ligtmis, schoft! die in mijn' tijd zijne eeden
Geschonden had, en stout zijn woord had overtreden,
Had men verbannen van alle eerelijke liên;

Geen mensch had hem schier aangezien.

P A S Q U I N.

Ja maar, Mijnheer, dat tij is schrikkelijk verlopen!

Wij willen tog niet hoopen,

Dat gij het volgen van de mode aan ons ontzegt.

H E N D R I K.

Dat's recht Pasquin, dat's recht.

64 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

GERARD.

Een woordje, vriend Pasquin.

PASQUIN, *wijkende in plaats van te naderen.*

Mijnheer!

GERARD, *hem aangrijpende.*

Ik zeg u nader —

Het staat u fraai, den zoon te helpen in zijn vader
Verdriet te brouwen; o! gij kwijt u als een held,
Het loon daarvoor worde u zo daadlijk toegeteld.

PASQUIN.

Ik vorder niets, Mijnheer! Pasquin is niet schraapzuchtig;
Te werken zonder loon is immers meer roemruchtig:
Het zou mij leed doen, dat gij kosten maaken zoudt
Om mijnent wil; liefst zal ik gaan.

GERARD.

Neen blijf, en houdt

U wel verzekerd dat een twintig rottinglagen
Mijn beurs geen hinder doen.

PASQUIN.

Maar Heer! zou't u behaagen . . .

(Hij wil zig losrukken.)

GERARD.

Neen neen, gij komt niet los. *(Tegen Hendrik.)*

Ga roep mijn volk! — terstond!

P A S Q U I N.

Roept niet Mijnheer! roep niet!

G E R A R D.

Gehoorzaam vagebond!

H E N D R I K.

Al zachtjes! — wat heeft hij toch tegen u misdreeven?
 Hij zogde slechts voor mij; of mogt dat niet geschiên?

G E R A R D.

Juist daarom moest de beul hem zijn salaris geeven:
 Hij is 't die u bederft; ik heb 't reeds lang gezien.

P A S Q U I N.

Wie? ik! waarmeê verdiende ik geefeling of hangen?

Gij gaaft mij een bedorven kind,

En ik gaf het u weêr zo als ik 't heb ontvangen.

G E R A R D.

Hoe! boert gij nog mijn vrind?

P A S Q U I N.

Geenzins Mijnheer: na 'k mij door 't huwlijk heb verbonden,
 Heb ik in boerterij of vreugd geen' smaak gevonden;
 Een vrouw vertraagt zo wat het circuleerend bloed:
 Maar 't smart mij dat ik om een ander lijden moet —
 Wilt ge op mijn rugstuk mij uw debit niet betaalen,
 Dan zal ik u, Mijnheer, rondborstiglijk verhaa'en
 Waarom uw braave zoon dus handelt.

E

66 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

HENDRIK, *sitt.*

Die schavuit!

(Tegen Pasquin.)

Wat wilt gij zeggen?

PASQUIN.

Wat? wel alles.

HENDRIK.

Schelmfche guit!

PASQUIN, *ter zijde, tegen Hendrik.*

Laat mij begaan Mijnheer.

GERARD.

Wel nu laat ons dan hooren.

PASQUIN.

Ik zeg hem menigmaal, gij gaat gewis verloren,
En zult den ouden Heer bedroeven tot er dood:
Maar wat is 't antwoord? „Ho! kom kom! dat heeft geen nood;
„ 't Ware apenwerk zig aan uw zedenleer te stooren;
„ *Parbleu!* mijn vader was nog slimmer in zijn jeugd;
„ Vrij laat, Pasquin, kreeg hij eerst kennis aan de deugd;
„ Zijn makkers hebben mij zijn staaltjes fraai beschreeven:
„ Hoor vrind! hij moet mij all' wat ik bedrijf vergeeven,
„ Om dat ik hem vergeef wat hij bedreeven heeft.”

GERARD.

Ei zeker, zoon! heb ik zo spooreloos geleeft?

H E N D R I K.

Mijnheer.

P A S Q U I N.

Maar dat's nog niets, ik heb vrij meer te zeggen.

H E N D R I K.

O schelm! hoe kunt gij zo de logens overleggen!

Geloof hem niet Mijnheer!

P A S Q U I N.

Ik vind het waarlijk stout

Dat ge in mijn reden valt: ik zou ten minsten denken,
Dat u het bijzijn neen, ik lach wat met dat wenken,
Ik wil niet zwijgen.

H E N D R I K.

Beest! zo gij uw' mond niet houdt —

Papa ik zal uw knechts.

G E R A R D.

Dat zal niet noodig weezen.

Vervolg Pasquin.

H E N D R I K.

Danga ik heen.

G E R A R D.

*k Zeg dat gij blijven zult.

H E N D R I K, *tegen Pasquin.*

Ik breek u hals en been.

P A S Q U I N, *tegen Gerard.*

Van zulk een' knaap Mijnheer, is alles kwaads te vreezen:

E 2

68 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

Kunt gij de schelmerij niet uit zijne oogen leezen?

Hij is gewis zo boos van hart

Als laag van smaak.

H E N D R I K.

Parbleu! 't is lang genoeg gefard.

(Hij wil Pasquin aanvallen, doch wordt door Gerard wederhouden.)

G E R A R D.

Wat wilt gij doen? — pas op, hem niet in 't minst te deeren:

Hij is een braave knecht.

P A S Q U I N, *tegen Gerard.*

Had gij mij wél gekend

Mijnheer, nooit had gij mij de ribben willen fineeren.

G E R A R D.

Dat 's waar Pasquin,

P A S Q U I N.

Ik was altoos een beste vent —

Maar laaten we ons nog eens tot dat portraetje keeren:

Kunt gij gelooven dat hij zelf mij heeft gezeid,

Dat ge u slechts van hem onderscheidt,

Daardoor dat hij zijn spoorloosheden

In 't openbaar bedrijft; gij de uwen weet te kleeden

Met het bedriegelijk gewaad

Van Deftigheid, van Deugd?

G E R A R D, *tegen Hendrik.*

O schelm!

H E N D R I K.

Maar inderdaad

Papa, kunt gij dien schoft, dien vagebond gelooven?

G E R A R D.

Ja zeker, want gij gaat elk losbol reeds te boven.

(Tegen Pasquin.)

Maar waarin heb ik toch die spoorloosheên begaan?

P A S Q U I N.

Dat weet ik ook, Mijnheer, en zal 't u doen verstaan:

„ Wel 't staat mijn' vader fraai! hij moest zig waarlijk schaamen,

„ Altoos te vitten op slechts loutre kleinigheên:”

Zo spreekt hij dan, en geeft u duizend slechte naamen;

„ Staat hij niet op het punt van in den echt te treên?

„ Een echt dien elk gewis zal wraaken;

„ Die hem belachelijk zal maaken,

„ En al de wereld toonen, dat

„ Hij wel verstandig schijnt, maar nooit verstand bezat?

„ Wel 't schaamt zig zelf; een tijd van volle dertien jaaren

„ Reeds weduwnaar geweest!—voor slechts een maand of tien,

„ Heeft men hem om zijn vrouw nog hartlijk weenen zien;

„ Hij dorst toen wel verklaren,

„ Met opgepronkre taal, dat zo hij ooit bestond

„ Zig weêr te kluiſtren in het lastig trouwverbond,

Men hem in 't aanzicht mogt verwijten,

„ Dat hij krankzinnig was.” — Maar kan dat mooglijk zijn?

70 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

Het zou mij waarelijk van uwent wege spijten :
Of is het waar, Mijnheer?

GERARD.

Dat raakt je niet Pasquin! —

Vervolg.

PASQUIN.

Ik stap er af; uw zoon zal nu wel spreken.

GERARD.

Wel, spreek dan Hendrik.

PASQUIN, *Hendrik toewenkende.*

Ja, toe, spreek maar, toe Mijnheer,

HENDRIK.

Verplicht. (*Ter zyde.*)

Die slimme dief! ik vat hem min of meer.

GERARD.

Wel 't bleef daar tog niet bij naar 'k reken?

PASQUIN.

Gantsch niet Mijnheer; hij heeft mij spels genoeg verschaft;

Want ondanks all' de slagen,

Die hij mij daarom heeft doen draagen,

Heb ik als vader hem bestraft.

Het vaderschap kan mij bij uitstek zeer behaagen:

Pasquin, zo als gij hem ziet staan,

Is door Natuur geschikt om vadertje te speelen,

En kwaaide jongens goed te slaan.

GERARD.

Maar wat gaat hem mijn trouwen aan?

PASQUIN.

'k Zal de oorzaak daarvan u ten toegift mededeelen.

HENDRIK, *ter zijde.*

Wat gaat hij doen! ik beef!

PASQUIN.

De min heeft hem gegriefd;

Hij is, tot sterfens toe, op Julia verliefd.

GERARD.

Wie! hij? die *libertin!* die lichtmis! 'k wil hem zweeren...

PASQUIN.

Al zachtes wat, Papa!

Gij zelf hebt zo wat schuld.

GERARD.

Wie! ik?

PASQUIN.

Voorzeker ja.

GERARD.

Hoe dan?

PASQUIN.

Wel hoor: hij was met zijne Emilia

Nog naauwlijks aan 't verkeerem,

Of gij vondt haar bijzonder stijf;

Hij ook, zo wel naar ziel als lijf:

Gij, erg *geassedeerd*; hij ook, op alle wijzen:

Hij hoorde Julia door u gestadig prijzen;
 Haar lieve aantreklijkheên bekoorden hem al rasch:
 Gevoelde uw hart dat het door haar getroffen was,
 Bij hem was 't eveneens: gij wildet met haar paaren;
 Hij ook — dit dunkt mij kan u duidelijk verklaaren,
 Dat, zo Mijnheer uw zoon een' mislag heeft begaan,
 Die mislag daaruit is ontstaan,
 Dat hij zig al te veel geschikt heeft naar uw voorbeeld.

HENDRIK, *de hand van Pasquin drukkende.*

Pasquin! gij zijt mijn vriend.

PASQUIN, *ter zijde tegen Hendrik.*

Ik bid u zwijg Mijnheer!

GERARD.

Wat zegt hij?

PASQUIN.

Hij verzoekt, en 't is vrij wel geoordeeld,
 Dat gij uw stem geeft tot een ruiling.

GERARD.

Nu; wat meer?

PASQUIN.

Hij staat Emilia u af; mits gij hem weêr
 De schoone Julia....

GERARD.

Ik heb u reeds begreepen;
 Gij heeren schelmen zijt bijzonder wêl gesleepen,
 En schijnt het zamen ééns te zijn.

H E N D R I K.

Nu ja, wij zijn het ééns ; ik heb u door Pasquin
Doen vraagen , 't geen ik zelf u niet heb durven vraagen ;
En 't is niet mogelijk dat zulks u zou mishaaen.

G E R A R D.

Gij denkt niet om de Wijk ; verwacht aldaar uw loon,
Hoor, schandelijke zoon.

(Tegen Pasquin.)

En gij waar gaat gij schelm?

P A S Q U I N, *vertrekkende.*

Een plaats voor hem bespreken.

G E R A R D.

Ik zal u één voor één en hals en beenen breeken.

H E N D R I K.

Morbleu! eer ik mijn Julia verlaat, zult gij...

G E R A R D.

Hoe! dreigt gij, schobbejak? *(Hij grijpt hem aan.)*

VIJFDE TOONEEL.

GERARD, EMILIA, HENDRIK.

HENDRIK.

O hemel! och! sta bij!

EMILIA.

Laat af, Mijnheer!

GERARD.

Die schoft! die....

EMILIA.

Nooit zal ik gedoogen

Dat gij hier voor mijne oogen,

Het voorwerp van mijn min dus handlen zoudt; gij geeft

Hem naamen. daar, helaas! mijn teder hart voor beeft:

Gij hoont mij in uw' zoon.

GERARD.

Maar zo ik u doe hooren

Hoe die schavuit....

EMILIA.

Mijnheer! ik heb voor u geene ooren,

Zo lang gij dus laaghartig scheldt:

Eerbiedig hem die mij in alles kan bekooren.

Kan een wellevend man, bij wien de reden geldt....

GERARD.

Weg met die zotternij en romanique grillen.
De duivel haal me, ik zeg....

EMILIA.

Wie zou u hooren willen,
Of kunnen? welk een woede! och welk een bars gelaat!
Geloof Mijnheer, dat u die laagheid kwalijk staat:
Een vader moet altoos bezadigd zijn in 't spreekken,
En de achting des gezins door woest gefnap niet breeken.

GERARD.

't Waar' beter, juffertje! dat gij
U zelv beschaafder, dan bij mij,
Zeer te onpas, dus te komen preéken.
Voor 't laatst, wilt gij mij hooren?

EMILIA.

Ja,

Mits dat uw drift niet weér tot schelden overfla.

GERARD.

't Is wel, 't is wel: weet dan, juffrouw Emilia,
Dat hij, die schelm.....

EMILIA.

Neen zwijg; ik kan het niet verdraagen.

HENDRIK.

Laat ik u zeggen, dat Papa
Bemint; dat Julia zijne oogen kan behaagen;
Dat hij haar trouwen wil — moest ik dit dulden?

76 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

EMILIA.

Hoe!

(Tegen Gerard.)

Ei sta uw dienaarsse toe
Te zeggen, dat zij u voor wijzer had versleeten:
Het is gewis eclips in uw verstand Mijnheer.

GERARD.

En ik, uw Dienaar, zeg u weér,
Dat uwe geestigheên mij nog wel tienmaal meer
Verstooren, dan die schurk: ook moet ik u doen weeten,
Dat hij mij Julia ten huwlijk heeft gevraagd.

EMILIA.

Dan heeft zij zekerlijk een' vriend van hem behaagd?

GERARD.

Neen, voor hem selv', hem selv'.

EMILIA.

Dat kan niet mogelijk weezen;
Ik heb van dien kant niets te vreezen;
Gij doet hem ongelijk, Mijnheer.

GERARD.

Wel wat verdriet!

Ik zeg u het is waar.

EMILIA.

En ik geloof u niet.

GERARD.

Ik brand van toorn!

(Tegen Hendrik.)

Hier schoft! moet gij niet zelf betuigen,
Dat gij Emilia niet meer bemint,
En Julia begeert; voor u, niet voor een' vriend?

H E N D R I K.

Met uw verlof Mijnheer! ...

G E R A R D.

Ja, dat verlof, dat buigen,
Dat is maar aaperij — ik vraag u, is 't niet waar?

H E N D R I K.

Gantsch niet Mijnheer.

G E R A R D.

Niet schurk!

E M I L I A.

Ik dacht het wel — zie daar!

G E R A R D.

Hebt gij 't mij niet gevraagd?

H E N D R I K.

Neen: toen ik heb vernomen

Dat ge u weêr zoudt verbinden door den trouw,
Vroeg ik, of gij met mij niet overëen moest komen,
Dat deeze juffer u veel beter voegen zou
Dan Julia.

E M I L I A.

Hoel ik? is 't mogelijk! ik zijn vrouw?

78 DE ONVERWACHTTE HINDERPAAL:

HENDRIK.

Om uw verstand; doch meest wel om uw sille zedeti.

EMILIA.

'k Heb uw verstaan, Mijnheer. (*Tegen Gerard.*)

Thans zie ik duidetijk,

Het geen waarvan men mij nog niet konde overreedeti:

Ik vorder thans geen nadre blijk.

Geen vrouw in 't gantsch heeläl kan ongeveinsder minnen

Dan ik hem min — maar 'k zal mijn tederheid verwinnen;

Hij is ontslagen van zijn woord, ronduit gezeid;

En 'k zal hem straffen met mijne onverschilligheid.

ZESDE TOONEEL.

GERARD, HENDRIK.

GERARD.

Ha! bravo zoon! dat kind is op mijne eer te prijzen.

HENDRIK.

Maar daar dat kind de min dus spoedig af kan wijzen,

Toont zij dat ik haar niet zeer sterk ten harte ga:

O! mijne liefde voor de schoone Julia,

Zal haar niet in het graf doen daalen.

Kom vader! het verstand moet bij u zegepraalen:

Sta Julia mij af; zijt te hoog bejaard,

Voor een verbindenis, een' echt van zulk een' aanr.

G E R A R D.

Wilt gij dan dat ik haar genegenheid zal dwingen?

H E N D R I K.

Dat zal niet noodig zijn.

G E R A R D.

Gij zijt een zot, mijn vriend!

Ik weet dat Julia reeds lang een' ander' mint.

H E N D R I K.

Zij moet wel uit dien grondtoon zingen;

Zij vreest dat ik, om haar, zal weigren de partij

Te aanvaarden, die gij hebt bepaald voor mij,

En dat ge u daarom zoudt op mij en haar verstooren;

Maar 'k ben verzekerd dat uw zoon haar kan bekooren.

Zo gij slechts toestemt dat ik Julia beminn',

Verklaart zij zig welhaast voor mijne zielsvriendin.

G E R A R D.

Wel nu, daar is zij zelf; nu zullen wij het hooren;

Nu zult gij zien dat gij een zot zijt.

ZEVENDE TOONEEL.

De voorigen, JULIA, BETJE.

GERARD.

Recht van pas

Juffrouw.

JULIA.

Hoe dus ontsteld! Gij schijnt verstoord Mijnheeren?

GERARD.

Maar in wat huis, zou toch een Julia verkeerem,
En daar niet de eene man des andren vijand was!
Dees knaap, Mejuffrouw, wil mij geen ontzach betoonen!
Hij is de schandlijkste aller zoonen,
En dat om u alleen.

HENDRIK.

Zo 'k u beledigd heb, zult gij mij ligt' verschoonen,
Daar de oorzaak van mijn schuld, (zie haar bekoorlijkheên,)
Mij vrijspreekt.

JULIA, *stil tegen Betje.*

Ha! zij zijn reeds twistig met elkander.

GERARD, *tegen Julia.*

Gij weet dat ik u heb gebeden tot den echt?

JULIA.

Ik ben vereerd, dat gij mij steldet voor een ander,
Schoon ik daarover niet geslicht ben.

HENDRIK.

Wel gezegd!

GERARD, tegen Julia.

Wat meer bescheidenheid.

BETJE.

Wat zoudt gij dan begeeren?

Betwigde zij, dat ze u beminde, 'k sta u toe
Dat ze u verplichten, maar de waarheid zou ze onteeren.

GERARD.

En waar moeit gij u meê? ik ben uw snappen moê;
Gij zijt het ook die haar van mij verwijdert.

JULIA.

Hoe!

Geloof dat niet; toen ik uw liefde heb vernomen,
Is de afkeer in mijn hart natuurlijk opgekomen.

HENDRIK.

Tout bravo! bravo!

BETJE.

Zie, 't is zuivere Natuur;

Ze erkent bij u, Mijnheer, geen teder liefdens vuur;

Hoe meer gij poogt haar hart te winnen;

Hoe meer gij rentelt van beminnen;

Hoe meer gij u belachlijk maakt;

82 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

Als 't zogenaamde vuur waarin gij zotlijk blaakt,
Haar dwingt met u in d'echt te treden,
Maakt gij, het zijn haar eigen reden,
Zij zegt het, door dien ongelijken trouw,
Van 't allerbeste meisje, de allerflechtste vrouw.
Heb ik haar dat geleerd?

GERARD.

Wie anders?

BETJE.

Kunt gij 't vraagen!
Wie? wel Natuur, Mijnheer. — Mejuffrouw ziet uw' zoon
En u; gij spreekt steeds op een vaderlijken toon;
Een toon die nimmer nog een meisje kon behaagen:
Gij zijt bedaard; hij moet het worden.

GERARD.

Zwijg!

BETJE.

Gij zijt
Reeds in uw' winter, hij eerst in zijn' lentetijd:
Zij kan bij u niet dan elendige uurtjes slijten;
Een man die grijs wordt doet niet anders als verwijten;
(Op Hendrik wijzende.)
Bij hem verwacht zij niet als vreugde en vrolijkheên:
Gaf ik haar dat gevoel?

GERARD.

Wie anders?

B E T J E.

't Is zuivere Natuur.

Ik! o neen;

G E R A R D.

Natuur! hoe durft gij 't zeggen!

B E T J E.

Wel 't is zo! o! haar stem is niet te wederleggen;
Haar invloed op een meisje is sterker dan gij gist;
Ik heb het op mijn beurt, als andren, ondervonden.

G E R A R D.

Wel nu; genomen dat wij eens gelooven konden,
Dat gij de werking van Natuur zeer grondig wist;

(Tegen Julia.)

Zo wordt mijn zoon bemint?

H E N D R I K, *ter zijde.*

Dat wil ik onderschrijven.

J U L I A.

Dat zeg ik niet, Mijnheer; maar, zo gij 't groote goed

Mijns ooms, al 't welk ik erven moet,

In uw familie wil doen blijven,

Dan deel ik 't liever met Heer Hendrik, dan met u.

B E T J E.

Wel nu, Papa! wel nu!

Is 't anders dan Natuur? heeft zij gelijk?

G E R A R D.

Volkomen,

Volkomen, snapster! maar mijn plan is reeds genomen;

84 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

'k Weet haar te straffen voor de hoon die mij geschiedt,
En voor haar zotte keus.

B E T J E.

Kom kom! verstoof u niet.

J U L I A.

Mij straffen! en waarmede?

G E R A R D.

Met wezenlijk verdriet.

Op morgen treedt ge in 't gild der deerniswaardste vrouwen;
Op morgen zult gij met dien jonker losboi trouwen —
Indien ik 't wel heb, heeft uw oom 't ook dus geschikt.

B E T J E.

Hoe nu Juffrouw! gij schrikt!

J U L I A, *ter zijde.*

Och Betje! ik ben verlooren!

M E N D R I X.

Morbleu! ik triumpheer!

B E T J E.

Merkt gij niet dat Mijnheer

Met ons wat boert? mij dunkt dat 's duidelijk te hooren.

J U L I A.

Ik weet dat hij de man niet is,
Om mij, indien 't zo waar', die goedheid te betoonen.

G E R A R D.

Dat hebt gij niet volkomen mis;

Maar 'k ben de man om uw geveinsdheid te beloonen.

Ik heb uw oogmerk klaar' doorgrond:
 Gij zoekt alleenlijk tijd te winnen,
 En houdt ons bezig, om een derden te beminnen;
 Maar nooit gelukt u deeze vond.
 Twee keuzen geef ik u, daar moet ge u op verklaren;
 Op morgen met mijn' zoon, of, met mij zelv' te paaren.
 Ik wensch u goeden dag.

A G T S T E T O O N E E L.

H E N D R I K , J U L I A , B E T J E .

H E N D R I K .

Wel duivelsch! 'k zweer dat men hem nooit zo reedlijk zag:
 Gij zijt de mijne; want het onderscheid van jaaren,
 Bepaalt gewis uw keus.

J U L I A , *tegen Betje.*

Wat hebben wij gedaan!

B E T J E .

Ja 't ligt ertoe; maarkom! 't zal alles nog wel gaan.

J U L I A .

Ik ben gedwongen om dien zottebol te trouwen,
 Of

B E T J E .

Wel wat ongeluk! ik wenschte, Julia,
 Dat mij die storm beliep.

86 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

JULIA.

Ik zal, het ga hoe't ga,
Mijn woord niet geeven.

BETJE.

Niet! dat kon u ligt berouwen;
Gij mist den zoon, en maakt den vader bijster kwaad.

HENDRIK.

Hoe duivel, Julia, neemt gij zo lang bernaad?
't Zou vreemd zijn, dat een meisje als gij zig zou bedenken,
Wien zij haar hand ten echt wil schenken,
Den vader of den zoon! gij hoont uw' goeden smaak,
En mij niet minder.

JULIA.

Ho! waar' dat alleen' de zaak is.
Hoor Hendrik, weet gij 't bij Emilia te draaien,
Dat ze u uw woord hergeeeve; en neemt gij tevens aan
Mevrouw van Adelstein te paaien;
Kunt gij bewerken dat ze ons huwlijk toe wil staan,
Mits dat zij zelv' t mij moet belijden,
Dan is mijn hand voor u, maar zonder dat, Mijnheer,
Verwacht ik op dit point geen woord, geen lettermeer;
Veel liever zou ik met de wreedste rampen strijden,
Dan huwen met een' man die elders waar' verpaand.
Vaarwel.

N E G E N D E T O O N E E L.

H E N D R I K , B E T J E .

H E N D R I K .

Morbleu! dat gaat ver boven mijn verstand!
 Maar 'k zal haar trouwen om mijn' vader dol te maaken,
 En haar niet minder — Bet! verstaat ge u op die zaaken?
 Hoe komt het toch, dat mij nw Juffrouw niet bemint?

B E T J E .

Dat 's meê natuurlijk, goede vrind:
 Zij mint een' ander'.

H E N D R I K .

Wie?

B E T J E .

Den allerbesten jongen.

H E N D R I K .

Waar is hij?

B E T J E .

Ja, Mijnheer, dat weet ik waarlijk niet;
 Mischien *en Mont-golfier* den hemel ingedrongen;
 Mischien verdronken; doch dat baart ons geen verdriet,
 Zijn dood werd ligt' met vreugd bezongen,
 Want hij verlaat ons — dan wat klaag ik, 't is gewis,
 Dat gantsch de jonglingfchap zo onflandvastig is.

F 4

88 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL;

H E N D R I K.

Foei Betje! zwijg, en wilt in mijn belangen treden;
Tracht uw Meestresse te overreeden
Tot onzen echt, al stemt de Geldersche Graavin,
Of haare dochter daar niet in.

B E T J E.

Wij doet niets zonder dat, Mijnheer; en nog daar boven,
Dien ik mijn Juffrouws vriend; dat moogt gij wel gelooven.

H E N D R I K, *haar een goudbeurs aanbiedende,*
terwijl Pasquin op het Tooneel verschijnt.

Kom Betje, weiger niet.

B E T J E.

Mijnheer!

Gij doet mij bloozen, op mijne eer —
Maar tevens wankelen — een mensch is zwak —

(*De beurs aanneemende.*)

* Is schandig.

H E N D R I K.

Ik wenschte Bet, dat gij die zotternij verbande.
Trest deeze u niet, verwacht dan meer;
Al wat gij wenscht zult gij bekomen,

(*Haar omhelzende.*)

Kom, geef u over.

TIENDE TOONEEL.

*De voorigen, PASQUIN.*PASQUIN, *zig tusſchen beiden ſtellende.***H**a! dat's deeglijk waargenomen.

BETJE.

Wat meent gij?

PASQUIN.

Dat ik meen; wat wederhoudt mijn hand

Dat ik, u niet verworg! -- o ſchand!

Gij waart dan niet op 't punt van zwichten, ook trouwlooze?

'k Heb dan het vriendelijk accoord,

't Capituleeren niet gehoerd?

HENDRIK.

Pasquin! hoe! zijt gij zot?

PASQUIN.

Mijnheer! plaagt u de booze?

Gij zijt mijn Meeſter; dat's wel waar;

Doch als 't mijn vrouw betreft kan ik maar niets verdraagen,

BETJE.

In waarheid man-lief, gij zijt zot, dat's zonneklaar.

PASQUIN.

Ei neen, 'k ontsnapte dat gevaar:

Maar gij, gij vindt zo 't ſchijnt in zotternij behaagen:

F 5

90 DE ONVERWACHTTE HINDERPAAL:

Gij biedt mijn voorhoofd bij den opslag aan,
En voor een kleine beurs laat gij het gaan.

H E N D R I K.

'k Ben niet gezind tot boert — dood stil, of gij moogt vreezen.

P A S Q U I N.

Maar ik ben niet gezind in 't groote gild te weezen :

Ik zal 't niet dulden, hoe 't ook zij,
Schoon ge ook mijn vader waart; zie Heer, geloof dat vrij;
Ik ken u immers zou ik denken?

Gij zoudt, zo *pour le grap*, mijn vrouw een goudbeurs schenken:

Ja! oele! — hoor: „kom Betje, weiger niet.” — „Mijnheer!

„Gij doet mij bloozen, op mijne eer —

„Maar tevens wankelen — een mensch is zwak” — met reden

Stel ik dat dit, bij alle vrouw,

De laatste snikken zijn van haare huwelijkstrouw.

H E N D R I K.

O hoe beklag ik u! 't is waar ik, heb gebeden,

Dat Betje mij de gunst bewees,

Om haar Meestresfe. . .

P A S Q U I N.

Ja, ik vrees!

B E T J E.

Hij vreest! o zotskap! die door schijn u laat bedriegen.

P A S Q U I N.

Wei nu kom aan, ik zal het liegen,

Mits dan de beurs voor mij.

B E T J E.

Fiat;

De vrede is mij nog grooter schat.

P A S Q U I N , *de beurs tegen zijn borst drukkende.*

Zie, nu behoude ik tog nog wat:

Meer mannen troosten zig op deeze wijs, naar 'k reken:

H E N D R I K , *tegen Betje.*

Kom ga uw Meesteres dan spreekten.

B E T J E.

Terstond — tracht gij terwijl Mevrouw van Adelstein

Te winnen.

H E N D R I K.

Goed — adieu!

P A S Q U I N.

En waar blijft dan Pasquin ?

Hij volgt hen op het spoor: hem is te veel gebleeken,

Om niet te vreezen dat zijn vrouw, hoe zeer oprecht,

Hem lig' een hinderlaagje legt.

Einde van het tweede Bedrijf.

D E R D E B E D R I J F.

E E R S T E T O O N E E L.

J U L I A , B E T J E.

B E T J E.

Ja ja, Juffrouw, 'k heb u den besten raad gegeven.

J U L I A.

Maar door wat geest wordt gij gedreeven?
Voor slechts een uur riedt gij mij Hendrik ijverig af,
Thans zoudt gij gaarne zien dat ik mijn hand hem gav'.

B E T J E.

Hoor, Juffrouw; 't hindert mij dat gij uw beste leven,
Verlijt in 't wachten naar een' man,
Die u zo ligt' vergeeten kan;
Een ongetrouwe; ho! gij weet er zo niet van,
Gij komt op 't bankje kind: wie toch slijt droever dagen,
Dan wij, zo lang wij niet in 't huwlijk zijn getreên?
Een jaar vijf zes, Juffrouw, loopt ongevoelig heen;
Wij worden veertig eer wij 't merken, en beklagaan
Ons den verzuimden tijd die tog niet weder keert,
Hoe vuurig zulks ook word' begeerd:
Dan komt de droeve herfst waarin geen vruchten vallen;
En 't ergste nog van allen

Is, dat de winter dan zig opdoet in 't verschieet,
 Waarin het besje zig geheel verlaaten ziet:
 Zie daar, zo wordt door mij ons kringetje berekend.

J U L I A.

Wel Bet, wat vind ik u welspreekend!

Een vrouwelijke redenaar!

't Is een oratie!

B E T J E.

Hoor, lach niet, en zorg toch maar,
 Dat het geen lijkzang word' voor uw bekoorlijkheden.

J U L I A.

Die zijn maar weinig, en mijn reden
 Voorzegt mij dat de tijd haar steeds vermindren zal;
 Wel nu, dat is 't ook all';

En liever wil ik nog mijn weinig schoon verliezen,
 Dan tegen mijnen zin een' echtgenoot verkiezen.

B E T J E.

Maar maagd te blijven voor altoos;

Och Julia! dat 's al te boos.

J U L I A.

Gij schijnt een' man al voor een groote schat te houwen,

En als men op den keper ziet,

Wordt hij niet anders dan een oorzaak van verdriet;

Ten hoogsten mint hij tot het trouwen;

En zijn wij onder zijn gebied,

Dan kan geen tederheid zijn koelheid overwinnen:

94 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

Blijft, *par miracle*, hij nog na den trouwdag minnen,
Dan wordt het minste woord berispt;
Dan is 't een albedil die onophoudlijk gispt:
Een schoon vermaak, niet waar, zig trotsch te zien verachten,
Of voor het minste woord *correctie* te verwachten.

B E T J E.

Zeer wel; zo dat de trouw u niet in 't minst behaagt?
Maar met Leander had gij 't evenwel gewaagd?

J U L I A.

Om dat ik dien bemin, en dat men eens moet paaren:
'k Ben boven dien verzekerd, dat
Ik 't minst verdriet met hem zal hebben.

B E T J E.

Wel, mijn schat!

Gij dwaalt! nu kom, dat 's eigen aan uw jaaren;
Doch houd intusschen voor gewis,
Dat aller mannen ziel een zelfde ziel slechts is:
Maar laat ons nader komen:
Al sta ik u eens toe, het geen niet kan geschiên,
Dan kan ik nog geen' grond van uw verwachting zien,
Om dat uw braave vrind hier nog niet word vernomen;
En zo ik wel vermoed,
U ook niet zoeken zal — o bloed!
Gij sterft gewis nog maagd; ik waarschouw u.

J U L I A.

Nu goed,

Dan sterf ik voor het minst mijn eigene voogdesfe.

B E T J E.

Maar hoor eens mijn Meestresfe,

Gaast gij uw woord aan Hendrik niet?

J U L I A.

Ja, maar 't is op beding geschied,

Dat Adelstein hem moest ontslaan: en 'k meen te weeten,

Dat zij zulks nooit zal doen; dus wint Leander tijd,

En is ligt' hier eer men het ééns is.

B E T J E.

Wel gij zijt

Een schrandre vogel! 'k zal die trek niet licht vergeeten.

Maar hoe zal 't met den ouden gaan?

Hij zal gewis aan 't woeden slaan,....

Daar komt hij — O de droes het zal hier vreeslijk daagen!

T W E E D E T O O N E E L.

De voorigen, G E R A R D.

G E R A R D.

Ik kom u vriendelijk bedanken Julia.

B E T J E, *ter zijde.*

De storm is over.

J U L I A.

Mij t

96 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

GERARD.

O ja.

JULIA.

Waarvoor? zou ik wel vraagen.

GERARD.

Voor dat u 't huwlijk met mijn' zoon niet kan behaagen,
Alyoorens de Graavin hem van zijn woord ontfla:

O dat verzoet uwe ongenaë,

Die gij mij wreedelijk doet draagen.

Van Adelftein houdt zig gewislijk voor onteerd,

Zo Hendrik tot zijn' pligt niet keert,

En haare Dochter trouwt: zij zal niet eer vertrekken,

Hoe zeer ook zijn gedrag haare afkeer op moog' wekken:

En inderdaad zij heeft gelijk, want naar men zegt,

Weet ieder 't nieuws reeds van dien echt.

JULIA.

Zo zaagt gij gaarne dat ik met uw' zoon niet paarde?

GERARD.

Kunt gij des twijfelen mijn waarde?

Ik heb er in gestemd uit loutere ergernis,

Vermits ge u voordeed op dat huwlijk zeer te hoopen:

De hinderpaal die zo van pas verzonnen is,

Zal alles gunstig voor ons beiden af doen loopen.

Ik Zie de Graavin, zij komt gewis, om over mij

Te klaagen, dat ik ook mijn woord heb durven geeven

Voor mijnen zoon: zij schelde en raaz' thans vrij,

Ik Heb dan te beter reën om Hendrik te weêrstreeven,
Mijn woord te breeken, hem te dwingen, hoe 't ook zij,
Slechts voor Emila te leeven.

DERDE TOONEEL.

De voorigen, DE GRAAVIN, EMILIA.

DE GRAAVIN.

Kom kind, wij moeten deeze liën,
Wie wij recht zijn eens klaar' doen zien.

B E T J E, *tegen Gerard.*

Gij zult voldaan zijn Heer: ik meen dat zij zal knorren.

E M I L I A, *tegen de Graavin.*

Ik bid, doe hen toch wel verstaan....

DE GRAAVIN.

Ik bid laat mij toch maar begaan!

(Tegen Betje.)

Wat doet gij hier? — vertrek, en spoedig, zonder morren.

J U L I A.

Maar uit wat recht, Mevrouw, gebiedt gij....

DE GRAAVIN.

Hoor, liefkind,

Het recht dat alle vrouwen

Van mijnen staat zig voorbehouden,

Om overal 't gebied te voeren.

GERARD.

Wel ik vind,

Dat ik alleen hier mag beveelen.

Ik wil dat Betje blijf' — wat zegt ge er van Mevrouw?

DE GRAAVIN.

Niets, arme sukkel! niets, dan dat ik u beschouw,
Als iemand waarmee ik, als met zijn pop, kan speelen.

EMILIA.

Mevrouw! verstoort u niet, kom liever tot de zaak.

DE GRAAVIN.

Ik zal, zottin, ik zal.

JULIA.

Hoekunt ge op u verkrijgen,

Zo onbescheiden zulk een meisje te doen zwijgen!

DE GRAAVIN.

Dat raakt u niet: 'k zou met vermaak,

Haar hals en beenen breeken,

Zoze u geleck.

JULIA.

Zijt wat omzichtig in uw spreken.

GERARD.

Mevrouw van Adelstein, ik vrees voor mijn geduld.

DE GRAAVIN.

Verlies het vrij Mijnheer, dan is mijn wensch vervuld:

Wij zullen zien wie 't van ons tweeën meest zal verliezen.

EMILIA, tegen de Graavin.

Gij had beloofd dat ge u bedwingen zoudt.

DE GRAAVIN.

Wel nu,

Ik doe 't — hoe kan ik zelfs dien zachten weg verkiezen!

Ik laat het slechts om u,

'k Zou anders alles hier het bovenste onder keeren ;

Maar ik verwin mij zelf ; voldoe aan uw begeeren —

(Weenende.)

Ik heb u al te lief — dat maakt mij razend.

GERARD.

Maar,

Uw voorrede is haast uit, niet waar ?

Wat wilt gij ?

DE GRAAVIN.

Dat gij zwijgt ; ik heb u moeten hooren ,

Ter liefde van mijn kind en mijn proces ; mijne ooren

Geweld gedaan voor al uw spoorelooze taal :

Gij hebt verdiend dat ik mijn schade op u verhaal'. —

Foel, schaam u, dat ge u door een wulpschen zoon laat dwingen.

En dult dat hij zig dus vergooi' ,

Met haar die u en hem reeds naar haar wil doet zingen.

JULIA.

Dat gaat te ver, Mevrouw, en uw beledigingen

Zal 'k u bewijzen doen.

DE GRAAVIN.

Wel heer dat staat u mooi!

Half adel en half burger durft mij drijven !
 Een vrouw als ik , als ik ! wier stambuis ouder is
 Dan 't gantsche Gelderland ; en vrij wat , naar ik gis :
 Loop loop zottin , leer vooruw meerder zwijgen.

E M I L I A.

In waarheid , Moeder lief ! gij maakt mij recht bedroefd.

G E R A R D.

Graavin ! ik kan niet zien waartoe deez taal behoeft ;
 Deez Juffer heeft geen schuld ; mijn zoon is afgeslagen ,
 Ten zij zijn huwelijk met haar u kan behaagen ,
 En op dien voet alleen gaf ik hem ook mijn stem :
 't Staat alles des aan u , en niets aan ons of hem.

D E G R A A V I N.

Aan mij ! geloof mij vriend , dan zou 't hier duifler daagen :
 Maar ieder mensch wordt op deeze Aarde geregeerd ;
 Ik door mijn dochter , die kloekmoedigheid ontbeert ;
 Ze aart naar haar ' vader : doch , heeft zij haar stem gegeven ,
 Aan uwen zoon en deeze , ik zweer bij al wat leeft ,

Dat hij met mij te schaffen heeft :

Geene Adelstein laat zig weêrstreeven —

Hij zal haar trouwen , 't zij dan levendig of dood.

E M I L I A.

't Was geen lafhartigheid Mevrouw , dat ik besloot
 Zijn huwlijk toetestaan ; hij is mijn hand niet waardig.

D E G R A A V I N , *na eenige oogenblikken peinzens.*

Wel nu Emilia , die straf vind ik rechtvaardig ;

Verachting voor verachting, goed, ja excellent!

E M I L I A.

Zo was onze afspraak.

D E G R A A V I N.

Ik beken 't.

E M I L I A.

Kom laat ons, als fatsoenelijke lieden,
Het onze zeggen, en dan voord van hier gaan.

D E G R A A V I N.

Goed:

Fatsoenelijk, ja, dat kan, dat zal geschieden.

Het laatst dat ik u zeggen moet,

Mijnheer! is dat uw zoon een zot is, die volkomen

Bij deeze Juffer voegt; dien gij dus naar uw' zin

Met haar verbinden kunt; wij vinden niets daarin

Dat ons verstooren kan; des is er niets te schroomen;

En dat ik waarheid spreek zal ik u toonen Heer:

Op morgen gaan wij heen en komen nimmer weêr.

Vaarwel.

G E R A R D.

Mevrouw! mij zoon zal zonder uw genoegen....

D E G R A A V I N.

Als of wij naar dien zoon nog vroegen!

Kom dochter, laat ons gaan, en dat voortaan geen woord

Van dien verachtling word' gehoord.

EMILIA.

Vrees niets Mevrouw, ik wist mijn zwakheid te verwinnen:
Hoe zou mijn adlijk hart dien losbol kunnen minnen?

VIERDE TOONEEL.

GERARD, JULIA, BETJE.

GERARD.

Zie daar mijn gantsch ontwerp vrijdeld.

JULIA.

*k Barst van spijt:

Op hoop dat zij uw' zoon wel degelijk zou dwingen,
Verdroeg ik alles, maar nu ik haar dus hoor zingen....

GERARD.

Ik zie, als gij, geen kans dien huwlijksdans te ontspringen.

Ik ben ten einde raad, zo wel als gij het zijt.

*k Gaf listiglijk mijn woord, in 't zekere vertrouwen,

Dat Adelstein mijn' zoon volstrekt* zou willen houèn:

Trek ik mijn woord nu in, dan zal die zoon, gewis,

Mij toonen wie hij is;

Zijn losse levenswijs zal paal noch perk erkennen;

Ik zal hem buiten 't spoor van eer en deugd zien rennen;

Ik zal verplicht zijn hem te ontèrven — door die schand

Verlies ik hem geheel — o 't gaat mij aan 't verstand!

Ik kan hem zonder smart op die wijs niet verliezen,
Des wil ik 't best verkiezen.

'k Verban de zwakheid die ik voor u heb, op hoop,
Dat ik daarvoor 't behoud van mijnen Hendrik koop.

De min zal mij niet meer verblinden.

Ik bid u sta mij bij; geef, onbepaald, uw stem

Tot uwen echt met hem:

Uw schoonheid, deugd, verstand, dat all' zal hem verbinden;

Hij zal in u altoos een waardig voorwerp vinden;

Gij kunt hem redden.

B E T J E.

Nu Meisfrouw, geef uw woord;

Men heeft wel meer van zoo'n bekeereling gehoord:

Ik zal u helpen, zo getrouw, dat hij zal zwichten:

Gij zult door mijnen raad zelfs wonderen verrichten:

En hoor eens, hoe 't ook zij,

Hij moet wel duivel zijn, om 't meer te zijn dan wij.

J U L I A.

Gij dwaalt en wilt mij ook doen dwaalen:

Ik hebrik voor zulk een' echt, en kan mij niet bepaalen.

Nogthans wij zullen zien.

(Tegen Gerard.)

Ik verg slechts tijd van u;

En laat ons hier alleen.

G E R A R D.

Met groot vermaak.

V I J F D E T O O N E E L.

JULIA, BETJE.

B E T J E.

W el nu?

J U L I A.

Wel nu?

B E T J E.

Zult gij verstandig weezen?

J U L I A.

Ik zou het minder zijn volgde ik uw' raad; neen neen,
Gij zult mij nimmer tot dat huwelijk beleezen:
Een losbol; van zig zelv' vervuld; en die alleen
Uit grilligheid bemint; geen oogenblik standvastig;
Een zwierbol uit den aart.

B E T J E.

O Juffrouw! gij wordt lastig.

J U L I A.

Een gek, een dubble gek,

Vol ondeugd en gebrek,

Daar hij zijn' roem in stelt; dat hij met duivels krachten
Nog grooter maakt dan 't is — hoor Bet, gij hebt geen kans,

B E T J E.

En nogthans is 't die soort van mans,

Die men van 't grootste deel der vrouwen hoog ziet achten,
Waarom zij zuchten.

J U L I A.

Och! Leander! kan 't geschiên
Dat gij mij wreed verlaat; gij wist mijn hart te raaken,
En meer dan ooit gevoel ik 't blaaken,
Ondanks mijn oog u niet mag zien.

B E T J E.

Ho! nu oreert gij ook; weg met die zotternijen;
Men moet niet met gedachten vrijen.
Leander is gewis of dood, of trouwloos — kijk....
Maar och wie zie ik?

J U L I A.

Wie?

B E T J E.

Wie? Karell — ik bezwijk.

Och ondersteun mij!

J U L I A.

Kan het weezen!

Ik ben in twijfel of ik hoopen moet of vreezen.

ZESDE TOONEEL.

De voorigen, KAREL.

KAREL.

Hei, holla! meiden! knechts! wat duivels huis is dit!
 'k Vind niemand waarik zoek'—halhier zijn nogthans menschen—
 Hoel Betje, en Julia! wie had dat durven wenschen? —
 Wat deert u zoetertjes? — hoe zo bedeesd? — ik bid,

Is dat een' man als ik begroeten,
 Die op het onverwachtst, na drie jaar, wederkomt?

JULIA.

Dat juist maakt ons verstomd:
 Wie had gedacht u hier te ontmoeten!

KAREL.

Miraculeuze ontsteltenis,
 Waardoor een vrouw schier spraakloos is!
 Maar is het vreugde of smart, die u doet zwijgen?

JULIA.

Hoe vaart uw Heer? waar is, wat doet hij? zeg,
 Bemint hij mij nog?

KAREL, *de voorige ontsteltenis van Julia
 en Betje, naarbootsende.*

'k Ben verstomd; ik ben gantsch weg! —
 Mejuffrouw zal nogthans van mij bericht verkrijgen,
 Op alles wat zij vraagt; alleenlijk, ik verzoek
 Verlof om mijn vriendin te omhelzen: gij zult hooren

Dat ik, daarna, zal spreken als een boek —
 Kom Betje, doe uw best; om dien u kan bekooren,
 In beide uwe armen thans te ontvangen en te smoooren.

B E T J E.

'k Verheng mij in u weêr te zien;

Maar....

J U L I A.

O dat maaren kan daarna nog wel geschiên,
 Voldoe mijn ongeduld.

K A R E L.

Dat 's recht, maar ondertusfchen
 Moet Betje eerst,...

J U L I A, *vergramd.*

Antwoord mij.

K A R E L.

Ik zal — weet dan dat wij....

Maar 'k moet mijn Bet nog eerst eens kufchen.

J U L I A, *hem wederhoudende.*

Verfloop mij langer niet: waar is uw Heer, spreek op?

K A R E L.

Hier in de stad, wij zijn zelfs naauwlijks aangekomen.

J U L I A.

O vreugd! — maar waarom heb ik hem nog niet vernomen?

K A R E L.

Hij kleed zig, want hij wil zo netjes als een pop

Voor u verschijnen: ik die alle kleed kan draagen,

En evenwel behaagen ;
 Die van verlangen stierf , naar 't guitje dat daar staat ,
 Ik kwam maar in mijn reisgewaad.

J U L I A , *hem een beurs geevende,*
 Gij deed mij dienst ; en 'k wil dat gij dit niet verfinnaad.

K A R E L.
 Ik moet gehoorzaam zijn. (*Hij geeft de beurs aan Betje.*)
 Nu kunt ge een bruidspak maaken.

(*Betje neemt de beurs weenende aan.*)

Hoe droes is 't hier gesteld ?

Een koel onthaal , en traanen voor mijn geld !

J U L I A.

Maar laat dat alles daar , en spreek van mijne zaaken.

K A R E L.

Parbleu! de mijnen zijn niet minder dringende.

J U L I A.

Och !

Gij pijnigt mijn geduld — hoe vaart Leander toch ?

K A R E L.

Hij barst schier van gezondheid , en , naar 'k reken ,
 Zult gij hem aanstonds zien en spreken.

J U L I A.

Maar waarom schreef hij niet in al dien tijd ?

K A R E L.

Om dat

Hij heiliglijk gezworen had,
 Dat gij van hem noch brief noch bode zoudt befchouwen,
 Vóór hij in staat ware u te trouwen.

J U L I A.

Gij geeft mij 't leven weér! — maar zeg mij ook wat deed
 Hij daaglijks wel?

K A R E L.

't Fortuin najaagen. Zie, gij weér
 Dat wij vertrokken, hij, om uwer waard' te weezen;
 Ik om die schelmsche Bet. . . .

J U L I A.

Is hij naar wensch geslaagd?

K A R E L.

't Waar spoediger gegaan, had hem mijn raad behaagd;
 Maar 't is een dolle vriend van vreezen.
 Ik wilde speelen; kon zo wat behendig heên,
 Wat vingeroefening, die zondloos is, doch tevens,
 Een vruchtbaar boomtje van genoeglijkheên des levens;
 Die 't goed van anderen gebruiken doet, als 't geen
 We ons eigen noemen: maar behendigheid alleen
 Voldoet daartoe niet, neen;
 't Vereischt ook moed, en men moet stellen:
 „ Alle aardfche goedren zijn gemeen;
 „ 't Is alles goede prijs; men moet het hart niet kwellen.”

110 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

JULIA.

Maar foeil! wat riedt gij hem?

KAREL.

't Geen dikwijls wordt gedaan,
Voornaamlijk te Parys: ei zeg, wat zoudt gij denken,
Van hun die door Fortuin zig schat bij schat zien schenken?

Zij komen er op die wijze aan.

JULIA.

'k Weet dat ge u voorstel door Leander af zaagt slaan.

KAREL.

Zo is 't: hij droomt altoos van de eer, die, naar mijn oordeel,
Den weg naar 't gasthuis gaat: wanneer gaf eer toch voordeel?
Maar niemand is ook meer die Toverkol getrouw:
Voor mij ik brak met haar voor eeuwig: hoor, Mevrouw:

Ik diende lange jaaren

Een' Heer Aëteur; en ben dus ongemeen ervaaren,
In Treurspel, Blijspel, Kluchtspel, en
Voorall' in Dramaas, die ik meest bij naame ken:
'k Heb in dien dienst dikwijls den schouwburgsgrond betreden,
En hoorde duizendmaal de lesfen van de reden:
Deeze eene zal gewis mij nooit ontschieten: *De eer*
Is te oude Heilige; geen sfervling dient haar meer.

JULIA.

Maar nu, wat deed gij na we u hadden zien vertrekken?

KAREL.

Kom aan: 'k zal alles u ontdekken:

Wij waren naauwlijks hier van daan, of waren zeer
Verwonderd dat we ons hier niet meer bevonden.

B E T J E.

Dat's mooi!

K A R E L.

Ha! vindt ge uw tong dan eindelijk weêr?

Maar om te spotten, niet?

B E T J E.

Vervolg.

K A R E L.

Ik zal. Mijnheer,

Trok recht aan op Parys: wij reisden wat wij konden:
Des kwamen we ook wel haast in die beroemde stad:
Morbieu! wat heb ik daar al gaauwerts aangetroffen!

B E T J E.

Niet meer als hier? — kom kom, daar kan elk Land op stoffen.

K A R E L.

Parys stond ons wel aan, maar onze beurs werd plat.

J U L I A.

Wat Karel! en uw Heer had bijna duizend kroonen!

K A R E L.

Dat's waar; maar naauwlijks had hij de laarzen uit,

Of, vlammeude op een rijken buit,

En om zijn heldenmoed te toonen,

Zet al zijn kroonen op twee kaarten, en, o spijt!

Het volgende oogenblik was hij zijn geldje kwijt.

112 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL

JULIA.

Wat toen gedaan?

KAREL.

Dat spreekt — toen paardenvleesch gegeten.

JULIA.

Wat zegt gij! paardenvleesch! versta ik 't wel?

BETJE.

Mijn tijd

Dat zijn eerst maagen!

KAREL.

'k Meen, dat, wilden wij toen eeten,

We een ruiling moesten doen van paard en zaël voor geld:

Gij kunt begrijpen hoe mijn Meester was gesteld:

Elk scheen nu in Parys zig onzen staat te schaamen,

Des namen wij 't besluit naar Engeland te gaan,

En daar lachte ons de voorspoed aan.

Zo dra we in London kwamen,

Bezocht mijn braave Heer een zekren bloedverwant;

Dees stelde hem terstond een goede som ter hand,

'k Weet niet op hoeveel tijds: nu kon hij weder waagen:

Hij waagde en won — hij won bijna twee duizend pond.

BETJE.

Courage! dat gaat goed!

KAREL.

Nu scheenen wij te vraagen

Of men in Peru zelfs meer gouds dan 't onze vond,

Maar raadt eens wat wij dedden?

J U L I A.

Ik weet het niet.

K A R E L.

Hoor toe: wij slooten een verbond

Met zeker' groot' Bankier, een man van fraaie zeden:

Nu hielden wij een bank; *morbleu!* 'k houd voor gewis,

Dat slechts de pacht alleen nog grooter spaarpot is:

't Geld vloeyde ons toe bij gantsche stroomen:

Wij maakten goeden cier, en werden zichtbaar dik;

Voor mij, 'k had wangen, ja, nog krapjes aan genomen,

Van ruim een half el breed; doch 'k ben bij 't oogeblik

Vermagerd, na dien tijd.

B E T J E.

Dat 's wel te zien.

J U L I A.

Volkomen —

Maar speelde uw meester nog?

K A R E L.

Somtijds, en won ook veel; doch, vijand van bedrog,

Kwam alles in de kas; voor mij, 'k wil wel bekennen,

Ik kon het moeten niet ontwennen;

Ik had een eigen kas,

Die 'k met een pond of tien somtijds wel gunstig was;

Ik oefende de gaaf van 's naasten goed te scheiden.

Nu hadden wij genoeg, des stelden we onzen vriend,

H

114 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

Een zuivre deeling voor; hij was er meê gediend;
Bepaalde een dag of twee om alles te bereiden,
En wij verheugden ons u weêr te zullen zien.

B E T J E.

Nu goed.

K A R E L.

De tweede dag was nauwelijks verscheenen,
Of onze braave man was met het geld verdweenen,
En liet de kas voor ons.

B E T J E.

Die schelm!

K A R E L.

Dat zou ik meenen!

Een grooter schelm dan andre tien:
Nooit zag men schóóner kas.

J U L I A.

Welnu! hoe ging het verder?

K A R E L.

Wat zou ik doen, ik arme herder!
Ik teerde toen op eigen smeer,
En sukkelde te rug naar Frankrijk, met mijn' Heer.

B E T J E.

Toen moest uw kas er aan, niet waar?

K A R E L.

Ja wel te weeten.

De snaak was van Bourdeaux, des trok men derwaards heen.

Of men hem vinden kon ; maar neen ;
 Hij was er niet , zijn plan was beter afgemeeten.
 Mijn Meester wilde zig tog wreeken op den vent ,
 Zo veel hem mooglijk waar* ; des maakte hij bekend ,
 In 't openbaar , hoe hij ons schroomlijk had bedroogen :
 Dit kwam een' bloedverwant des booswichts onder de oogen
 Deez trok partij ; zocht twist ; mijn Meester , zeer verstoord ,
 Gaf hem een oorvijg voor het eerste stoute woord ;
 Men trekt van leer , en zonder draalen ,
 Moest Monsieur bloedverwant , voor Monsieur schelm betaalen .

J U L I A .

Hoe zo?

K A R E L .

Mijn Heer deed hem naar de andre wereld dwaalen ,
 Om eens te zien of ook zijn vriend zig , met den schat ,
 Aldaar verborgen had .

J U L I A .

© hemel!

K A R E L .

Gij begrijpt wat deel ons stond te kiezen ;
 Wij pakten onze biezen ,
 Veranderden en naam en kleed ;
 In 't kort wij zijn , na lief en leed ,
 In de armen van 't geluk zo minnelijk ontvangen ,
 Dat wij nog rijker zijn dan iemand kan verlangen
 Maar 'k zie mijn' Meester .

H 2

ZEVENDE TOONEEL.

De voorigen, LEANDER

LEANDER.

Och! bedriegt mijn oog zig niet,
Dan zie 'k mijn Julia!

JULIA.

Zijt gij het, mijn Leander?

LEANDER.

Ja 't is Leander dien gij ziet,
Die u nog mint.

KAREL, *tegen Betje.*

Hoe teêr omhelzen zij elkander!

LEANDER.

Die zijn fortuin verachten zou, indien

Hij 't u niet aan mogt biên,

En u daardoor gelukkig zien.

JULIA.

Ik kan het zonder u niet weezen —

Wat stond mij niet al ramps te vreezen!

Men had mij ligtelijk, ondanks mij selv, gepaard,

Zo gij nog niet gekomen waart.

Een soort van voogd, die volmagt heeft verkreegen
Van mijnen oom....

LEANDER.

Gepaard, vriendin! waar' dat geschied.

Dan leefde ik langer niet;

Dan had de reden in mijn minnend hart gezweegen;

Ik had, wanhoopende, het uiterste bestaan,

Ter wraake van 't geweld uw vrijhei d aangedaan —

God dank! gij zijt nog vrij, des heb ik niets te schroomen;

Gij vindt uw' minnaar weér,

Verliefder dan welëer;

Gij bleef mij ook getrouw, o vreugd! ik wensch niets meér.

J U L I A.

Noch ik.

K A R E L, *tegen Betje.*

Neem all' wat ge uit zijn' mond hoort komen,

Voor 't geene ik zeg; ik neem haar taal voor de uwe.

B E T J E, *ter zijde.*

Och och!

Ik ongelukkige!

J U L I A, *tegen Leander.*

'k Heb alles reeds vernomen

Wat u weêrvaren is — 't is zonderling — maar tog

Kan uw gemaakt fortuin mij wel het meest behaagen.

L E A N D E R.

Door liefde selv' geleid moest ik daarin wel slaagen:

Die onder haaren standert strijdt,

Wordt held, en overwint altijd.

Maar waarom moet gij 't rouwkleed draagen?

Stierf ligt' uw oom?

H 3

118 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

JULIA.

Neen, maar mijn moeder.

LEANDER.

Nu,

Dat is geen klein geluk voor u;
Zij leefde slechts om u te plaagen.

JULIA.

Maar over wien rouwt gij, Leander?

LEANDER.

Heeft mijn knecht

U dat dan niet gezegd?

KAREL.

't Laatste avontuurtje, Heer, heb ik voor u gelaaten;
Dan had gij, dacht mij, wat te praaten.

JULIA.

Nog eens, wiens dood slak u in 't onbehaaglijke zwart?

LEANDER.

Mijn vrouws dood.

JULIA.

Hoe! uw vrouws! uw vrouws! wat moet ik hooren!
Zo zijt gij weduwnaar?

KAREL.

O ja, God dank! uw hart
Moet ondertusfchen zig daarover niet verstooren,
Dat huwlijk heeft mijn' Heer niet trouweloos gemaakt.

J U L I A.

Niet meer als dat hij voor een ander heeft geblaakt.

L E A N D E R.

Neen, slechts gehuwd geweest: geen andre weg was open:

Bij ieder onbekend, een valsche naam, geen god,

Wat konde ik in dien staat toch hoopen?

K A R E L.

Een piep jong lammetje, gantsch teder van gemoed,

Ruin zestig jaaren oud, was door de min be kroopen;

Eensklaps werd zij verliefd. . . .

L E A N D E R.

Was onuitputbaar rijk;

Gaf met haar hand mij geld en goedren te gelijk;

Ik rekende dat zij 't geen twee jaar lang kon maaken,

En op dien voet wilde ik, met woorden, voor haar blaaken.

K A R E L.

Dus werd de goede sloof geneezen van haar pijn;

En wij, om met den buit wat spoedig hier te zijn,

Wij hebben na verloop van groote twintig weeken,

Bezorgd dat we ons met vreugd in 't rouwpak konden steeken;

Ze is reeds begraven; mars.

L E A N D E R.

Ik biedt haar gantsche schat,

Aan u die tot dit uur geheel mijn hart bezat,

En gij veracht mijn daad!

H 4

120 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

K A R E L.

Dat's te erg, ja, bij mijn leven.

J U L I A.

I tegendeel ik vind het kluchtig uitgedacht.

B E T J E.

Men diende't om de vinding te vergeeven.

J U L I A.

Met al mijn hart.... Zie daar Heer Gerard.

AGTSTE TOONEEL

De vorigen, G E R A R D.

G E R A R D.

Gij verwacht

Gewis het nieuws niet dat ik u thans kom vertellen.

J U L I A.

Wat dan Mijnheer?

G E R A R D.

Wat dan?

Uw oom is hier; och ja mijn kind; de goede man
Wacht u in mijn vertrek — kan u dit zo ontstellen?
Hij vond gelegenheid tot spoediger vertrek.

J U L I A.

Wat heuchelijke dag!

GERARD.

Ja maar wees nu niet gek;
Hij wenscht wel hartlijk u met Hendrik te zien paaren;
Ik hoorde hem voor 't eerst znlks ruitlerlijk verklaaren.

JULIA.

't Is wel, wij zullen zien;
Ik werp me op 't oogeblik, al smeekende, aan zijn kniën.

LEANDER.

Zie daar een hinderpaal die ik niet kon verwachten!
Ik ongelukkige!

GERARD, *tegen Julia.*

Wie is dieknaap?

BETJE, *tegen Julia.*

Wil ik

't Hem zeggen?

JULIA.

'k Weet het niet — ik vrees — wat oogeblik!

GERARD, *tegen Leander.*

Wie zijt gij Heerschap? spreek.

JULIA.

Hoe dwaalen mijn gedachten!

GERARD, *als vooren.*

ut doet gij in mijn huis?

LEANDER.

Mijnheer! ik kom,...

H 5

122 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

GERARD: *hij ziet Karel, die verscheidene
diepe buigingen voor hem maakt.*

Zie daar

Al weêr een andre kop! wel 'k zeg het gaat hier raar.
Wie dat nu?

K A R E L.

't Is de kop uws dienaars.

G E R A R D.

Wel te weeten!

Mijn dienaars kop heeft vrij wat trekken van een' guit.

L E A N D E R.

'k Sta voor hem in.

G E R A R D.

Ei kijk! — wel dat zal 'k nooit vergeeten!

Wie zijt gij dan?

L E A N D E R.

Mijnheer ik nam een vast besluit,

Om te onderzoeken of uw zoon zig durft vermeeten,
Deez juffer, ondanks mij, te neemen tot zijn bruid.

G E R A R D.

Hoe! ondanks u? wel man! gij komt er recht voor uit!
En wie gemagtigde u om hier zo doortedraaven?

L E A N D E R.

Mijn min voor Julia; haar tederheid voor mij;
Het woord dat wij voorlang elkander hartlijk gaven,

Maar boven all' 't besluit, van haar, aan wien 't ook zij,
 Niet afteftaan dan met mijn leven;
 Wat magt mij ook mogt tegenstreeven.

GERARD, tegen Julia.

Dat moet Leander zijn, zo veel ik hooren kan.

LEANDER.

Ik ben het zelf Mijnheer.

GERARD.

Wel allerbeste man!

Ik ben verheugd u hier te aanschouwen;
 Ik vrees zo zeer als gij dat Hendrik haar zal trouwen;
 Ja 'k hoop dat zij haar woord, daar gij op roemt, zal houen.
 Ga met ons bij haar' oom; ik zal mijn best doen, dat
 Gij haar van hem verkrijgt.

JULIA.

Ogoedheid! (*Zij reikt Leander haar hand toe.*)

LEANDER.

Waardste schat!

Mijnheer ik zal u toonen

Dat geene ondankbaarheid in deeze borst mag wonen.

GERARD.

Geen complimenten: kom; tred in.

124 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

NEG ENDE TOONEEL.

KAREL, BETJE.

KAREL, *Betje wederhoudende.*

Zacht, toef wat engelin!

BETJE.

Ja op een ander' tijd — ik moet mijn' pligt betrachten,
Bij d'oom van Julia,

KAREL.

Ho, ho! dat kan wel wachten.

Spreek mij, dat is uw eerste pligt.

'k Word dan op deeze wijs van mijn prinsesse ontvangen,
Na eene afwezigheid die elk zou doen verlangen —
Kent gij mij niet? — ben ik veranderd van gezicht?

'k Ben wel iets schooner dan voordeezen.

BETJE, *weenende.*

Dag Karel — gij verscheurt mijn hart.

KAREL.

Gij zult niet gaan. *(Ter zijde.)*

Het is te vreezen,

Dat zij me een slechte trek gespeeld heeft.

BETJE.

Ja, 't moet weezen,

Zo men ons hier verraschte....

K A R E L.

Ik zie wel, tot mijn smart,
Waar 't hapert — is de Heer van 't huis niet onverschillig? ...

B E T J E.

O zo 't niets ergers ware, ik zeide 't u vrijwillig.

K A R E L.

Wat duivel! erger Bet? ik hoop tog niet dat gij
Een dwaasheid hebt begaan?

B E T J E.

Ja 'k heb iers dwaas bedreeven,
Schoon ik mij zelv niets kan verwijten — hoe 't ook zij
Ben schuldig — gij moet me aan mijn noodlot overgeeven,
En mij niet wederzien.

K A R E L.

Niet wederzien! dan moet
Ik mij maar gaan verhangen? — goed.

B E T J E.

't Waar mogelijk beter, dan mijn zwakheid te verneemen.

K A R E L.

Uw dienaar Betje lief — kom, zonder meer te teemen;
Zijt ge ongetrouw geweest?

B E T J E.

Ja.

K A R E L.

Ja?

126 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

B E T J E.

Dat's mijn versooning. Ik was een vrouw,

K A R E L.

Och! gij waart dan ongetrouw?
Gij mindet mij en kost nog man beminlijk vinden!

B E T J E.

Niet zo volstrekt, nogthans ik gaf mij over.

K A R E L.

Kom

Laat ons geen zwachteltjes meer winden,
Gij wachtte mij, en wachtte lang, niet waar — daarom...

B E T J E.

Gij raadt het niet; ik ben ik kan 't niet zeggen.

K A R E L.

Spreek, Betje, spreek! gij moet mij alles openleggen.

B E T J E.

Ik ben...

K A R E L.

Nu wat?

B E T J E.

Getrouwd.

K A R E L.

Getrouwd!

Zou 't waar zijn?

B E T J E.

Al te waar — schoon 't mij genoeg berouwt.

K A R E L, *op haar' schouder rustende.*

Ach ondersteun mij, Bet! en vrees zelfs voor mijn leven;
Dees zwaare donderslag doet all' mijn leden beeven.

B E T J E.

Vertrek — ik bid vertrek! — mischiën,
Zou ons mijn man hier komen zien.

K A R E L.

Uw man? gij hebt een man! en wie is die vermeeten,
Die u uw' Karel deed vergeeten?

B E T J E.

Pasquin — hij dient den zoon van 't huis.

K A R E L.

Al diende hij

Den grooten Beelzebub, het kost hem bei' zijne ooren.
Is hij jaloers?

B E T J E.

O als een tijger.

K A R E L.

Dan ben 'k blij':

Ik zal hem langzaam in het heetste vuur doen smoooren;

Maar zeg eens, lieve Bet,

Had gij den duivel in, dat gij die huwlijkspreet,

Zo vreezelijk hebt voordgezet?

B E T J E.

Men kreeg geen woord van u te hooren.

K A R E L.

Mijn Meester had het mij verboden, lieve meid!
 Hij vreesde dat welligt zijn huwlijk uit zou lekken,
 Kwam iemand ons verblijf te ontdekken.

B E T J E.

Wel nu het ligt er toe, dat 's maar ronduit gezeid:
 Ik was wanhoopende, en wel vastlijk van gedachten,
 Dat gij verlooren waart; 'k was innerlijk bedroefd —
 Ik hoop dat gij niet zult verwachten
 Dat men, en ik vooral, dan slechts een man behoeft.

K A R E L, *op een deftigen toon, waarop hij
 ook voorgaat.*

Goedaartig kind! gij weet mijn tedre ziel te treffen —
 Hard noodlot!

B E T J E, *op denzelfden toon van Karel.*
 Wreed fortuin!

K A R E L.

Wie kan mijn ramp beseffen!
 Moest ik het schoonste span bederven door den spoed,
 Om haar in de armen van een lompen schoft te ontmoeten!

B E T J E.

Moest ik den dollen trek naar 't huwlijk blindlings boeten,
 Op dat mij het berouw, 't oprecht berouw, verwoed
 Zou knaagen! — ei vertrek, voor klaagen noch verwijten,
 Kan ik bestand zijn in deez' staat:
 Ligt deed ik iets dat mij zou spijten.

K A R E L.

Vaarwel! vaar eeuwig wel! zie hoe ik u verlaat. —
Ik ga in eenzaamheid een stervend leven leiden,
Tot ik u trouwen kan.

B E T J E.

Vaarwel! wij moeten scheiden.

*k Schenk u als tweede man mijn woord, geef mij uw hand.

K A R E L.

Van harte lieve Bet! — het gaat mij aan 't verstand!

B E T J E.

Dag voorwerp al te lief, doch ongelukkig tevens!

K A R E L.

Dag ongeduldige; dag meesteres mijns levens!

Dag snoepig Betje! — dat de hemel u verzell'!

B E T J E.

Dag Karel!

K A R E L.

Dag mijn schat!

B E T J E.

Vaarwel!

K A R E L.

Vaar eeuwig wel!

Einde van het derde Bedrijf.

VIERDE BEDRIJF.

EERSTE TOONEEL.

BETJE.

De traiter heeft mij dan met Karel hooren spreeken!

Hij heeft ons onderling accoord,

Wat vreeslijk ongeluk! gehoord!

Hij zoekt mij overal — waar kan ik mij versteeken?

Hoe onverdraagelijk is hij —

Maar 'k ben wel een zottin — nu wil ik hem niet vreezen —

De lompert maake zig beminnelijk voor mij —

'k Zal hem ter deeg de metten leezen,

En toonen dat ik vrouw ben.

TWEEDE TOONEEL.

BETJE, PASQUIN.

PASQUIN.

Hat!

Caronje, zijt gij daar?

BETJE.

Nu ja.

P A S Q U I N.

Verveelt het u mijn oog te ontwijken?

B E T J E.

Verveelt het u mij natekijken,
Of opte zoeken?

P A S Q U I N.

Durft gij mij nog aanzien, na
Het schenden van den band des huwlijks?

B E T J E.

Ha ha ha!

't Is ook een schoone band! 't waar' zeker' te beklagen
Dat hij gebroken werd.

P A S Q U I N.

Ik ben uw man.

B E T J E.

Heer man! —

Dat 's 't eenigst waarom trent ik mij niet troosten kan.

P A S Q U I N.

Maar weet gij wat een man is?

B E T J E.

Durft gij dat nog vraagen?

Hoor, als hij u gelijk, is hij een boos tyran,
Een eeuwige spion, een vijand van den vrede;
Een beul; het middenpunt der wispelaurigheid;
Een dwarspaal, die zig selv' steeds vleit;
Een booze draai geeft aan de beste daad of rede;

132 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

Een mol voor eigen zwak; een argus voor zijn vrouw;
Een stuurche bok, die slechts zig zelven wil vermaaken;
Die vrij wil zijn, maar steeds, ja zelfs ook door den trouw
In boeiens slaat; een Dier welks tanden vinnig raaken;
Dat uit gewoonte bijt, en *per caprice* streelt —
Zie hoe een man als gij door mij wordt afgebeeld.

P A S Q U I N.

Wat vloed van woorden! o ik mogt vrij zien en hooren,
Ik kreeg voorzeker bij dat schepzel nooit gelijk,

Niet waar trouwlooze? — kijk,

Ik leg dit puntje u slechts te voeren:

Hebt gij u niet verloofd terwijl uw man nog leeft?

Al had ik me omtrent u ook nog zo zwaar vergeepen,

De daad die gij bedreeft,

Is erger, duizendmaal.

B E T J E.

Wel man gij zijt doorsleepen!

Wat misdaad! dat ik slechts een voorbehoedzel nam,

Waardoor Mijnheer Pasquin geen hinder overkwam!

P A S Q U I N.

Geen hinder! is het mij niet levendig begraven?

B E T J E.

Onnoozelaar! al gaf ik honderdmaal mijn woord,

Gij zoudt daarom niet eer het breede pad opdraaven;

Gij zijt zo gunstig niet.

P A S Q U I N.

Wie heeft dit ooit gehoord!
Morbleu Madam! ik zal om u te plaagen leeven.

B E T J E.

Ik tot uw spijt — wij zullen zien, Pasquin,
 Wien de overwinning wordt gegeven.

P A S Q U I N.

O gij zult raazend zijn.

B E T J E.

En gij wanhoopend.

P A S Q U I N.

Ik word weduwnaar; 'k wil 't zweeren.

B E T J E.

Neen ik word weêuw; voor vast: ben ik niet jonger, zeg?
 Des duur ik langer.

P A S Q U I N.

'k Neem 't niet eens in overleg:

Dees handen zullen u het sterven spoedig leeren.

B E T J E.

Ei! denkt gij dat?

P A S Q U I N.

Gewis;

Ik Ga, op die reekning af, mijn tweede vrouw bespreeken.

B E T J E.

Och kon men 't huwelijk naar zijn genoegten breeken!

Ik zelv' waar' de eerste naar ik gis,

134 DE ONVERWACHTE HINDER PAAL:

Die andren vóór zou gaan.

F A S Q U I N.

'k Waar weduwnaar geweest den dag na onzen trouw.

B E T J E.

Zwijg dronkaart! ga van hier, en zoek uw tweede vrouw.

F A S Q U I N.

Ga bij uw tweeden man.

B E T J E.

O mogt dat vrij geschieden!

Waarom is hij 't niet reeds! dit baart mij groot verdriet.

F A S Q U I N.

En waarom ben ik niet

Reeds zeven maal getrouwd! — Gij zoekt met gaapende oogen,

Uw' minnaar, maar gij hebt u vreezelijk bedroogen;

Dees kling zal mij van hem ontslaan.

D E R D E T O O N E E L.

De vorigen, H E N D R I K.

H E N D R I K.

Pasquin! 't is alles naar mijn' zin gegaan;
Ik trouw met Julia, terwijl Papa, door vloeken,
Voor zijn wanhoopend hart verligting schijnt te zoeken.

P A S Q U I N.

Ja waarlijk Heer wij zijn gelukkig, denk dat maar;
'k Heb heerlijk nieuws voor u.

H E N D R I K.

Wat nieuws Pasquin? laat hooren.

P A S Q U I N.

Gij komt van buiten in, niet waar?

H E N D R I K.

Ja, daar mijn huwelijk mij schreeuwend kan bekooren,
Heb ik tot het genot daarvan mij voorbereid —
Nooit was ik vrolijker! — Pasquin, ronduit gezeld;
Van twintig fleschjes heb ik ruimtjes stijf gedronken,
En ben nu dol verliefd.

P A S Q U I N.

Ik prijs die daad, Mijnheer;

Indien gij kunt drink nog maar meer;

Al werd gij zelfs geheel beschonken;

Versterk daardoor uw hart; gij hebt zulks, op mijne eer,

Ten hoogste noodig voor het geen 'k u zal verkonden:

Hoor, staande uw afzijn heeft mijn slons

Zig reeds bij voorraad aan een tweeden man verbonden;

En Julia gaf u den bons,

Zij heeft haar eersten minnaar weêr gevonden.

H E N D R I K.

Haar eersten minnaar?

P A S Q U I N.

Ja, en zijn verdoemde knecht,
Is die Adonis die mijn Venus kon behaagen.

H E N D R I K.

Parbleu! als 't waar is 't geen gij zegt,
Dan doet die zamenloop der dingen mij niet klaagen;
'k Wil triumpheeren op mijn' vader niet alleen,
Maar ook op dien *Rival*, op Julia met een:
Ha! laffe zuchter, kom! hoor mij uw vonnis vellen;
Gij zult aan bosch en rots uw noodlot gaan vertellen;
'k Zal u verzenden naar het afgelegenst oord —
Waar is hij?— kom, 'k moet hem den rechten toon doen zingen.

B E T J E.

Zorg dat hij 't u niet doe; geloof mij op mijn woord,
Hij kent den sleutel; 'k zou dien moed liefst wat bedwingen:
Tracht d' oom van Julia te winnen; deeze is met
Uw' medeminnaar hier; en hij heeft u verkoozen.
Voor zijne nichte.

H E N D R I K.

Is 't waarheid Bet?

B E T J E.

Geloof me en wil die kans maar niet verroekeloozen.
Maar 'k zie uw' medevrijer.

P A S Q U I N.

En,

Mijn *substitut* met een, zo ik zijn bakhuys kenn'.

Ik ga.

B E T J E.

En ik?

P A S Q U I N, *tegen Hendrik.*

H E N D R I K.
Blijf.

V I E R D E T O O N E E L.

LEANDER, HENDRIK, KAREL, PASQUIN.

K A R E L, *tegen Leander.*

't Is door zijne komst verlooren:
Wie dacht dat gij vóór 't Land nog schipbreuk lijden zoudt.

LEANDER.

Hij wilde mij niet zien; hij wil van mij niet hooren:

Erkenntis die hem kan bekooren,

Wil, zegt hij, dat zijn nicht door hem worde uitgetrouwd,
Aan Gerard's zoon.

K A R E L.

Die kwast!

H E N D R I K, *tegen Pasquin.*

Ik kan hem niet verdraagen.

P A S Q U I N.

Noch ik zijn' knecht.

LEANDER, *tegen Karel.*

Wie is die jongman?

I S.

K A R E L.

Wel ik gis,

Dat hij uw medeminnaar is.

L E A N D E R.

Zijn oog ontroert mijn hart, des raadt gij vast' niet mis.

K A R E L.

Zijn knecht is Betjes man — ei, kan het u behaagen,
Leen mij een handje Heer, op dat ik hem vermoord'.

H E N D R I K, *tegen Leander.*

Wien zoekt gij hier?

L E A N D E R.

Vanwaar dit onbescheiden vraagen?

H E N D R I K.

Gij kent mij niet?

L E A N D E R.

Neen; maar naar't geen ik heb gehoord;

Moet gij de zoon van Gerard weezen.

H E N D R I K.

Die ben ik: maar gij weet mijn oogmerk niet mischien.

L E A N D E R.

Waarom niet?

H E N D R I K.

Om dat gij, geloof ik, dan zoudt vreezen

Hier lang te blijven; of ons vaak te komen zien:

Ligt' werd ge onheus terug gezonden.

L E A N D E R.

Ik heb gehoord Mijnheer, dat gij u hebt verbonden,

Aan zekre juffer, zeer beminlijk, en van staat,
 Mer naame Emilia; en dat u niets ontslaat
 Van haar te trouwen.

H E N D R I K.

Ei! 't zij ik zulks doe of laar',

Gij zult u denkkelijk daarmede niet bemoeien?

L E A N D E R.

'k Neem zeker' geen belang in all' wat u betreft:
 Trouw of trouw niet; maar zo ge uw weigring wildet schoeien
 Op die wijze als ik gis; hoop ik dat gij beseft,
 Dat ik Emilia niet enkljik zou beklagen,
 Maar mij wel degelijk zou moeten met uw zaak.

H E N D R I K.

Gij?

L E A N D E R.

Ik.

H E N D R I K.

En op wat grond, indien ik 't u moog' vraagen?

L E A N D E R.

Ik ben Leander, en ik blaak
 Voor Julia; die mij, vlei 'k mij niet te vermeeten,
 Haar hart geschonken heeft; ik kom terug, Mijnheer,
 Om haar te trouwen; dit behoest gij slechts te weeten:
 Vindt gij dit goed, doe mij dan de eer,
 En wees mijn vriend; zo niet, ik weet van wat vermogen

140 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

Ik mij bedienen moet om Julia te ontslaan
Van uw vervolging.

H E N D R I K.

O hoe hebt gij u bedroogen!

'k Zal met twee woorden u mijn antwoord doen verstaan;

'k Was voor Emilia geschikt, maar 't vuur der oogen
Van Julia, ontstak in mij een feller brand;

'k Verwierf van mijn' Papa haar hand,

En 'k zal haar trouwen spijt uw drijgen,

'k Ga bij haar' oom om zijn toestemming te verkrijgen.

L E A N D E R.

Ik volg u, op dat ik het geeven hem belett';

En zo gij triumpheert, zal ik mijn liefde wreeken;

Den loop van uw geluk word' ligt' een perk gezet.

V I J F D E T O O N E E L.

K A R E L , P A S Q U I N.

K A R E L , *ter zijde.*

Nu is 't mijn beurt om ook met mannetaal te spreken.

P A S Q U I N , *ter zijde.*

O eer! — kon ik dien boef nu hals en beenen breeken!

(Beiden trekken zij den hoed in de oogen; toonen een vergramd en moedig gelaat; Karel trekt lederen handschoenen aan; Pasquin doet het zelfde, en zegt daarna, ter zijde, op welke wijze hij voordgaat.)

Zie hoe die gek zig moedig toont.

K A R E L , *mede alles ter zijde*

Zie hoe die hangebast zig weet een *air* te geeven!

P A S Q U I N .

Hij is op Bet verliefd — *courage!* niet verschoond.

K A R E L .

Kom, lustig jonge! toe! hij heeft het kwaad bedreeven;

Hij immers heeft u 't meisje ontronsfeld?

P A S Q U I N .

Kan het zijn!

Hij is 't, en gij verscheurt hem niet Pasquin?

K A R E L .

Het is haar man, en gij laat hem nog leeven!

P A S Q U I N .

Allons, ik maak hem af.

K A R E L .

Ik sterf of overwin.

P A S Q U I N .

Kom, eerst beledigen; 't moet naar den regel loopen.

(*Overluid*)

Zie daar een tronie in 't geheel niet naar mijn' zin.

K A R E L , *mede overluid.*

Zie daar een schobbert die ik garene op zou knoopen;

Dien 't mij verveelt te zien.

P A S Q U I N , *ter zijde.*

Hij dult geen boerterij.

142 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

KAREL, *ter zijde.*

Ik vrees dat hij zig zal verzetten tegen mij,

PASQUIN, *de hand aan zijn' degen slaande.*

Beproeven wij zijn' moed.

KAREL, *'t zelfde doende.*

Beproeven wij zijn krachten,

Morbleu, courage nu!

PASQUIN.

Kom nader.

KAREL.

Doe gij 't zelf.

PASQUIN.

Ik wacht u af.

KAREL.

Ik u.

PASQUIN.

Gij moet den aanval doen naar mijn gedachten.

KAREL.

Neen gij.

PASQUIN.

Heb ik uw vrijster niet getronwd?

KAREL.

Bemint uw vrouw mij niet?

PASQUIN.

Bemint! — wat wederhoudt

Mijn' arm! ik barst van woede.

K A R E L.

Ik kan niet langer wachten :
Mijn minnaares getrouwd! — 't Is lang genoeg — wel aan!
(Zij doen beiden beweging om den degen te trekken,
maar wijken van elkander af, om het volgende
te zeggen.)

P A S Q U I N.

Geloof mij knaap, 't is u geraên
Den boël te pakken.

K A R E L.

Wie! ik? o gij zelf moogt gaan,

P A S Q U I N.

'k Geef geen quartier.

K A R E L.

Ik zal u in het gras doen bijten,

P A S Q U I N.

Gij, rechte schobbejak?

K A R E L.

Elendling! lasse bloed!

P A S Q U I N.

Ik las! zie hoe ik mij van mijnen pligt durf kwijten.

(Hij geeft hem een' klap.)

K A R E L, hem mede een' klap geevende.

Ik, schobbejak! — Zie hoe een man zig wrecken moet.

(Zij trekken hunne degens, en stooten al wijkende.)

P A S Q U I N.

Gij wijkt!

K A R E L.

Gij ook.

P A S Q U I N.

Ik doe 't om grond te winnen.

K A R E L.

Goed;

Ik om te beter toetespringen.

(Zij naderen, en zien elkander beevende aan.)

P A S Q U I N.

'k Vrees voor uw leven! dit doet mij mijn' moed bedwingen.

K A R E L.

Ik vrees voor 't uwe.

P A S Q U I N, *ter zijde.*

Och dat hij vluchtte!

K A R E L, *ter zijde.*

Och dat hij week'!

P A S Q U I N, *ter zijde.*

Mijn moed begeeft mij reeds.

K A R E L, *rondom ziende.*

Komt niemand ons dan scheiden?

P A S Q U I N.

Best is 't te schreeuwen.

K A R E L.

'k Zal wat raazen.

(Zij steeken van verre op elkander in.)

Is doodlijk!

Ha! die steek

P A S Q U I N.

Geen quartier! — wil u ter dood bereiden.

(Zamen; doch beurtings.)

Daar! daar! *Morbleu!* hou daar! dat gaat er door! dat's raak!

P A S Q U I N, *ter zijde.*

Er komt geen Christen mensch.

K A R E L, *ter zijde.*

Men laat ons hier maar moorden.

(*Overluid.*)

Vermits geen huisgenoot zig moeit met onze zaak,
Schoon ze allen zekerlijk ons vechten duidlijk hoorden,
Dunkr mij waar't best dat wij den strijd,

Maar staakten.

P A S Q U I N.

Goed, voor't minst tot op een' ander' tijd:

Wij deeden trouw ons best.

K A R E L.

Dat meen ik!

P A S Q U I N.

Bij mijn leven,

*k Heb nooit een' klap zo warm als d' uwen weérgegeeven.

K A R E L.

Als helden hebben wij den taaien kling gevat.

K

P A S Q U I N.

Als dol gevochten.

K A R E L.

Wie heeft ooit meer moeds gehad?

P A S Q U I N.

Nooit werd er meer gedaan: wilt ge echter 't nog eens waagen?

K A R E L.

Wij zijn in kracht te veel gelijk,

Al vochten wij een week, een jaar, en langer, kijk,

Dan werd door ons gewis nog geen' van ons verslagen.

Reeds bloeds genoeg gestort; 't is of ik reeds bezwijk.

P A S Q U I N.

Allons, gaan wij een heelarts vinden;

Die onze wonden kan verbinden.

K A R E L.

Neen liever drinken, want dat's helden mode, als zij

Gestreden hebben! ik voor mij

Krijg na de woede ook dorst.

P A S Q U I N.

Dat's goed — maar eerst vernomen,

Wat onze Meesters dus in druk gesprek deed komen.

Z E S D E T O O N E E L.

De voorigen, FERRIJK, GERARD, LEANDER,
HENDRIK.

FERRIJK, tegen Gerard.

'k **B**eken dat alles mijn begrip te boven gaat,
Mijn zusters derde trouw is de allerzotste daad.

GERARD.

Die ze in het leven was, blijft ze ook nog na het leven;
Zottin in folio! — maar 't geene ik niet versta.

Is, hoe ze een Julia,

Zo wijs, zo schraander, het bestaan heeft kunnen geeven!

FERRIJK.

Ware ik met u alleen,

'k Zou u een gantsche drom geheimen openbaaren,

En u dat raadzel wel verklaren;

Dan zoudt gij ook begrijpen, naar ik meen,

Waarom die moeder niet veel harts werd toegedraagen.

GERARD.

Ik brand van ongeduld, verhaal mij alles.

FERRIJK.

Hoe!

Bij zo veel menschen! ei, wie zou dat durven waagen!

't Geen ik te zeggen heb is veel, zeer veel; daar toe,

148 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

Zeer zonderling, en een geheim.

GERARD, *tegen zijn' zoon.*

Vertrek! (*Tegen Leander.*)

Wij vraagen

U vriendelijk verlof; gij weet te leeven.

EERRIJK.

Maar,

'k Bedenk mij weêr; schoon hier ook niemand waar,

'k Heb tog geen' tijd om u juist alles te verhaalen:

Neen, blijft maar Heeren. (*Tegen Gerard.*)

Zeg, hebt gij niet wel gekend,

Dien Hertog dien ik diende eer ik op zee ging dwaalen?

GERARD:

Ik zag hem meer dan eens; waart gij niet zo omtrent

Stalmeeſter bij den man?

EERRIJK.

Dezelfde — zoudt ge ook weeten,

Of die nog leeft?

GERARD.

Al dood!

EERRIJK.

Dood! — en Mijnheer zijn zoon?

GERARD.

Al dood! reeds lang vergeeten.

EERRIJK.

Och dat ik u omhelze, en u mijn blijdschap toon?

Op dlt bericht — die twee waarvoor ik had te schroomen ,
Zijn door den hemel dan zo gunstig weggenomen ?

GERARD , *na blijken van verwondering
gegeeven te hebben.*

Van 't gantsche huis leeft slechts één dochter , die haar' man
Verlooren , en geen kindren heeft.

E E R R I J K.

Ik kan

Mij niet bedwingen ! och wat heil was mij beschooren !
Ik ga die dochter zien.

H E N D R I K.

Maar eerst moet ge ons doen hooren ,

Wien gij voor Julia verkiest.

E E R R I J K.

Noch u noch hem.

H E N D R I K.

Wat zegt gij !

L E A N D E R.

Zoudt gij mij haar weigren !

E E R R I J K.

Al uw praaten ,

Geloof mij , zal niets baaten.

(Tegen Hendrik.)

Gij zijt verpand. *(Tegen Leander.)*

En zou ik mijne stem

Voor Julia , een onbekenden geeven !

Voor Julia ! een kind als Julia !

(Tegen Gerard) Mijn vriend

Gerontes, waarvan wij, zo even,
Gesproken hebben; dien ik altoos heb bemind,
Had, toen ik hem verliet, een' zoon, van weinig jaaren,
Die zoon, is hij slechts braaf, zal met mijn nichtje paaren;
Ik zal zijn vaders staat, dien sobren staat, daardoor
Verbeeten; 'k geef alleen de Dankbaarheid gehoor;
Ik ben 't verplicht, ik wil ik moet zijn lot verzoeten.

LEANDER.

Geheel verrukt, Mijnheer, werp ik mij aan uw voeten,
Ik dank uw goedheid voor mijn' vader en voor mij!

EERRIJK.

Hoe!

GERARD.

Wat?

HENDRIK.

Ik beef.

LEANDER.

Ik ben Gerontes zoon.

EERRIJK.

Wie! gij?

LEANDER.

'k Zal 't u bewijzen, wilt ge alleenlijk gehengen,
Dat ik uw ouden vriend dit blijde nieuws ga brengen.

HENDRIK.

Dat's een vervloekte pots!

E E R R I J K.

Wat onverwacht bericht

In waarheid gij verrascht me op 't aangenaamst; mijn nicht!

Bemint u! en ik ben uw' vader hoogst verplicht;

Hij is de vriend mijns harts — 'k wil haar terstond verbinden.

G E R A R D.

Kraam op, kraam op mijn zoon, geloof mij, 't is gedaan;

Sla nu Emilia maar aan.

H E N D R I K.

Ik barst van spijt.

E E R R I J K.

Ik zal die weduwe gaan vinden;

Ik moet haar spreken eer 'k mijn nicht in d'echt

Doe treden. (*Tegen Leander.*)

Gij kunt mij bij uw' Notaris wachten.

Ik ga bij Julia, zij zal, naar mijn gedachten,

Te vreden zijn als haar mijn wil wordt aangezegd.

G E R A R D.

Ik volg Mijnheer, om u nog 't een en zêr te vraagen.

Z E V E N D E T O O N E E L.

LEANDER, HENDRIK, KAREL, PASQUIN.

LEANDER, *tegen Hendrik.*

Ik blijf om dat gij blijft: zou 't u thans nog behaagen,

152 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

Mij mijn Meestresse te betwisten?

H E N D R I K.

Neen Mijnheer,

Zij is 't niet waardig, op mijne eer;

Daar zij geweigerd heeft zig rondlijk te verklaaren

Voor u, verdient zij ook mijn tederheid niet meer.

A G T S T E T O O N E E L.

L E A N D E R , K A R E L.

K A R E L.

Hij redt zig meesterlijk — de knaap is zeer ervaren.

L E A N D E R.

'k Verheug mij dat de zaak zig dus ten besten schikt;

Ik heb voor 't uiterste geschrikt;

Zijn Vader....

K A R E L.

Ik heb zo bedaard niet kunnen weezen.

L E A N D E R.

Hoe zo?

K A R E L.

'k Heb met mijn' man gevochten als een turk.

L E A N D E R.

Met wie?

K A R E L.

Wel met dien schurk,

Die Betje heeft getrouwd; weg met dat laffe vreezen;
Ik meen dat ik hem eens zijn les heb voorgelezen!

NEG ENDE TOONEEL.

JULIA, LEANDER, BETJE, HENDRIK.

JULIA.

Wensch ons geluk! mijn oom stemt in ons huwlijk.

LEANDER.

Ik weet het schoone Julia:

Ik deed hem onzen echt bepaalen.

Ja,

JULIA.

Ik ben gelukkig!

LEANDER.

'k Mag de zege dan behaalen!

BETJE.

Te droes, uw karretje rijdt op een' zandweg.

KAREL.

Maar

De duivel zal welligt nog wel een spaakje steeken.

LEANDER.

Zwijg zot! wij vreezen geen gevaar.

154 DE ONVERWACHTTE HINDERPAAL:

Uw oom, dit 's duidelijk gebleeken,
Zal 't woord dat hij mij gaf
Wel houden; nu, gij hangt van hem alleen slechts af;
Uw moeder leeft niet meer.

JULIA.

En waar' zij nog in 't leven,
't Verdriet om mijn geluk zou haar den geest doen geeven.

BETJE.

Kon ik die lieve vrouw doen opstaan uit haar graf,
Om haar nog eens, en wel van hartzeer, te zien sterven!

LEANDER.

Zij haatte u dan wel fel?

JULIA.

Dat bleek daar zij volstrekt
In twaalef jaar mij haar verblijf niet had ontdekt;
Ik mogt geen nieuws van haar, hoe weinig ook, verwerven;
Zelfs geen bericht dat zij nog tweemaal was hertrouwd.

BETJE.

Die bastaart moeder!

LEANDER.

'k Zweer, dat het mij niet berouwd
Die feeks zelfs nooit gezien te hebben.

JULIA.

Zoudt

Gij wel gelooven, dat zij door haar schrandere zorgen,
Voor al de wereld hield verborgen,

Dat zij reeds weduw was? dat zij een dochter had?
 Parys was trouwens ook een stad
 Daar zij niet was bekend.

LEANDER.

Had zij Parys verkooren?

JULIA.

Zij heeft aldaar haar tweeden man verlooren.

KAREL.

En hebben wij haar niet gekend!

Zij woonde dan niet in, of zelfs ook niet omtrent
 De buurt van de aartigste en de zedigste aller vrouwen,
 Mevrouw van Graagaart?

JULIA.

Graagaart! hoe! kent gij dien Van?

KAREL.

't Was 't liefste poppetje dat immer man kon trouwen:
 De hemel hebb' haar ziel, maar 'k heb haar nu en dan
 Al knapjes opgeligt.

BETJE.

Mevrouw van Graagaart?

KAREL.

Ja,

De zelfde; vraag 't mijn' Heer — wij deeden altijd zamen.

LEANDER,

Zwijg Karel.

156 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

K A R E L.

Moeten we ons de schoonste kunst dan schaamen?
Wij moeffelden bij de oude als gaauwerts, voor en na.

B E T J E.

Maar hebt gij waarlijk die Mevrouw gekend.

K A R E L.

Wat vraagen!

Mijn Heer zo wèl als ik — het was zijn vrouw.

JULIA en BETJE, *te gelijk, met verbaasdheid.*

Zijn vrouw!

L E A N D E R.

Hoe maakt mijn echt u thans zo schromelijk verflagen?

J U L I A.

Mevrouw van Graagaart!

K A R E L.

Ja, van Graagaart, door den trouw
Welêer verbonden aan een' edelman van jaaren,
Die, bij zijn' dood, haar liet bezitster van een' schat,
Waarvoor mijn goede Heer al vrij wat liefde had;
Van Graagaart werd zijn vrouw, en door dat kluchtig paaren,
Werd ons fortuin gemaakt.

J U L I A, *in de armen van Betje.*

Ik sterf!

L E A N D E R.

Mijn God! vriendin!

JULIA.

O ongelukkige!

LEANDER.

Waarom mijne Engelin?

JULIA.

Gij trouwdet met mijn moeder!

LEANDER.

Uw moeder!

BETJE.

Al te waar.

KAREL.

Zie daar den duivel weêr.

JULIA.

Wie had dit ooit gedacht!

KAREL.

Wel wel, mijn arme Heer!

Daar ik meê leefde als met een' broeder!

LEANDER.

Ik weet niet waar ik ben — de schrik vermeestert mij —

Kan ik dit hooren en nog leeven!

JULIA.

Wat ramp!

LEANDER.

Wat ommekeer!

JULIA.

Gij met mijn moeder! gij!

158 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

LEANDER.

Zag iemand ooit zijn heil op deeze wijs weêrstreeven!

BETJE.

Ik sta verstomd! — dat wijf, dat duivelsch wijf! moet zij
Dan zelfs nog na haar' dood ons kwellen?

LEANDER.

Nooit wilde zij me iets van haar levensloop vertellen,
En 'k vergde 't ook niet lang — ik minde alleen' haar geld.

JULIA.

Ten zelfden oogenblik verbonden en gescheiden!

LEANDER.

Ik kan het eind mijns lots onmogelijk verbeiden,
Ik liet mij door het geld verleiden,
En zal.

JULIA, *hem wederhoudende.*

Wat doet gij! ach? — hoe is mijn hart ontfeld!

LEANDER.

'k Wil sterven voor uwe oogen.

KAREL.

Dat zal er niet toe doen.

BETJE.

Ik ben in ernst bewoogen
Met hem — wie had nu ooit dien hinderpaal verwacht!

LEANDER.

Fortuin! hoe listig hebt gij me in deeze' staat gebragt!

K A R E L.

Fortuin toont u Mijnheer, door haar kwaadaartig schikken,
 Dat zij een vrouw is — 't is vervloekte grilligheid
 Die haar altoos beheerscht; haar invloed, recht gezeld,
 Brengt dingen voord, waarvan het denkbeeld reeds doet chrikken,
 En deez, gevoegd bij een ongunstige planeet,

Doen u, ten minsten, oude vrouwen,

De moeders van uw vrijsters, trouwen,

Waardoor ze u neêr smakt in een poel van ramp en leed;

Zij doet u eer gij 't weet.....

Ik kan waarachtig mij onmogelijk bedwingen.

LEANDER, uit zijne mijmering komende.

Verachtlijkste aller stervelingen!

Ik zal mij wreken; ja, ik zal een daad bestaan,

Die, zo gij leefd, u den weg naar 't graf deed gaan.

Kom Julia, het is gedaan;

Geen overleg kan ons meer baaten;

Ik moet, voor eeuwig, u verlaten,

Maar 'k schenk u al den schat, dien ik verkreeg door haar.

J U L I A.

Gij blijft alleen mijn schat, en daar

Ik uw bezit van 't lot niet mag verwerven,

Baat mij geen geld of goed;

Ik ga op staanden voet,

In 't klooster, om aldaar te zuchten tot mijn sterven.

LEANDER.

Vaarwel, mijn lief! — vaarwel! ik zoek gevaar en nood,
Op dat mijn kwelling word' geneezen door den dood.

TIENDE TOONEEL.

De voorigen, GERARD.

GERARD.

Wel nu mijn kinderen! nu kunt gij vrolijk weezen;
Gij hebt geen' hinderpaal te vreezen;
De Reden triumpheert op mij;
Ik stem in uw geluk Leander, en daarbij,
Zal ik Emilia met Hendrik weêr vereenen;
Dat 's eerst gelukkig zou ik meenen.

JULIA, *weenende*.

Och! zo gij wist, Mijnheer...

LEANDER.

Nog klopt mijn hart van schrik.

BETJE.

En 't mijne: dat 's dan recht een duivelsch oogenblik:

KAREL, *stampvoetende*.

Dat 's een verdoemd geval!

GERARD.

Wat wil dit alles zeggen?

Deez' wseent, die wanhoopt, daar een derde knorrig ziet,

Terwijl de vierde vloekt en raast! 'k versta 't mij niet!

K A R E L.

Wie kan bij 't hardste lot zig zo maar nederleggen?
Mijn Heer en ik zijn hier gekomen om een vrouw
Te neemen.

G E R A R D.

Nu?

K A R E L.

Wel nu, mijn lievertje is verbonden;

Ze was als andren ongetrouw;

En zo al praatende heeft men in 't eind bevonden,

Dat Julia's Mama, met hem, mijn braaven Heer,

Getrouwd geweest is.

G E R A R D.

Hoel getrouwd?

K A R E L.

Ja, op mijne eer.

G E R A R D, *tegen Leander.*

Als dat zo is, zijt gij de grootste gek der gekken,

Hoe duivel kwaamt gij toch zo zot?

L E A N D E R.

Dat is een nuk van 't stuursche lot.

G E R A R D.

Gij moet mij meer daarvan ontdekken.

Treed in, op dat ik alles hoor';

Het komt mij ongelooflijk voor.

L

ELFDE TOONEEL.

BETJE, KAREL.

BETJE.

O hoe beklag ik hen! 'k heb waarlijk mededoogen,
Met hun bedroefden staat.

KAREL.

Geloof dat hun geval mij ook aan 't harte gaat;
'k Beschouw 't nothans niet met uwe oogen;
Het vleit mij dat Mijn Heer met mij in 't onluk deelt:
Wij zijn in compagnie wanhoopig; zullen weenen,
Zo lang de hemel ons slechts krachten wil verleenen.

BETJE.

Hoel wilt gij sterven!

KAREL.

Neen — had gij u dat verbeeld?
Als ons de kracht begeeft om hartelijk te treuren
Dan zullen wij de ziel weêr trachten optebeuren!

BETJE.

En mij vergeeten?

KAREL.

Neen! maar wilt gij 't weeten; hoor:

'k Vrees dat uw man te lang zal leeven ;
 Dat kan mij niet dan hartzeer geeven ,
 En zie daar ben ik gantsch niet voor.
 Elk heeft zijn' aart; deez voedt zig liefst met bange klagten ;
 Die drinkt zijn traanen als een dronkje malga wijn —
 Dat alles is vo or mij fenijn ;
 'k Vermager van die kost; ik moet er mij voor wachten :
 Mijn lieffte spijs is pret.
 Zo dra 'k uw huwlijk had vernomen ,
 Deed ik mijn best om door de droefheid omtekomèn ,
 Maar oele , lieve Bet ,
 'k Voer beter en werd dik en vet:
 Het spijt mij , 't maakt mij dol ; maar dat ik ben geboren
 Om lang te leeven , en niet in 't verdriet te smooren ,
 Is tog mijn schuld niet.

B E T J E.

Neen — voor zeker niet mijn vrind :
 Maar nu ik u zó teder vind ,
 Zal ik mijn hartzeer ook verwinnen ;
 'k Weet mij te wreeken door een zekren te beminnen.

K A R E L.

En wien?

B E T J E.

Pasquin.

L 2

K A R E L.

Pasquin! — daar daag ik u toe uit:

Hij is uw man! — genoeg — wat 's eindelijk uw besluit?

Wij moeten scheiden en gewis voor lang naar 'k reken:

Mijn Meester staat gereed en neemt de reis straks aan:

Gevoelge harten scheiden niet dan zeer voldaan —

(Men kan juist alles zo niet zeggen zonder spreken,
Maar gij verstaat mij wel;) gij zoudt u kunnen wreken,

Door 't laatst vaarwel aan mij, op uw Pasquin; ik zou

Mij wreken op 't verdriet, dat ik in u zija vrouw

Moet zien, en daar beneven,

Zou ik voor 't woord dat gij mij hebt gegeven,

Een onderpand ontvangen; kom dat 's dubbeld goed!

't Is billijk dat ik nu een waarborg neeme — o bloed,

Gij hebt me een' trek gespeeld dien ik niet kan vergeeten.

B E T J E.

Wat duivel denkt gij wel? — waarvoor verslijt gij mij?

K A R E L.

Waarvoor! — hoe! voor een vrouw! — een vrouw, ja wel
(te weeten.

B E T J E.

Vertrek: na zulk een taal zijt gij

Mij onverschillig.

K A R E L.

Goed! uw afzijn zal, daar bij,

Na zulk een weigering, voor mij niet doodlijk weezen.

B E T J E.

Mijn man hebb' voortaan niets te vreezen;

Ik zoek hem, en verbind

Me op nieuw.

K A R E L.

Goed, goed; elk zartig meisje dat ik vind,

Wordt zekerlijk van mij bemind.

Einde van 's vierde Bedrijf.

V I J F D E B E D R I J F.

E E R S T E T O O N E E L.

GERARD, HERRIJK.

GERARD.

W el nu, gij hebt die weêuw gesproken?

HERRIJK.

En 'k ben vertrokken, vol vernoeging en verdriet.

GERARD.

Vernoeging en verdriet! hoel dat versta ik niet!

HERRIJK.

Haar toestand heeft mijn hart gebroken;

't Verlies van vader, broeder en gemaal,

Deed haar besluiten, gantsch de wereld te verlaaten;

Deez keus staat vast, des kan geen tegenpreeken baaten;

Dit treft, als met een doodlijk staal,

Mijn hart dat haar altoos hoogachting toe zal draagen;

Aan d'andren kant kan 't mij behaagen,

Dat ze all' haar goedren schenkt aan Julia.

GERARD.

Aan Julia! uw nicht!

HERRIJK.

Nicht, zo gij wilt -- nu ja.

GERARD.

Nicht zo gij wilt! — wat wil dat zeggen?

E E R R I J K.

'k Zal alles voor u openleggen:

Intusfchen wordt die nicht bezitster van mijn goed,

Bij't geen zij van die weêuw, in't einde ook erven moet.

GERARD.

Wat u betreft, u zijn geen kinderen gegeven,

Des is 't natuurlijk dat zij uw goed bekomt;

Maar van die weêuw—ja 'k zeg het maakt mij gantsch verftomd.

E E R R I J K.

* Is echter billijk.

GERARD.

Maar dit kunt gij van uw leven,

Mij niet bewlijzen, neen; in 't bloed niet te bestaan!

Zelfs geen vriendin te zijn! — hoe duivel wil dat aan?

E E R R I J K.

Ze is de allernaafte in 't bloed; dat durf ik stout beweeren.

GERARD.

Loop rondom met je scheeren —

Ze is de allernaafte in 't bloed!

E E R R I J K.

Ja, ze is haar nicht

GERARD

Haar nicht!

Des Hertogs kleinkind?

168 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL.

FERRIJK.

Ja.

GERARD.

Wel duizendmaal verplicht,
Voor de eer dat gij mij voor uw speelpop hebt verkooren?

FERRIJK.

Ik spreek met ernst.

GERARD.

Wel dan heb ik 't verstand verlooren?
Is Julia geen kind uws broeders?

FERRIJK.

Neen — nog meer,

Ze is ook mijn nicht niet.

GERARD.

Hoe Mijnheer!

Uw nicht niet! niet een kind van...

FERRIJK.

Neen; wil mij gelooven —

Hoor alles — ze is mijn kind,

GERARD, *na een weinig zwijgens.*

En gij waart nooit getrouwd!

FERRIJK.

Is 't altijd waar 't geen men voor waarheid houdt?

GERARD.

Maar dit gaat echter alle mogelijkheid te boven.

F E R R I J K.

Waarom? — 'k heb in 't geheim een huwlijk aangegaan
Mer de oudste dochter van mijn' Meester.

G E R A R D.

Kan het weezen!

F E R R I J K.

'k Zal alle omstandigheên daarna u doen verstaan —
'k Was Edelman, maar had nothans zijn' toorn te vreezen;
Des wij beslooten niets te ontdekken: dan, mijn vriend,
Al mijn geluk verdween, toen mij het liefste kind
Geboren werd — 'k verloor mijn vrouw na weinig dagen:
De smart die ik gevoelde, en die ik niet kon draagen;
De vrees voor 's Hertogs magt,
Wiens dochter, in zijn oog, tot schande was gebragt;
Met één woord, alles, om niet alles te verliezen,
Deed mij een reis naar de Indiën verkiezen;
'k Vertrouwde het geheim mijn' broeder toe, en bad,
Dat hij mijn Julia, mijn kind, mijn waardste schat,
De wisselprijs van 's moeders leven,
Zou voor zijn dochter aan doen zien;
Dit kon gemakkelijk geschiên;
Hij woonde op 't land, en daar beneven
Was zijne vrouw hoog zwaar;
Des bleef mijn echt bedekt en ik ontquam 't gevaar —
Zie daar u opening van 't gantsch geheim gegeven.

170 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

GERARD.

't Zweet veel naar een roman, en waar' mij niet bekend,
Dat gij te wijs zijt om een grijsaart te bedriegen,
'k Hield alles wat gij zegt voor liegen,
Voor droomen, fabels, ja voor zo of zo omtrent.

E R R I J K.

De weêuw waarvan ik sprak, en die terstond zal komen,
Is overtuigd Mijnheer van de echtheid van die droomen;
,, 'k Wil'', sprak ze, ,, uw Julia,
,, Nog eer ik in het klooster ga,
,, Erkennen voor mijn nicht; haar mijn juweelen schenken,
,, En ook mijn testament."

GERARD:

Wie zou u dan verdenken!

'k Wil die herkenning zien.

E R R I J K.

Dat staat aan u, Mijnheer.

GERARD.

Zo krijgt Leander dan ook nu zijn meisje weêr!

Wel ja, hij kan haar dan nu trouwen?

E R R I J K.

Zó zeker dat die trouw nog heden zij bepaald;
Mijn vriend Gerontes wordt daartoe alreé gehaald;
'k Wil hem verrasfchen door zijn zoons fortuin te bouwen;
Dat streelt mij, ik beken 't.

GERARD.

Wel't is ook loflijk -- maar,
 Zeg mij of't niet geraaden waar',
 De twee gelieven, die vast snikken naast elkaër,
 't Geval te ontdekken; want zij beiden,
 Zija gantsch wanhoopig, en staan klaar,
 Om voor altoos te scheiden.

EERRIJK.

Dat wordt hen ligt' belet.

GERARD.

Wel wel wat wonderheên!
 Twee paaren zullen nu gelijk in 't huwlijk treden;
 Want Hendrik neemt nu ook Emilia, naar 'k meen:
 Kom, zo is alles goed: wel nu, ik mag't wel leiden.

EERRIJK.

Laat ons derhalven gaan,
 En uw' Notaris een en ander doen verstaan.

TWEEDE TOONEEL.

De voorigen, EEN KNECHT.

GERARD.

Wat wilt gij maat?

DE KNECHT, tegen Eerrijk.

Mijnheer! een van uwe oudste vrienden,

172 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

Vraagt u te spreken.

E E R R I J K.

't Is Gerontes; ga met mij
Dien vriend ontvangen. (*Tegen den Knecht.*)

Gij,

Moet Julia gaan vinden;

Zeg dat zij bij ons kom'; maar spoedig, want er is
Goed nieuws voor haar.

D E K N E C H T.

Ze is uit, Mijnheer.

G E R A R D.

Daar, dat 's weêr mis!

E E R R I J K.

Nu, als zij wederkomt; maar dan moet ge ook niet wachten.

D E K N E C H T.

Gantsch niet Mijnheer.

DERDE TOONEEL.

G E R A R D, E E R R I J K, H E N D R I K, F A S Q U I N.

G E R A R D, *tegen Hendrik die inkomt.*

Welnu! gij hebt, naar mijn gedachten!
Gedaan het geen ik heb geboon?

H E N D R I K.

Wat?

G E R A R D.

U verzoend met uwe Emilia, mijn zoon,
En met haar moeder? — zijn mijn lesfen naargekomen?

H E N D R I K.

'k Heb slechts Emilia, maar geen Graavin vernomen;
Die is vertrokken.

G E R A R D.

Nu,

Hebt gij *excus* verzocht?

H E N D R I K.

Ja vader.

G E R A R D.

Heeft zij u

Gehoord?

H E N D R I K.

Ja zekerlijk!

G E R A R D.

Zou dat zo zeker weezen?

H E N D R I K.

Wel ja, daar was niet voor te vreezen;
Men stortte een traan of tien; ik scheen gevoelig, en
Deed zo wat smeekingen die 'k op mijn duimtje ken —
Wel nu daar ging men heen — 't was over, al zijn leven.

174 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

GERARD.

Ze is zot — ik had het u zo spoedig niet vergeeven.

HENDRIK.

Dan had ik mij getroost.

GERARD.

Hoe moedig zegt hij dit!

Denkt gij niet dat gij all' bezit

Wat men verdienen noemt? — Hoor mantje, laat u raaden,

Die waan kon u nog wel eens schaden;

Fortuitt wil dat men nedrig zij.

Word reedlijk — voor het minst wil ik dat gij't zèltschijnen,

Zo dra van Aielstein hier wederkeert, zult gij

Uw huwelijkscontract vervaardigd zien.

HENDRIK.

Voor mij,

Ik zou wat zachter gaan; geloof mij vrij,

Dat huwlijk kon nog wel gelijk een schim verdwijnen;

Ik nam nog geen besluit.

GERARD.

Wat zegt gij! géén besluit?

'k Zal u wel dwingen, hoor schavuit:

Geen middenweg; van avond trouwen,

Of morgen reeds ontèrfd; bedenk u kort en goed;

De zaak is ernstig en eischt spoed;

Ik heb het u gezegd; gij moogt het wèl onthouën.

H E N D R I K.

Maar met verlof, Papa,
Mij schiet daar iets te binnen,
Mischien keurt gij het goed — gij weet dat Julia...

G E R A R D.

Geen Julia — nooit weér; of vrees mijne ongenaê.

E E R R I J K.

Verstoort u niet.

G E R A R D.

Goed goed, ik zal mijn drift verwinnen:
't Is beter dat wij gaan.

Vaarwel mijn zoon; 'k heb u mijn meening doen verstaan,
En wacht uw antwoord.

V I E R D E T O O N E E L.

H E N D R I K , P A S Q U I N.

H E N D R I K.

Nu, hebt ge ooit een mensch gevonden
Zo ongelukkig als uw meester?

P A S Q U I N.

Ja; ik ben

De elendigste van alle mannen die ik ken.

H E N D R I K.

Ik heb mij weder aan Emilia verbonden,
Daar de onverwachtste hinderpaal,

176 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

Mij 't spoor wees tot den zegenpraal,
Door mijn Meestresse van mijn' Meëminnaar te scheiden;
Hoe is dat?

P A S Q U I N.

Droevig; maar zo niet als mijn geval;

Ja ja, ik win het van ons beiden:

Ik zweer dat ik mijn vrouw digt knoflook geeven zal;
Ik mag het doen als man; maar om 't geslap der menschen
Geef ik haar slag noch stoor.

Ik zweer mijn substitut, bij all' wat leeft, den dood,
Maar 't blijft slechts bij 't verwenschen;

Ik heb nog minder moeds dan hij.

H E N D R I K, *mijmerende.*

Wat best gedaan?

Bled ik bij Julia mij aan,

Zij zal voor mij gewis het klooster laten vaaren —
Het vrolijk meisje zal voorzeker liever paaren;

Maar dan Papa,

Van Adelstein, en haar geleerde Emilia,

Dat driespan zal 't mij wel verleeren.

P A S Q U I N, *mijmerende.*

Indien ik scheid, lacht men mij uit,

En volg ik mijn besluit,

Van 't vrouwtje, uit al mijn magt, de ribben eens te smeeren,
Dan sterft welligt de tengre pop;
En sterft zij, dan hangt men mij op.

H E N D R I K.

Wat raadt gij mij Pasquin?

P A S Q U I N.

Wat zou Mijnheer mij raaden.

Om meest te doen, en minst te schaaden?

H E N D R I K.

Zeg, hoort gij niet?

P A S Q U I N.

Wat? neen! — waar spreekt gij van Mijnheer?

H E N D R I K.

Van Julia.

P A S Q U I N.

Ik van mijn vrouw.

H E N D R I K.

Schavuit! niet meer—

(Na eenig toevens)

Ik ben verlegen...

P A S Q U I N.

Och! mijn voorhoofd doet mij zeer!

Het is als zwaar belsaden.

H E N D R I K.

Spreek nooit weér van uw vrouw, of 'k zal u, op mijne eer,
Vermoorden.

P A S Q U I N.

Maar ik mag er evenwel om denken:

Mijne eer, mijne eer is teér;

Als ik mijne eer zie krenken...

M

H E N D R I K.

Hebt gij mij niet verstaan?

P A S Q U I N.

Hé hé! geduld; geduld!

Daar ge op uw beurt in 't kort een vrouwtje hebben zult,
Mee ik dat gij in 't kort ook van een vrouw zult spreken.

H E N D R I K, *hem dreigende.*

Zwijg zeg ik, of ik zal u hals en beenen breeken.

P A S Q U I N.

'k Zwijg als een mof.

H E N D R I K, *na een weinig toevens.*

Ik nam reeds mijn partij:

Ik zal Emilia niet trouwen;

En vader, de Graavin noch zij,

Geen sterveling zal zig verzetten tegen mij.

P A S Q U I N.

Dat zou men zekerlijk voor een mirakel houden!

En hoe vangt gij dat aan?

H E N D R I K, *op zijn voorhoofd wijzende.*

Dat's vinding!

P A S Q U I N.

Duidelijk!

H E N D R I K.

Ik zal haar doen verstaan

Dat men ons, zelfs nog deezen avond, wil verbinden,

En dat ik in dien echt niets dan vermaak kan vinden.

P A S Q U I N.

Nu voord?

H E N D R I K.

Zij zal verrukt zijn.

P A S Q U I N.

Goed.

H E N D R I K.

Hoe sterker zij mij haar genoegen blijken doet,
 Hoe onverschilliger 'k mij zal gedraagen:
 Het tedere kan haar behaagen,
 Des houdt zij zig gewis door mijn gedrag gehoond;
 En als zij mij zulks toont,
 Zal ik geen woord noch weêrwoord spreken:
 Zij zal, om zig te wreken,
 Mij ronduit afluân — nu, dan gaat het naar miju' zin;
 'k Zal zo wat lamentabel smeeken,
 Dan krijgt zij wis den duivel in,
 En 't gantsche spel geraakt in duigen;
 Papa verstoort zig; maar ik kan hem dan betuigen
 Dat ik onschuldig ben; dat ik haar wêl bemin;
 Des heb ik niets van hem te vreezen,
 En zal van 't Geldersch kind geheel ontlagen weezen;
 Voords trouw ik Julia — zie daar, wat zegt ge er van?

P A S Q U I N.

Wel 'k zeg gij zijt een man!

M 2

HENDRIK.

'k Ben slechts beducht dat mijn vermogen
Op tedre Emilia, haar gramfchap smooren zal.

PASQUIN.

Heb ik mij niet bedroogen,
Dan ziet ze uw laatste grap niet aan met gunstige oogen.

HENDRIK, *lachende.*

Loop uilskop, gij zijt mal;
Zij mint te vuuriger, 't geen mij nog dol zal maaken —
Van pas — daar is zij — kom, nu zult gij zien, mijn vrind,
Hoe teder zij mij mint;
Wat moeite ik hebben zal om 't rechte wit te raaken;
Om mij te ontslaan van haar.

PASQUIN.

't Is wel, wij zullen zien.

VIJFDE TOONEEL.

De voorigen, EMILIA.

EMILIA.

'k Heb u gezocht, Mijnheer.

HENDRIK, *tegen Pasquin.*

Wel nu, hoe gaan die zaaken?

Zij heeft gezocht! — zij mint.

F A S Q U I N.

Geduld.

H E N D R I E, *eenigzins driftig*

Zij mint.

F A S Q U I N.

Misfchien.

E M I L I A.

Sinds wij hereenigd zijn, heb ik iets waargenomen.

't Welk mij met reên doet schromen,

Dat uw gehoorzaamheid aan 't vaderlijk bevel,

Slechts oorzaak dier herëeniging zou weezen — wèl?

Bedrieg ik mij? heb ik uw gantsche hart bekomen,

Of is 't verdeeld?

H E N D R I K.

En stel het waar' verdeeld, wat weg

Zoudt gij dan inslaan, zeg?

E M I L I A.

Gij moet het mij vooraf ter goeder trouw verklaaren.

H E N D R I K.

En stel ik deed zulks?

E M I L I A.

Nu

Mijnheer, dan zoude ik u

Een billijk lot doen wedervaaren;

'k Zou u verachten.

182 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

H E N D R I K.

Gij zoudt niet.

E M I L I A.

Niet?

H E N D R I K.

Neen; gij zoudt verwijten, weenen, vloeken;
In 't klaagen over mij uw wraakvoldoening zoeken;
Gij zoudt me ontveenen doen.

E M I L I A.

Gij dwaalt Mijnheer, en ziet
Mij laager aan dan ik mij immer kan gedraagen:
Gij kost mijn ziel te zeer behaagen,
Om u te storten in verdriet:
En stel wij scheidden, dan zelfs zou ik nog niet klaagen;
Om uwe oprechtheid nam ik al de schuld op mij;
Mijne eer en uw belang, hoe uw gedrag ook zij,
Zal ik nooit uit het oog verliezen.

H E N D R I K.

EI, ei! zoudt gij dien weg verkiezen?
Gij wilt mij snappen doen niet waar Mejuffrouw? maar,
De zaak is al te vol gevaar.
Mijn vader wil dat wij van daag nog zullen trouwen;
En 't zal geschieden om dat hij 't volstrekt' begeert.

E M I L I A.

Daarom! — wel 'k vind mij hoogst vereerd!

H E N D R I K.

Ik wil niets doen, dat me eindlijk zou berouwen:
Ik ben zijn zoon, en weet wat ik hem schuldig ben.

E M I L I A.

'k Wil uw gehoorzaamheid niet in verzoeking brengen;
Ik ben verheugd dat ik uw denkwijls waarlijk ken;
Dit is genoeg Mijnheer: wil verders slechts gehengen
Dat ik uw' vader zegg', hoe wèl gij u gedraagt;
Hoe gij naar niets als naar zijn welbehaagen vraagt,
Maar dat het huwelijk mij niet meer kan bekooren.

P A S Q U I N.

Ik dacht wel dat het goed zou gaan;
Dat zij u ligtlijk zou ontslaan.

Z E S D E T O O N E E L.

De voorigen, D E G R A A V I N.

D E G R A A V I N.

Wees vrolijk dochter, daar gij 't blijdfte nieuws zult hooren:
Ik heb 't proces gewonnen! ja,
Gewonnen! en Emilia,
Is daardoor een partij zo rijk — zo rijk....

E M I L I A.

Die tijding,
Veroorzaakt in mijn hart, om uwent wil, verblijding,

184 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

Maar niet wat mij betreft.

DE GRAAVIN.

Toen 't vonnis was geveld,
Is mij, voor u, terstond een huwlijk voorgesteld;
En had ik 't met Heer Gerard niet geklonken,
De schoonste jongen had ik u ten man geschonken:
Bijna zo edel als gij zelve, en, op mijne eer,
Zo rijk als deeze Heer,
Maar wijzer, zonder hem in 't ongelijk te stellen:
Dan, laaten wij ons des niet kwellen;
Ik breek geen banden, noch bedwing genegenheên.

EMILIA.

Die banden zijn nogthans gemakkelijk te breeken;
En als ik eens rond uit mag spreeken,
Dan heb ik goede reên,
Om te onderstellen dat mijn liefde wel zal zwichten;
Voor de allerminste poging.

DE GRAAVIN.

Hoe!

Spreekt gij met ernst, mijn kind?

EMILIA.

Mevrouw ik zweer 't u toe.

DE GRAAVIN.

Dag, lieve jonge! 'k heb iets noodigs te verrichten.
Toe nig Emilia — toe, nog eens eer gij gaat —

(Tegen Hendrik.)

Beschik nu over uw verdiensten, en maak staat,
Dat ze op den prijscourant door ons niet zullen rijzen.

Z E V E N D E T O O N E E L.

H E N D R I K , P A S Q U I N.

P A S Q U I N.

Nu is 't niet noodig Heer, uw vinding hoogte prijzen;
Gij zijt ontslagen; of, ze ontsloeg zig liefst van u:
Maar uw vermogen nu?
Dat's dunkt mij braaf aan 't daalen.

H E N D R I K.

Ik ben gehoond, zo is 't, en, hield het schoonste beeld
Mijn ziel niet bezig; waar' mijn min slechts iets verdeeld,
'k Zou op het Geldersch kind wel spoedig zegepraalen;
Zij smeekte me om vergiffenis:
Dan, nu alle oogenblik voor de andre schoonheid is,
Heb ik geen' tijd om de eer te hooren;
Om mij aan hoon of schand te stooren.

P A S Q U I N.

Maar als nu Julia dat zelfde spoor eens houdt,
Wat zult gij dan toch wel van uw verdiensten zeggen?
Zult gij haar grootheid dan niet wel ter zijde leggen?

HENDRIK.

Wat, schelm! maakt u zo stout?

Durst ge u vermeeten te gelooven,

Dat nu Leander door de wet haar is ontruk,

't Nog mogelijk is lat mij den trouw met haar mislukt?

PASQUIN.

En gaat die mogelijkheid dan uw verstand te boven?

HENDRIK.

Zou zij dan blind zijn?

PASQUIN.

Neen — misfchien,

Dat ze al te duidelijk kan zien.

HENDRIK.

Maakt ge *Epigrammes*, vrind? dan zal ik 't u verleeren,

En uw vernuftig boert, in treurdicht doen verkeeren.

PASQUIN.

Zo ik u heb gehoond, is 't schuldeloos; ik zweer

Dat ik ter goeder trouw mijn meening zeg, Mijnheer:

Dan, daar 'k u hinder met mijn praten,

Wil ik u met vermaak verlaaten,

In 't hooge denkbeeld dat gij van u zelve voedt;

Dat denkbeeld is voor u tog zoet;

Ik wil mijn' Meester niet meer plaagen;

Hij viel' zig zelv' voortaan zo veel hem zal behaagen.

HENDRIK.

Zie daar komt Julia.

P A S Q U I N.

Ik zal dan gaan.

H E N D R I K.

Nog niet;

Ik wil Pasquin dat gij met eigen oogen ziet,
Hoe spoedig ik het hart eens Juffers kan verwinnen,
Indien ik het beleg *en forme* wil beginnen.

P A S Q U I N.

Wel nu begin, ik wacht den uitflag van 't geval,
Waarin ik u als *Volontaire* dienen zal.

A G T S T E T O O N E E L.

De vorigen, J U L I A, B E T J E.

J U L I A, *tegen Betje.*

Vraag of mijn Oom reeds t'huis is, Betje.

B E T J E.

Ik heb vernomen

Van ja; hij spreekt Leanders vader.

J U L I A.

Goed:

Vraag of hij hier gelieft te komen,
Vermits ik mijn besluit hem openbaaren moet.

H E N D R I K.

En welk besluit, mag ik het vragen,

188 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

Mejuffrouw?

JULIA.

Om, Mijnheer, het einde van mijn dagen
Te wachten in eene eenzaamheid,
Die bij gedachten mij reeds vleit;

Het klooster, ...

HENDRIK.

Klooster! — o gij zult u wel bedenken:
'k weet dat Mejuffrouw daar meê spot.

BETJE.

Zo waar Juffrouw 't is al te zot.

Het klooster zal u toch geen ander harte schenken:

Het hart eens meisjes blijft u bij,

Hoe stil het in de cel ook zij:

En in dat hart zal steeds iets onbestendigs woelen;

Die onbestendigheid baart zekerlijk beklag;

Gij zult den zwaaren last der eenzaamheid gevoelen;

't Zal u berouwen, dag aan dag,

Dat gij de wereld hebt verlaaten:

Gij hebt tog, wat gij ook moogt praaten,

Leander teêr bemind; en had, naar allen schijn,

Door 't huwelijk aan hem verbonden moeten zijn:

Althans naar uwe en mijn gedachten;

Dan, door een' hinderpaal die niemand kon verwachten,

Vervalt het gantsche plan; uw lieve minnaar trouwt

Uw moeder, zeediep rijk, maar verder boos en oud;

En zoudt gij daarom nu in zuchten en elenden,

Als maagd uw leven enden?
 Maar is een man dan zo veel waard',
 Dat men, na zijn verlies, met reën zig zelv niet spaart,
 En al de wereld mag verzaaken?
 Als gantsch 't geslacht gestorven waar',
 Zoudt gij' t niet erger kunnen maaken.

J U L I A.

Wat zijt gij zot?

B E T J E.

Ik zot! waarachtig neen; verklaar
 U zelv voor zot, dan zult gij 't op zijn kopje raaken.
 Hoe doen de jonge weëuwtes, zeg?
 Gaan die zig levendig begraaven?

Ja sut, zij toonen vrij wat beter overleg:
 Eerst moet de droefheid, naar vereisch, te viervoet draaven;
 De lokken uit den kop; een eed dat nimmer man,
 Het treurend hart voortaan behaagen zal of kan:
 Maar dat's welvoeglijkheid; de droefheid is vervloogen,
 Eer krip of tabberd heeft gedaan;
 De liefde weet hoe hij dat tieren moet verstaan;
 Schiet door den weëuwenkap zijn peultjes in haare oogen.

J U L I A.

Gij prijst ons fraaitjes kind.

B E T J E.

Men overtuig mij indien men 't anders vindt:
 Geloof mij, haast u met uw' toestand te beklaagen;

190 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

Stort traanen , zelfs bij emmers vol ;
Wring uwe handen ; raas als dol ;
Maar volg daarna uw hartsbehaagen ,
En gij zult spoedig naar een andren minnaar vraagen ;
't Is niet gemaakt voor één ;
En dat nog niet alleen ,
't Verandren is , naar 'k meen ,
Zijn element.

H E N D R I K .

Ha ha ! dat zijn gegronde reên.
Uw *gout* Mejsuffrouw is , *mafoy* , te zeer verheven ,
Om de eischen van het hart geen vrijen loop te geeven ;
Om te ondersstellen dat in 't gantsch heelal geen man
Bestaat , die u vertroosten kan.

J U L I A .

Wat man zou dat toch zijn ?

H E N D R I K .

Zoudt gij het raaden kunnen ?

J U L I A .

In waarheid niet.

H E N D R I K .

Ik zelf.

F A S Q U I N .

Zie daar den storm begonnen ;

De loopgraaf g'opend ; met dat all'
Vrees ik een' uitval die verschriklijk weezen zal,

JULIA, tegen Hendrik.
Zoudt gij dat zijn?

HENDRIK,
Ik durf het stellen.

JULIA.

En ik durf onbeschrómd een ander oordeel vellen:
Ik heb een' man begeerd die mij beminde; en dien
Ik wederminnen kon; Leander deed mij hoopen,
Dat ik voor hart en hand bij hem dat heil kon koopen:
In u, Mijnheer, kan ik iets dergelijks niet zien;
Gij mint u zelv' te veel, om uw genegenheden
Voor iemand te verdeelen.

HENDRIK.

Zwijg,

Ik zweer bij all' wat leeft, dat, zo ik u verkrijg....
Ach schoone! gij wordt aanbeden;
Gij blijft voortaan alleen het voorwerp van mijn min;
Mijn hart voorspelt het mij, vriendin!
Het heeft om u went wil Emilia verlaaten,
En vindt daar groot genoeg in;
Dit is 't bewijs dat gij me onmogelijk kunt haaten.

JULIA.

Mijn hart, integendeel, zegt mij op staanden voet,
Dat men een trouwloos man altoos verachten moet.
Stel, gij had geen gebreken,

192 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

Dan de onstandvastigheid, dat waar' genoeg, om u
En alle uwe eden te verachten.

P A S Q U I N.

Nu!

Die aanval kost gewis u't leven, naa: ik reken.

H E N D R I K.

Men moet dien eersten tegenweer,

U zekerlijk vergeeven;

Mijn schoone weet te leeven;

Maar als welvoeglijkheid gedaan heeft, op mijne eer,

Dan zult gij recht doen aan mijn liefde, oprecht, en teêr;

Bedenk er u eens op.

J U L I A.

Ik zweer,

Dat ik, door alles nog bedaarder te overweegen,

Den troost dien gij mij biedt, te minder wordt genegen.

Kom volg mij Betje, ik wil mijn' oomgaan spreken, en

Mijn affcheid neemen.

P A S Q U I N.

Wel? — ik ben

Van oordeel, Generaal, dat gij maar af moest trekken.

N E G E N D E T O O N E E L.

De voorigen, L E A N D E R.

J U L I A.

Gij hier! heb ik u niet gezegd
 Dat ge u niet weder aan mijne oogen moet ontdekken!
 Komt gij mij nieuwe smart verwekken?

L E A N D E R.

Ik bid Mejuffrouw doe mij recht,
 En laat mijn liefde mij tot geen verwijt verftrekken.
 Verhoor mijn laafte bée! Zo gij mij inderdaad
 Bemind hebt; zo uw hart nog werkelijk voor mij flaat,
 Zult gij mij zekerlijk verhooren,
 Tot een bewijs daarvan.

J U L I A.

Wat wilt gij dan?

L E A N D E R.

Dat gij
 Niet in het kloofter gaat — uw hart onttrekt aan mij,
 (Dat noodlot is mij tog beſchooren,) *Hand w's*
 En 't aan een ander ſchenkt, gelukkiger dan ik. *Hand w's*

J U L I A.

Gij vordert iets waarvoor ik ſchrik;
 Iets dat onmooglijk is: met welberaaden zinnen, *Hand w's*

N

Bid ik den hemel dat hij mij ten strengsten straff',
 Zo ik mij desaan gaande ooit laat verwinnen;
 Zo ik niet de uwe blijv' tot in het heilig graf.

PASQUIN, *tegen Hendrik.*

Dat's uw Congé Mijnheer: laat ons nu maar *marcheeren.*

HENDRIK.

Kom volg Pasquin; ik zie mij al te diep verneëren.

(Tegen Julia.)

Gij weet niet wien gij haat;
 't Zal u berouwen — maar te laat.

TIENDE TOONEEL.

JULIA, LEANDER, BETJE, KAREL.

LEANDER, *tegen Karel.*

Zijt gij gered?

KAREL.

O ja — maar 'k zou tog nog wat wachten;
 Uw haast is noodeloos, Mijnheer, naar mijn gedachten.

LEANDER.

Waarom?

KAREL.

Wel 'k hoorde straks in 't naaste zijvertrek,
 Heer Eerrijk, Gerard, en uw vader, in gesprek.

JULIA.

Waarover spraken zij?

KAREL.

O! over vreemde zaaken,

Die men u zekerlijk welhaast bekend zal maaken.

JULIA.

Maar wat hebt gij gehoord?

KAREL.

Dat u verbaazen zal:

Vooreerst dan zeide uw oom — dat — wacht hoe is 't geval?

Dat hij uw oom was.

LEANDER.

Zot!....

KAREL.

Zwijg Heer, uw knecht moet spreken.

JULIA.

Laat hem begaan.

KAREL.

Hij was uw oom dan; dat 's gebleeken —

Maar was een oom van vreemden aart;

Hij maakte dat, om zo te zeggen,

Begrijpt gij, door zijn' Heer — een Hertog — wacht, bedoord,

Bedaard — Ik ben het kwijt — die brokken zaam' te leggen

Is duivels moeilijk — ha! 'k heb het — nu, die Heer

Had dochters — twee — niet meer;

196 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

Eén was getrouwd; één niet — nu zal ik er wel komen —
Zij die getrouwd was, had, begrijpt ge, een' man genomen,
En de andre had een' man, doch had er tevens geen —
Zij die geen' man had, wist uw' oom zo toe te lonken,

Dat — ja, zo is het naar ik meen,
Dat dan uw oom — en niet uw oom alleen,
Maar ook uw vader een verborgen huwlijk klonken,
Waardoor uw tante uw moeder werd, om dat
Uwe eerste moeder, die — die geenzins, dat gij 't vat,
Uw tante was, is door den dood gestorven.

B E T J E.

Treflijk!

K A R E L.

Zie, dat zijn juist de reên waarom gij niet moet gaan.

B E T J E.

Dat is historisch schoon; in waarheid onbefelijk!

K A R E L, tegen Leander.

Wèl, zijt gij niet voldaan?

L E A N D E R.

'k Wil sterven als ik iets van alles heb verstaan.

K A R E L.

Noch ik Mijnheer; 'tis zulk een mengelmoes van zaaken,
Dat het den sterksten kop ligt' zou aan 't fuïslen maaken —

Maar zie daar zijn de rechte liên;

Die zullen u 'tgeval in vollen dag doen zien.

ELFDE TOONEEL.

De voorigen, GERARD, EERRIJK.

GERARD, *tegen Eerrijk.*

Niets kan u meer verhindren,
Om alles te bewijzen.

E E R R I J K.

Ha!

Vindt ik u bij elkaër, mijn kindrent
Daar ben ik waarlijk blijde om.

J U L I A.

Ja,

Maar 't is voor 't laatst. Gij hebt gewis bericht ontvangen
Van ons rampzalig lot?

E E R R I J K.

'k Weet alles, ja mijn kind.

L E A N D E R.

'k Zeg u voor 't laatst vaarwel mijn vrind;

J U L I A, *zig voor de voeten van Eerrijk
werpende.*

Och oom! doe mij één gunst erlangen!

Denk om geen' ander' man voor mij;

Maar gun dat ik mijn dagen

198 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

In 't klooster eindig'!

E E R R I J K.

Hoe! in 't klooster! 't klooster! gij!

Die keus kan mij maar niet behaagen;

'k Wil dat gij mij den last des ouderdoms helpt draagen.

B E T J E.

Dat luwt.

L E A N D E R.

Ik bid Mijnheer, volhard in dat besluit!

E E R R I J K.

Dat niet alleen mijn vriend; ik wil dat zij zal trouwen.

J U L I A.

Zal trouwen!

E E R R I J K.

Ja, en nog van daag wordt gij de bruid.

L E A N D E R.

Lijdt zij nog niet genoeg? spaar.....

E E R R I J K.

Wil uw' mond maar houden,

Gij zult zo wel als zij van daag in 't huwlijk treden.

L E A N D E R.

Ik!

E E R R I J K.

Ja: wij kwamen des reeds zamen overeen.

B E T J E.

Ho ho! ik vat de kneep! — haar zal men Hendrik geeven,

(Op Leander wijzende.)

En hem Emilla — wel nu, dat's, bij mijn leven,
Al sijntjes uitgedacht.

JULIA.

Staat mij dat lot te vreezen!
Och oom! dan zal ik niet gehoorzaam kunnen weezen.

FERRIJK.

Gij zult gehoorzaam zijn, dat weet ik, en verwacht

Dat gij mijn keus zult prijzen;
Dat gij me uw dankbaarheid van herten zult bewijzen.

LEANDER.

Wien schikt gij dan voor haar?

FERRIJK.

U.

LEANDER.

Mij!

BETJE.

Wat duivell!

JULIA.

Oom! —

Leander! —

FERRIJK.

Zou mijn nicht het klooster nog begeeren?

JULIA.

Neen — maar mijn moeders man!

N 4

200 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

E E R R I J K.

Hoor, alles is een droom:

Hij was zulks nooit,

B E T J E.

Ik sta verstomd, dat wil ik zweeren.

L E A N D E R.

Ik was zulks nooit!

J U L I A.

Had hij mijn moeder niet ter vrouw?

E E R R I J K.

Neen, want gij zijt mijn kind.

J U L I A.

Uw kind!

E E R R I J K.

O ja, beschouw

In mij uw' vader,

J U L I A, *na hem ernstelijk omhelsd te hebben.*

Ik beschuldig mij met reden

Dat ik mijn' vader niet herkend heb, aan zijn trouw,
Zijn liefde en zorg voor mij, en aan mijn tederheden
Voor hem.

K A R E L.

Wel nu, Juffrouw! heb ik het niet gezegd
Dat bij Mama en Oome een knoopje was gelegd?

L E A N D E R.

Ik durf dat alles niet gelooven.

E E R R I J K.

't Gaat ongetwijfeld uw verwachting ver te boven,
Maar echter is het waar: als ik u een tafreel

Van mijn gevallen mededeel,

Zult ge overtuigd zijn dat men u niet heeft bedroogen:

Dit zij voor thans genoeg — zij is een kind van mij;

Ik heb haar duur gekocht — en gij,

Haar vader in elks oogen,

Waat nooit haars moeders man; des zal de hinderpaal

Die u bedroefd heeft, uw geluk in 't minst niet hindren.

K A R E L.

Is dat niet woord voor woord copij van mijn verhaal?

G E R A R D.

Wel nu! wat zegt gij nu mijn kindren?

J U L I A.

Na zo veel felle smarts een overmaat van vreugd!

L E A N D E R.

Verwondring boeit mijn tong — 't geluk — ik kan niet spreken.

G E R A R D.

Uw zwijgen is een teken

Dat de ommekeer uws lots u hartelijk verheugt:

Hoor vriend, naauwkeurig niggerekend,

Is juist dat zwijgen recht welsprekend.

E E R R I J K.

Dat een Notaris nu het gantsch ontwerp voltooi'.

202 DE ONVERWACHTE HINDERPAAL:

GERARD.

Zie daar, dat is waarachtig mooi;
Twee vliegen in één klap! dit meisje met Leander;
(De hemel zelf voegt deez gelieven bij elkander;)
En schrandre Emilia met mijn bedaarden zoon.

TWAAALFDE TOONEEL.

De vorigen, PASQUIN.

PASQUIN, tegen Gerard.

Vreemd nieuws, Mijnheer!

GERARD.

Wat dan?

PASQUIN.

Mijn Meester is verdweenen.

GERARD.

Wat zegt gij? — en waar heen?

(Pasquin haalt zijn schouders op.)

Dat antwoord staat u schoon!

Men kan u spreken doen zou 'k meenen.

PASQUIN.

Mijn Meester zelf wist niet waar 't lot hem brengen zou;
Hij reist oneindig ver; door onbewoonde strecken;
Zo ver, dat niemand meer van hem zal hooren spreken;
En enkel om een vrouw.

GERARD.

Een vrouw zegt gij?

PASQUIN.

Och ja;

Om deeze Juffer heeft hij met Emilia
 Ten tweedenmaal gebroken;
 Zij floeg hem af, en hij, in selle woede ontstoken,
 Vertrok, gelijk gij hebt gehoord.

GERARD.

Die ongelukkige! — gij ziet uw vreugd gestoord;
 Dan, hoe deez dwaasheid mijn genoegen moog' vermindren,
 Niets zal mij met dat all' verhindren,
 Om voor het noodige tot uw' geslooten' echt
 Te zorgen.

FERRIK.

Wij, Mijnheer, doen uwe vriendschap recht,
 En zullen alles onderwinden,
 Om uw verdwaalden zoon te vinden;
 Den losgerukten band der Hefde weêr te binden;
 U te bevredigen met hem.

GERARD.

Ik geef, van harten u mijn stem;
 Hoewel hij 't niet verdient, mijn vrienden,

D E R T I E N D E T O O N E E L.

K A R E L , B E T J E , P A S Q U I N .

K A R E L .

Zie daar mijn' Meester dan getrouwd :
 Ik tracht voor mij een jong brakinetje optespooren,
 Op dat mijn stam niet ga verloooren;
 'k Ben zulks het nageflacht verplicht — die 't menschedom bouwt
 Doet braaf — Pasquin laat ons van nu af vrienden weezen ;
 Ik laat u in 't bezit van haar die gij bemint ;
 Gij hebt van mijn' kant niets te vreezen ;
 'k Beloof u , als een vriend ,
 Van op uw' grond nooit weér te zullen komen jaagen.

B E T J E .

Indien Mijnheer Pasquin
 Voortaan niet meer jaloers wil zijn ,
 Zal mijn gedrag hem zekerlijk behaagen ;
 Vermits ik hem dan niet beschouwen zal als man ;
 Een naam dien ik niet dulden kan.

P A S Q U I N .

Daar is mijn hand ; ik zal mij naar uw' zin gedraagen :
 'k Zie tog dat die in onze dagen
 Een vrouwtje neemt , zijn hart in kluijsters zuchten doet ;
 En vrij wat reklijk weezen moet.

Einde van het vijfde en laatste Bedrijf.

